

DISS. 14
132. 3

Q. D. B. V.
DISSERTATIO MEDICA INAUGURALIS
DE

OBSESSIONE

eademque

SPURIA,

Von

Besessenen und vor besessen gehaltenen
Menschen,

QVAM

CONSENSU GRATIOSISSIMÆ FACULT. MEDICÆ
IN ALMA ROSTOCHIENSI

SUB PRÆSIDIO

DECANI FACULTATIS MEDICÆ SPECTABILIS
VIRI EXCELLENTISSIMI ac EXPERIENTISSIMI

DN. GEORGII DE-
THARDINGII,

MEDIC. DOCT. & PROF. PUBL. DUCAL. PRIM. & OR-
DIN. FACULTAT. MEDICÆ, COLLEGII DUCALIS ac TOTIUS
ACADEMIÆ SENIORIS GRAVISSIMI, ACAD. NATUR.
CURIOS. COLLEG. CELEBERRIMI,

PRÆCEPTORIS ac PROMOTORIS *summe venerandi.*

PRO GRADU DOCTORALI Summisque in Medicina
Honoribus ac Privilegiis rite & legitime impetrandis,

Publice Examinandam

proponit

CHRIST. FRIDER. STEVER, Rost.

IN AUDITORIO MAJORI, ad d. IX. Octobr. A. MDCCXXIV.

Horis ante & pomeridianis.

RECUSA ROSTOCHII.

Typis Io. IACOB. ADLERI, SEREN. PRINC. & ACAD. Typogr.

BIBLIOTHECA
REGIA
MONACENSIS

PROOEMIUM.

Visqvis mecum per-
penderit, quam ab illo tempore,
quo, rejectis quisquiliis Scholasticorum
ac autoritate Philosophorum Gentili-
um, quæ plus quam divina habita fuit,
strenue conculcata, a Medicis peritio-
ribus fuit susceptum laborum naturæ
examen, nec ante, quam probe ponde-
ratis affectionibus veris aut speciosis, sententia lata: item quam
Medici, dum constituti sunt Iudices, qui de rebus Physicis ardu-
is, hinc intellectum Magistratus Civilis superantibus, docte &
prudenter decernerent, omnem abhinc moverint lapidem ut in-
telligerent isthæc, quæ vel per traditionem pro occultis habita
citra ulteriorem indaginem posteris relicta, vel viribus super-
naturalibus brevi, quod ajunt, manu adscripta; næ, is mecum
confitebitur, multum lucis accensum esse scrutinio Physicarum
rerum, ut permultæ sub superstitionis velamento per tot secula
doctos & indoctos ludentes hypotheses fuerint explosæ: quæ
vero in profunda Naturæ abyssu delituerunt, numero non par-
vo in lucem protracta. Provoco ad doctrinam de *infl-*
uxu astrorum, de *Venenis*, de *partu humani termino*, de *impotentia*, de
partu diabolico, de *succubis*, de *fascinatione*, de *philtris*, de *insensatione*
&c. & tot specimina Recentiorum, de talibus typis impressa,
fidem facere possunt, quam sancta Veterum simplicitas hodie
exulet, & superstitionibus animos fascinantibus vale sit dictum!
Absit, ut sustineam, difficultates Physico-Medicas penitus jam
esse discussas, vel quoad modo allata capita omnia in apricum
esse producta, ut nuda & simplex veritas omnium indagantium

oculos perstringat; habebit posteritas, ut, quæ Natura sacro adhuc involucro tegit, magna sedulitate & circumspeditione caute evolvat, ac Augiæ stabulum, per tot secula commaculatum, semper desiderabit & amabit Hercules. Quod magis! ausim asserere, si intra Iliacos muros peccaverunt Veteres nimia credendi facilitate, Recentiorum nonnullos extra illos nimia affirmandi licentia peccare, quande captu difficillima & ex indole sua ad Vires supernaturalas referenda, aut plane temnunt, rident, irrident; aut dum ex causis naturalibus derivare causas inhelant, ætiologias suas nebulis propriarum hypothesium ita involvunt, ut qui illos, non citra tædium quod per singula momenta obrepit, insequitur, nubem pro Junone tandem amplectatur, ubi satius foret submittere fasces, quam absonas & per ridiculas dare responsiones. Haud tamen diffitendum, diligentiam ad considerationem rerum Physicarum a Medicis adhibitam, tenebrofi non parum discussisse; item, quoad modo memorata a me capita, non leves progressus esse factos: hinc spem non levem manere, si Viri magno & excellenti ingenio sint porro seduli futuri in studio isthoc, & contemptis a philantia vel obtreptione metuendis remoris, quicquid laboris poterunt, huic doctrinæ impenderint, nos tandem pro explorato & comperto hæc habituros, quæ adhucdum animum circa talia valde tenent suspensum. Præter Mæcenatum favorem, qui ad hoc studium animare doctos poterit, incitantur quoque Medici quotidiana compellatione ægrotantium *maniacorum, melancholia laborantium, vermibus decumbentium, hypochondriacorum, hystericarum &c.* utpote sub quorum ægritudinibus perquam mira symptomata surgere solent, quæ non modo vulgum, sed quoque peritiores eo perducunt, ut spreto examine, quid naturæ hic sit tribuendum? omne tale unanimi fere consensu tribuant causis supra naturam constitutis, talesve ægrotos longe alia Medicina, quam fontes Medici depromunt, non verbis, herbis & lapidibus, sed ferro & igne curandos esse confidenter decernant. Dum vero Medicorum Scholæ instruunt & graviter inculcant, in morbis gravioribus deliberandum esse diu, quod statuendum semel: hinc sub allatorum ægrorum diagnosi probe distinguenda esse quæ videantur, ab his, quæ revera sunt, docuit non una historia medica ex nominatis agris blanda medendi methodo fuisse sanitati

nitati redditos, quales olim Vulcanus sibi sumpfit devorandos.
Dies sic diem in hoc negotio & sub hac confusione Virium natura cum viribus naturæ limites excedentibus habet docendam, Tendit quoque huc Disputationis hujus Thema de Obsessione, imprimis spuria, utpote quod, ex principiis Physico Medicis eruendum. exercuit quidem Virorum ingenlo fulgidorum mentes, sed citius, si verum fateri volumus, delassavit, quam ut satiatum dimissum sit. Commendavit illud nomine Gratosissima Facultatis Medicæ Dn. Præses, ut, quæ in me vires sint ingenii, & quantum valeam in arte Medica, publice constet. Si quando in arduis voluisse sat habetur, in evolutione Thematis hujus non arduo, sed plus quam arduo, magno, difficili & operoso, veniam facile merebor, si omne punctum non tulero. Hoc mihi promitto, si, quod decet scriptorem & hunc, qui res medicas tractat, non jurata quadam credulitate ab aliorum voluntate ac nutu pendeam, sed aliquid proprio ingenio tribuendo, firmis rationibus nixam sententiam meam, quantum capio, proposuerim, meumque dissensum, ubi opus erit, modeste declaraverim, meam imbecillitatem plures esse incitatuos ut subveniant robore mentis suæ & telam hanc cœptam, non satis concinne elaboratam, reddant pulchriorem & magis commodam. Quocirca, dum linea recta curvæ optima regula est, nec de obsessione spuria mihi agere liceat, quin Obsessionis veræ naturam paucis una delibauerim, hoc vero pertineat ad Viros ex Theologia notitia inclutos, ignoscant, rogo, Olores hi si interstrepero, cum citra omne illorum præjudicium me fecisse libere profitear. Quod reliquum est expediant verba piissimi dum vixit, DN. GERHARDI, Theologiæ Doct. incomparabilis, quæ habet in *Dedicat medicat. sac. ar. Jenæ a 1622. impressar.* & quæ mea facio: Si cui verba minus Ciceroniana, minus apte adhibita, adde etiam, si vocula, quedam analogia fidei minus commoda (quod tamen non spero) occurrerint, non statim totum librum abjiciat. neque statim hæreses notam mihi inurat, sed scripti genus perpendat, Sacra (abditæ) tracto quæ ornatum Rhetoricum non admodum desiderant: Rerum quam verborum majorem habere volui curam. Largiatur vero, à quo omnis Veritas, ut & hic labor gloriam Nominis sui promoveat, & sit in proximi emolumentum.

MEMBR. I.

TRADIT DEFINITIONES SIVE EXPLICATIONES TERMINORUM OCCURRENTIUM.

Definitio I.

Obsessionis Veræ termino intelligo statum hominis viventis, in quo hic, ex specialissima approximatione Caco-Dæmonis, talia in proprio corpore peragit vel patitur, quæ citra talem approximationem ultra aut infra suas vires sunt.

Definitio II.

Obsessio spuria designat statum hominis viventis, in quo, absque specialissima illa approximatione Caco-Dæmonis, ille talia in suo corpore peragit vel patitur, quæ ultra aut infra suas vires esse videntur.

SCHOLION.

Male concluderet, qui ex ignorantia termini Obsessionis apud Latinæ linguæ Authores Classicos inferre contenderet, non ullos omnino fuisse per illa tempora, quibus vixerunt, homines, qui potuissent Classi obsectorum annumerari; obstitit quippe, quod ex historiis temporum illorum patet, Philosophia Gentilis, quæ effectus tales miros vocavit divinos, genis ergo adscripsit, Diisque pro varia horum familiaritate se hominum actionibus immiscentibus, aut ex vindictæ genere homines miris istis modis cruciantibus. Auguror hinc Obsessionis vocem cum Christianæ religionis incremento receptam, &, relegatis ac explosis Diis gentilibus, ab angelis malis derivatam fuisse illam in homines sæviendi mirabilem malitiam. Sunt tamen, qui voci Ob-

Obsessionis præferunt terminum *Possessionis*, quia Satanas non obfideat adeo, quam cum imperio possideat homines. His accedunt Germani, quando ajunt: Die Besizung, besessen seyn, besessene Leute. Antiquioribus & cum his recentioribus quibusdam arrisit Græcæ originis vocabulum miram agendi vim & potestatem obsessorum insinuans, dum hos appellant *Energumēnos*; nituntur quoque magis firmo fulcro, ac hi, qui *lymphaticos* & *maleficiatos* habent pro obsessis aut horum focciis. *Satanica* epitheton, quod in Definitione obsessionis allata omiserim, nemo male habet, quod vi receptæ vocis alia non intelligitur obsessio, ac quæ tribuitur Diabolo: nec unquam memini possessionem Spiritus Sancti, dum in cordibus fidelium habitat, à quodam simpliciter obsessionem esse vocatam. Studio itidem omisi adjectivum *Corporalis*, quod solet addi ad differentiam obsessionis spiritualis, sub hac intelligendo actionem Diaboli, qua homines impios ita impellit, ut eos ad omnia peccata perpetranda incitet; sub illa qua Diabolus homines tam pios quam impios ita obsidet, ut in eorum corporibus habitet, eademque excruciet; quandoquidem etymologica hujus vocis usurpatio posset quem seducere, ac si fiat alio modo, quam spirituali. Aliena quoque esse à præsentis meo scopo judico, quæ de potentia Diaboli in corpora defunctorum, vel aliena; hinc inde solent referri, ut ad talia examinanda descendam; solus dum ero occupatus in his, quæ ad obsessionem hominum viventium spectant, & forum medicum tangunt.

Definitio III.

Dæmonis five Caco-Dæmonis termino innuitur Ens intelligens creatum, finitum, materia, hinc magis corpore, destitutum, ex indole sua spirituali voluntatis liberæ, activitatis insignis, quæ tamen satis ad entium aliorum pernitiem ac destructionem, non item ad conservationem illorundem tendit.

SCHOLION.

Nostram facimus hanc definitionem, quam suo consensu communem fecere Theologi, Medici, Physici, vid. *David. Hollazii*

Theolog. Acroamatic. P. I. cap. 4. p. 408. & 416. Excell. D. Franc. Alb. Aegin. Disputat. de Præscient. Futuror. Ao. 1703. habitac. 1. §. 2. D. Fried. Hoffm. Disput. de Potentia Diaboli in Corpora, Hale 1703. §. 1. ut mihi etiam perinde sit, quis Diaboli præferat vocabulum, vel Sathanæ, vel Angeli mali, vel spiritus lapsi &c.

Definitio IV.

Approximatio hîc inprimis notat modum accessio-
nis Entis intelligentis sive Spiritus ad aliud Ens intelli-
gens, & speciatim in hac Disputatione Cacodæmonis ad
animam humanam, quo huic substantiæ præsentia inti-
mius conjungitur, ut ex hac conjunctione operationes
speciales fluant.

SCHOLION.

Cum tot & tanta sint, quæ intellectus humani imbecillita-
tem in doctrina de Spiritibus arguunt, modus quoque unionis
spectat ad difficiliora explicatu, inprimis quando non aliis phra-
sibus, ac quæ de corporibus sese contingentibus familiares sunt,
mutuum illud commercium tradere, vel sub aliis illud capere,
menti humanæ, integrum est. Arrisit *approximationis* terminus,
quo in Scholis Theologicis, tanquam magis adæquato, modum
istius unionis explicant, quæ animam hominis inter & Spiritum
Sanctum intercedit. Non quod parilem quoad quasvis circum-
stantias hunc velim esse unionis modum, quando inter Ens spi-
rituale purissimum & independens, & Ens finitum ac dependens
ab alio, quivis differentiam intelligit; sed quod, quæ de spiri-
tuum indole in genere salva veritate prædicantur, illa in omnia
individua indolis istius quoque cadunt & de illa possunt affirma-
ri. Insinuat ergo phrasis illa non tantum præsentiam Diaboli ceu
spiritus hominem circumdantem ut illum observet & comitetur,
sed accessum intimiorem ad illam hominis partem, cui ratione
conformis substantiæ uniri valet, ita ut ex hac unionem illius ope-
rationes sint diversæ ab operationibus, quas sibi relictæ vel ab alio
spiritu informata, edit, exercet & patrat, vel edere, exercere & pa-
trare valet. Cujus unionis, quia dantur gradus & differentia ra-
tione

tione temporis, intimioris accessus, vel minus intimioris, majoris vel minoris averfionis, operationum etiam diversa est indoles, & abhinc a posteriori & ab effectu approximatio illa poterit dici, nunc generalis, nunc specialis, nunc specialissima.

Definitio V.

Anima humana est Ens intelligens, finitum, materia vacans, sed mechanico corpore, dum homo in his terris vivit, circumdata. cujus est Rector.

SCHOLION.

Non est ut in hac definitione probanda prolixus sim, nisi fortean bellum moverint æthereæ materiæ Defensores, qui animæ, nescio cujus subtilitatis corporeæ quiddam tribuunt, ut vinculum unionis cum corpore intelligant; sed quandoquidem, quæ huc spectare possent, à Dn. Præsidente in Disput. de commercio Anima & Corporis, Ao. 1714. item in Palæstra Medica Disp. 2. sunt ventilata, in allata Definitione acquiesco.

Definitio VI.

Spasmus est affectus intensioris conatus animæ humanæ, instrumento muscutorum & his appensarum partium, aut amplectendi sibi corporique grata, aut elidendi & propellendi corpori sibi que adversa, five in corpore hæreant, five ab extra vel desiderentur vel metuantur: Hinc pro diversitate intensioris, durationis modo &c. variæ ejus sunt species, variaque nomina.

SCHOLION.

Quia anima ad intentionem Creatoris imperare debuit corpori, instrumenta ipsi fuerunt concedenda, quibus scopum obtinere valeat, & quidem appropriata illi imperio. Sunt isthæ musculi, quorum non modo generatim talis est structura ut contrahi & expandi queant; sed speciatim unius cujusque talis est formatio, ut speciali contractioni & expansioni, quas admittere debet in animæ jussus absolvendos, destinatum esse, quivis illum intimius contemplans animadvertere potis sit. Mille jam modis
muscu-

musculorum fit actio specialissima, sed in binos scopos omnes hi
 tendunt: vel, ut sibi corporique admoveantur, quæ grata viden-
 tur, vel repellantur, quæ sibi corporive ingrata æstimantur.
 Quamdiu ad hos scopos imperium illud leviter adauctum suffi-
 cit, non est ut ex illa vel ipse homo percipiat, vel qui illi adstant
 animadvertant grave quid aut insoliti; ast quando, ex mandato
 animæ, illud quoad gradus intenditur, & ipse homo inde dolet
 & qui illi adstant, conatus gravissimos non sine admiratione ob-
 servant. Placuit hinc Medicis, quarum auxilium sub tali ex-
 traordinario musculorum & appenfarum partium statu implora-
 tur, diversis nominibus, variationes istas appellare. Hæc est
 origo vocabuli *Tetani*, quando conatus iste fit musculis rigido
 more totum corpus tendentibus, da ein Mensch erstarrt wie ein
 Scheit Holz: *Opisthotoni*, quando conatus iste fit corporis ten-
 sione retrorsum suscepta, da der Leib rückwärts krümm gebogen
 wird: Nostrates dicunt, das Genick umdrehen: *Emprosthotoni*,
 quando conatus iste fit corpore antrorsum incurvato, da der Leib
 einwärts zusammen geholet wird: Nostrates dicunt, wie ein Siedels
 Bogen: *Convulsivis*, quando conatus iste fit volatico more, nunc
 hujus, nunc illius musculi contractione, quo pertinet *Epilepsia*,
 musculos corporis artuumve magis sollicitans: *Risus Sardoni*,
 quando labiorum musculi versus latera trahuntur: *Colica* quan-
 do tensio fit circa viscera abdominis, circa intestina: *Passionis hy-*
sterica, quando graviores tales insultus, imprimis in fœminis er-
 ratico more nunc viscera abdominis, nunc organa respirationis
 vexant: *Catalepsis*, quando rigiditas musculorum in illo situ ob-
 tinet, quem partes servant sub accessu &c,

MEMBRUM. II.

REFERT AXIOMATA.

Axioma I.

Corpus humanum est corpus organicum, specialissime
 in animæ humanæ ministerium formatum.

SCHOLION.

Qui vel semel vaginam ensẽm recondentem, vel domum
 inhab-

inhabitatam, vel caveam aviculas includentem conspexerit, nã, is intellexerit, non ensem propter vaginam, nec homines propter domum, nec aviculas propter caveam esse, sed contra. Nec aliter, qui ad animæ & corporis connubium attenderit, poterit affirmare, non corporis ergo animam, sed animæ ergo corpus esse formatum, tamque belle & affabre in illius commoda coagmentatum. Ut quippe huic afferantur per sensus miræ affectiones objectorum externorum, organa sensoria sunt in habitu corporis collocata: ut pateant, quæ intus in corpore peraguntur vel peragenda sunt, perceptionis negotium intus est disseminatum: ut de objectis circumstantibus per motum statui possit, carnibus ossa & ossibus iterum carnes sunt alligatæ. Cessante ergo ex vitio organisationis ministerio illo, ut cavea diffracta aves abeunt, anima à corpore recedit & sui magis juris fit.

Axioma II.

Corpus humanum ex natura talis ministerii *admittit imperium Animæ humanæ.*

SCHOLION.

Fluit evidentia hujus axiomatis ex prioris veritate. Incongruum sane foret, concedere alicui domum inhabitandam, nec vero libertatem huic relinquere, ut disponat de conclavibus referendis ac occludendis, de rebus huc illuc in sua commoda repenendis, de excipiendis in illam hospitibus, de repurganda eadem à spurcitie & situ quem contraxerit. Dum hæc est liberalitas, imo justitia, domos elocantium, ut domus sit incolis usui necessario, quidni dixerimus injurios in amorem summi Conditoris, qui imperium animæ corpus inhabitantis non nisi mutilum admittere volunt, actiones vitales à bruto aliquo principio derivantes, sive mechanismi vocabulo, sive archæi voce, aut alio termino, tale exprimant.

Axioma III.

Imperium animæ in corpus non est absolutum, sed *limitatum.*

B

SCHO:

SCHOLION.

Sunt qui valde arguunt hos impudentiæ, qui Animæ in corpus imperium latius quam illi extendunt, ac si abhinc in arbitrio ejus esset repositum, invertere pro lubitu actiones vitales, doloribus imperare ut confestim fileant, & quæ non plura hujus commatis ab Anima expectanda forent, si penes se essent imperium. Ergone Præfecto arcis, cui commissa est hujus ab interitu defensio, liberum est ad Animi lubidinem de aggeribus, tormentis bellicis, milite præfidiario &c. statuere, aut non poterit dici Præfectus arcis? Qui omnia numero, pondere & mensura sapienter condidit, i.e. respectu semper habito ad finem cujus ergo hæc, illa, ista sunt creata, is in formanda Anima & hanc corpori includendo tale imperium ipsi assignavit, quale sufficit ad finem obtinendum, cujus ergo homo in his terris est: & potestatem, speciatim talem concessit, per media certa certosve modos corporeos eo contendendi; tantum abest, ut frivole isti liceat, vel cum pernitie corporis de hoc statuere. Non magis anima injus vocari poterit, quod doloret aut instruat, aut perferat, quam Præfectus arcis, qui tranquillitati publicæ sub metu obsidionis, vel obsidione ipsa, detrahit, vigiliis sibi & militibus suis gravis est, variis turbis reliquorum incolarum somnum itidem turbat & offendit. Qui finem vult, velit & obduret media, licet insuavia, modo ad finem tendant; nec vel integritas corporis, vel restauratio labefactati, vel excludendorum remotio semper citra ingrati sensus molimina vel cruciatus sunt obtinendæ.

Axioma IV.

Ex limitatione illa est, quod Anima humana quosdam motus corporeos statim valeat & calleat instruere, quosdam vero habeat usu sibi comparandos, ut prompte & debite fiant. Ad illos spectant in genere quivis motus ad corporis formationem & formati conservationem facientes, in specie *suctio, secretio, excretio, nutritio* &c.: ad hos qui non adeo ad esse vel sustentationem conferunt, v.g. *erectum ambulare, hoc vel illo*

illo idiomate animi sensa promere, distincte percipere quæ ab alio proferuntur. &c.

SCHOLION.

Quam mira fuerit Creatoris sapientia in formandis Creaturis, vel ex diversitate concessæ potentia ad hos vel illos motus, statim ac generatio facta, in hac creatura præ alia intelligere est. Avium foetus plurimi, modo ovum superaverint, curere aut natare norunt. Insectorum proles aut repere aut volare valent, modo exuvias deposuerint; Quadrupedum partus formant vocem distinctam parentibus suis perceptibilem, &c. Homini non æque isti motus à nativitate sunt concessi, nec tamen inde dicere ausim quod Rhetores solent: *Naturam multifario presidio, quasi quandam sinu patente matrem occurrere cæteris animalibus, humanis vero corporibus effusis, ut novercarentur tantum*: haud enim deficient in homine motus, qui ad corporis productionem faciunt ad exclusionem usque, & quæ abhinc ad sustentationem facere debeant, amore parentum, multo quam in brutis excellentiori, suppleantur.

Axioma V.

Limitationem illam variant, quantum ad præstandorum motuum modificationem attinet, *Ætas, Temperamentum, vitæ genus, tempora anni, hæreditaria dispositio, idiosyncrasia &c.*

SCHOLION.

Sunt hæc talia, quæ aut abesse non possunt a corporis textura, aut per frequenter observantur in hominibus, hujus certe virtutis, ut multum possint in moderando imperio animæ, quo hoc fiat majori vel minori promptitudine, majori vel minori ausu, majori vel minori pertinacia, citius vel tardius transeat in consuetudinem, aut iterum ab illa citius vel tardius desistat. Præsertim si ætas senilis, cum temperamento melancholico concurrerit, quoad imperium animæ, tam si motus vitales

quam actus rationales respexerimus, tarditas gravitati est jun-
cta, ut, quem semel pedem anima figat, hunc figat fortem, nec
facile removendum.

Axioma VI.

Anima humana sub instanti periculo motus cor-
poreos valet intendere, ut *superent multo vires, quas ex-
tra metum de periculo instruit.*

SCHOLION.

Attendisse sufficiat sub *incendio domus*, quanta onera possint ex
domo deportari; *sub partu difficili*, quanti sint conatus in objecta
præsentia; *sub terrore & vitæ insidiis*, quanti sint ausus ad se salvan-
dum; quando superato periculo homo, qui isthæc sustinuit, ipse
miratur robur pristinum, suis ordinariis viribus longe majus.

Axioma VII.

Anima humana idem imperium in corpus exer-
cet, *sub fictione objectorum*, ac quando objecta talismodi
forent præsentia.

SCHOLION.

Consulamur timidos, quam levis aura cutem crispet; *Fürch-
ten sich für ein rauschend Bladt*; pavidos, quam illos umbræ & lu-
cis modificationes angant, *fröhen wol für Angst in ein Mausloch*; *melancholia hypochondriaca laborantes*, quam phantasia illos
nunc Reges gloriosos, nunc ægrotantes, nunc cachinnantes, nunc
plorantes formet ac deformet.

Axioma IIX.

Difficultas motus vitales instruendi, imprimis cir-
ca viscera abdominis, grave præjudicium parit in a-
nimo cujusvis hominis: magis *Sexu fœminino.*

SCHO-

SCHOLION.

Sub sollicitudine, quam vult negotium vitale, animus occupatus semper illam transfert ad reliquas suas occupationes, ut ex omni parte hinc metus, tristitia, pavor, ad desperationem usque, regnent. Nec vero cito magis præjudicium quoddam sanitati surgere potest, quam sub concursu tot viscerum sanguinis receptioni, depurationi, distributioni dicatorum, ac sunt in abdomine. Adhuc magis illud evadit in sexu fœminino ob præsentiam organorum Fœtus vitalitati destinatorum : maximum vero, si quando transactum est pariendi tempus, ubi quidem fuerit sanguinis appulsus non omnino cessant, propulsio vero difficilis, exclusio penitus cessat.

Axioma IX.

Anima humana sub exercitio imperii memorati facile aberrat, si insueta aut fastidiosa objecta vel extus accesserint, vel in corpore hæserint : quæ aberratio observatur partim sub intensione debito majori musculorum i. e. *spasmis* : partim sub remissione debito longiori i. e. *flacciditate*. Nunquam tamen vel citius, vel gravius, vel pertinaciter magis, quam *sub halituosis objectis*, hisve sibi *tædiosis*.

SCHOLION.

Quandoquidem exercitium motuum in corpore debet esse adæquatum proportioni objectorum, vel amplectendorum, vel removendorum : hæc proportio præsupponit objectorum horumdem notitiam : hæc autem quoad insueta objecta deficit, non poterit non aberratio obtingere quoad illam proportionem, si ve ut in excessu hæc peccet, si ve in defectu, pro reliquis, quod supra monuimus, ab ætate & temperamenti &c. constitutione derivandis circumstantiis. Exempla hujus asserti sunt adeo obvia, ut allegare eadem sit tædio. Quod *halituosa* attinet, non modo allata difficultas hic subest, sed valde augetur, quando animæ manet justus metus de illis, citra præjudicium, quod corpori inde imminere posset, iterum excludendis. Nec

enim ex indole sua vaporosa tam facile possunt, nec tuto semper valent ad loca exclusionis ablegari, quin se undique diffundant & viciniam longe lateque occupent, sibi ergo de novo semper ratione perceptionis intrinsecæ sint tædio. In robur hujus discriminis possem provocare ad morbus ex contagio halituoso, ex mora in conclavibus recenter calce incrustatis &c. oriundos, vel ad ebrios a potu insueto; sed referam Observationem satis notabilem quam D. Joh. Casp. Westphalus attulit in *Patholog. Demoniac.* p. 33. Anno Christi, inquit, ni fallor 1669. Dresda in Pharmacopolio Mulleriano tyroni cuidam, Johanni Georgio Menzelio, Dresdensi, seminis hyosciami pulverisatio demandabatur, quod propter oleositatem hinc in mortario factam conglobationem, pro faciliore per cribrum trajectione exsiccare putabat; unde massam hanc conglobatam capsula chartacea inclusam super capella arenaria calida posuerat: Hora autem dimidio nondum elapso, charta per nimium arena calorem nigredine primum infecta, tandem scintillis ipsis igneis conceptis, comburi incipit, semenque hyosciami inferiori ex parte jam accensum, fumo exhalano te Laboratorum effluviis suis implet, & tragicis partim altercationibus, partim ridiculis gesticulationibus & imaginationibus, occasionem præbuit. Propter seminis enim dicti scintillantis sollicitam nimis collectionem & flamme liberationem, hinc fumi majorem inspirationem, exoriebantur inter ministrum Pharmacopolii, Christianum Date, Rochlicensem, dictumque tyronem, in laboratorio commorantes una cum centumeliis innumerabilibus, rixa tantique tumultus, ut, nisi ipsius Pharmacopole, Dn. Jodoci Mulleri alteriusque Ministri Johannis Werneri, Mulhusani, adventu pax seria mandata fuisset, infelix Menzelius a furioso Date humi prostratus crinibusque circumductus, imo ex verberibus undique jam cruentus, mediante agitaculo sc. pistillo ligneo, electuariis miscendis usitato, occisus fuisset. Interim per reliquum dici spatium scotomta & crebris vomitibus Menzelius vexabatur, totamque insequentem noctem ridiculis gestibus ebriorum more delirabat, & ultra duas septimanas vertigine afficiebatur. Date vero (homo alias non adeo iracundus, leviter interdum potus valde phantasticus, quin excessive vino ebrius plane desipiens) præter vomitus & secessus crebriores, cum absurdis gesticulationibus morionis instar saltando, hymnos amatorios & profanos cantando, rhythmos Germanicos componendo &c. per reliquum diem & post noctis medium pariter delirabat; hinc aliquot septimanis mente & corpore egrotans de vertigine & cephalalgia quarebatur, multum-

multumque dormiebat; melior tandem sibi visus, sanitatis in patria in-
ende causa dimissionem petebat & impetrabat. Postquam vero vagabun-
dorum more varias terra oras peragraverat, hinc sanitatis cura neglecta,
& de novo delirans Francofurti (an ad Moenum an Oderam? memoria
mihi excidit) diebus canicularibus, sole meridiano, solo vestitu pelleo ex-
traversis pilis supra nudam cutem indutum per plateas ambulasse; nun-
dinis autumnalibus Lipsiensibus, Dresdam literis significabatur. In i-
psam denique maniam post hac recurrente & transeunte delirio Weida
catenis aliquandiu vinctum fuisse, ex Rochlicensium, nec non Date ipsius,
cum ante sedecim annos hic Delitii viaticum ostentim mendicaret, meque
simul inviseret, relationibus habeo.

Axioma X.

Anima humana admittit approximationem alius
Entis intelligentis quoad hujus operationes.

SCHOLION.

De DEO Entium intelligentium summo & infinito nul-
lum remanet dubium, quod omnibus hominibus se sistat pro-
ximum, qui Creaturis suis est nunquam non præsens; præsenti-
tia vero hæc citra effectum in se salutarem non possit nec debe-
at fieri; de *Angelis* tam bonis credimus quam malis, quod homi-
nes suo consortio stipent, nec hoc consortium sit citra certum
respectum ad certa opera ab homine expediunda; sed & de
Anima matris, vel a posteriori novimus, quam cum anima fœ-
tus colat amicitiam, & quod ex hoc fœdere tot idiosyncrasia
toto die observentur; adsit ergo necesse est in anima humana
habitus, ut admittat operationes Entium intelligentium &
has suscipiat.

Axioma XI.

Anima humana admittit approximationem alius
Entis intelligentis, quoad hujus substantiam.

SCHOLION.

Sub hac approximatione quoad substantiam arctiorem
nexus

nexum Entis intelligimus, cum anima humana, qui, quamvis approximatō non deficiat, si tamen intimior ac arctior: confer. quæ in definit. 4. sunt monita. Ut denuo ad mentem nostram explicandam Scholas Theologorum consulamus, approximatō DEI quoad operationes est & quoad fideles & quoad infideles, infinita enim sua substantia eaque vivida replet cuncta; at longe arctior unionis species cum anima fidelis, in quibus dicitur inhabitare quam cum anima infidelis. *Angeli* stipant homines quosvis, at longe intimius connubium bonorum cum regenitis, malorum cum irrogenitis. *Anima* matris semper commercium cum anima foetus, at in certis casibus v. g. sub periculo imminente, sub odio valido, sub aversione intensa, sub appetitu intenso, longe intimius inter illas convenit, id quod reformationes formati corporis embryonis ad animi pathemata matris, tristi exemplorum caterva docent.

Axioma XII.

Anima humana valet agere ad alius Entis intelligentis substantiæ approximantis informationem: modo quod quoad Entia intelligentia hæc sit differentia, ut unum ex illis auferre limitationem imperii animæ quoad hunc vel illum motum & actum valeat, sub aliorum vero in formatione illa maneat salva.

SCHOLION.

Nititur hujus Axiomatis fundamentum priorum robore. Frustranea enim foret Entium intelligentium approximatō & quoad operationes & quoad substantiam, nisi effectum post se traheret & talem, qui esset animæ appropriatus. Differentiam quam innuimus concernere DEUM & *Angelos*, per se patet. Illi sane ut liberrime Enti manet libera potestas evehere animæ vires, deprimere easdem, ac vario modo ad sui beneplacitum pro honore suo salvando ac exaltando modificare illius activitatem ad *miracula* usque; his vero nec tanta peritia, nec facultas, nec potestas est concessa, quin subsistant in *mirabilibus* patrandis.

MEMBR. III.

MEMBRUM III.

SISTIT OBSERVATIONES INDUBIAS.

Observatio I.

Obsessionis veræ exempla fide digna, valde rara
occurrunt.

SCHOLION.

Quando non levem historiæ medico-practicæ parit certitudinem de frequentia hujus vel illius morbi esse informatum, & ex hac informatione in Ætiologias penitus penetrare licet, non alienum a meo scopo erit ante veræ obsessionis frequentiam aut infrequentiam examinare, quam spuria obsessionis fata tradere. Quidsi consulam tempora ante natum Salvatorem, non affirmaverim, obsessos nullos per illa secula fuisse repertos; nec enim video quid obstet, quo minus approximatio illa Satanæ, de qua diximus, & quoad operationes, & quoad substantiam, & quoad informationem, non potuerit obtinere, quando & animæ fuerunt ad quas & Cacodæmon fuit qui valuerit ad has proprius accedere; sed de historiis omnibus, quæ ex libris Scriptorum Gentilium betuntur ad probandam obsessionem, fidem meam haud adeo interponere, quod veritate solida nitantur. Quoad Sacras Pandectas abstineo *Jobum* cum WIERO inter tales, vel *septem Sara maritos* cum STAPLETON in *promptuar. moral. part. hyemal. p. 464* vel *Saulem* cum TYRÆO, vel Regem *Nabuchodonosorem Magnum* cum HIERONIMO pro obsessis declarare; linquo hoc otium negotiosum aliis. Quæ Rabbini de hoc illo referunt, cum fabulis plena sint omnia, non multus ero. Temporibus illis, queis Sanctissimus Salvator in terris visibiliter vixit, & quæ primordia Novi Testamenti appellantur, tanta Obsessorum referuntur exempla, ut qui Diabolos volunt è mundo eliminatos, habeant quod agant, nec inveniant quod peragant. In rationem hujus frequentia multi sunt qui inquirunt, & modo hanc, modo aliam causam allegant. Quidsi mihi mentem de illa frequentia exponere licitum, pace rectius sentientium assererem, quod de morbis corpus affligentibus omnes fatemur,
C
hos

hos ex iusta vindicta divina immitti, ut alio tempore gravius,
 alio tempore mitius regnent, ipsamque pestem esse tale flabel-
 lum DEI, quod pro hujus arbitrio hanc illamve regionem, per
 hos vel alios annos devastet, statuendum esse de morbis spiri-
 tualibus animæ corporive imprimis infensis. Hinc per illa tem-
 pora Obsessionem magis fuisse Judæis familiarem, quæ, quamvis
 illis Moses & Prophetæ adhuc essent Præceptores, fere tamen o-
 mnem verum de DEO cultum sibi tam sancte concreditum ab-
 jecerant, ut simul addiscerent quis illius deploratus status, & ex
 his exemplis ad oculum informarentur, quem spreto, saniori
 consilio sibi elegerint Religionis Præsulem. Quo circa longe faci-
 lior illis erat in viam rectam redeundi facultas, quod observarent
 in medio sui hunc esse collocatum & sibi ex specialissima Divi-
 na gratia concessum Messiam, qui potentiarum astutiarum dia-
 bolicarum Verus & unicus Domitor erat, totque de Satanæ vi-
 ctoriis se demonstrabat cultu & amore infucato dignissimum
 Salvatorem. Quam tamen fuerit frequentia illorum, horum
 numerus, quorum expressa fit mentio, non ascendit ultra vige-
 simum. Ab illis temporibus denuo rariora obveniunt exempla
 indubia. Quæ apud Pontificios de frequentia tali traduntur,
 non possunt fidem mereri, modo attendamus, ex quibus signis
 obsessi fuerint judicati. Hæc ordine recenset TYRÆUS *Part. I.*
Diff. de Doemon. Cap. 26. p. 69. Sacrarum rerum hic duplex est usus.
Nunc obsessi quadam jubentur proferre: nunc quadam ipsis silentibus ad-
hibentur. Prioris generis sunt invocatio divini nominis, aut alicujus pia
orationis recitatio. Si enim hæc facere recusent, de Doemonio non sint
causa suspecti sunt. Posterioris generis sunt si concutiantur, terreantur,
impatientes fiant, blasphement, postquam Sanctorum ipsis adhibita reliquia:
aut admota cereæ imagines, quas Agnus DEI dicimus: aut crux fuerit
fronti impressa: aut aqua lustrali aspersi: aut Sanctissimum Christi corpus
in Eucharistia Sacramento exhibitum: aut etiam in aurem ipsorum pere-
grina, quam non norunt lingua insusurratum fuerit illud: DEI M, qui
se genuit, dereliquisti, & oblitus es Domini Creatoris tui: denique si exor-
cismos intentas vel non ferant, vel impatienter ferant. His & similibus
signis Dæmones prodi, dubium nullum est. Bene siquidem summus
 Theologus D. JOH. GEORG. DORSCHÆUS. Profess. hujus Al-
 mæ post fata inclutus, in *Disput. de Satan obsess. quest. 6.* monet,
 parum fiduciæ in istis criteriis esse collocandum, ut de illis hic
 versus valeat:

Signa

cum non
 tua censura
 vera. Sies quare.

Signa te signa, temere me tangis & angis:

Hinc non miramur An. 1554. Romæ plures quadraginta quinque mulieres, partim viduas, à Dæmonibus obsessas ad exorcismum in templa ad altaria, divo Gregorio & aliis de cœtu cœlicolarum divis dicata, fuisse deductas. Recte sensit BARTHOLINUS & laudes DEO cecinit in *Tract. de morb. Biblic. p. 83.* quod insolita sit nostro tempore ista infelicitas, cum vix singulis seculis unus alterve à Dæmone obsessus affligatur: item verba CLAUDERI merentur, afferri, quæ extant in *Ephemerid. Natur. Curiosor. Decad. 2. ann. 4.* Europa nostra, inquit, habet de quo sibi gratuletur ac divina clementia operosas reponat gratias, quod Adamitico illi hosti nostro rarissime permittat, ut tam manifeste inquilinos suos tali in statu angat ac cruciet, veluti quidem olim accidebat Judeis.

*Ubi dicitur
non omnes
quod quidem
nunc non cred
tis, post mortem
expectant.*

Observatio II.

Obsessionis spuria exempla non adeo sunt rara.

SCHOLION.

Longissimus foret Catalogus, si excerpere vellemus Observationes Medicas *Epilepticorum, Ecstaticorum, Catalepticorum, Hystericarum, Convulsivorum, Melancholicorum, Maniacorum, Vermibus laborantium, Venenatorum, Philtris cruciatorum, robore insigni præditorum, admodum voracium &c.* pro obsessis non à vulgo, sed à peritioribus Theologis & Medicis ac Jure-Consultis habitorum. Cui volupe est, evolvat *Ephemer. Natur. Curiosor Decad. & reperiet Anni 6. Observat. 18.* historiam hominis admodum robusti, citra satietatem omnis generis cibos belluæ instar devorantis, grunientis instar porci, à Medicis inter Dæmoniacos relati, *Observ. 201.* Virginis ex ulcere consolidato epilepticæ & quasi ecstacticæ, *Observ. 234.* Maniaci, qui literas quascunque vernaculas gallico & italico idiomate pictas legere potuit *Ann. 7. Observ. 97.* Hystericæ propter murmura & rugitus, motus vespastricos ingravescentes à malo spiritu quasi obsessæ. *Observ. 103.* Melancholiæ uterinæ ad maleficum spiritum relatæ &c. Ab ipso Dn. PRÆSIDE quatuor tales obsessæ sunt in praxi clinica observatæ, quarum in subsequentibus passim fiet mentio. Unam ex illius communicatione hic sistam & literas ad illum datas opponam.

Erw. Hoch-Edl. wollen mir beyrätbig seyn, da ein Mäddgen auf meinem Hofe gar öffters mit einen schweren Zufall sich schleppen muß, daß ihr die Lust wegbleibet, alle Glieder als zerschlagen sind, und sich zu Bette einige Tage sodann halten muß, als ohne Verstand. Der Uhrsprung rühret von einer Bezauberung, welche sie vor 3. Jahren etwa erlitten, da dieselbe sich mit einem Weibe aus meinem Gute gezancket, welche von allen das Gerüchte einer Hexe hat; und bald darauf ihr bedüncket, es verfolgete sie ein kleiner schwarzer Hund, da vor sie sich entsetzet, und vor Angst ins Haus gelauffen, das auf dem Arm tragendes Kind auff's Bette geworffen, sich darauff aus dem Hause, hinter der Scheune retiriret, und mit beyden Händen, wie ein Hund ein Loch in die Erde gegraben, und sich darinnen verkriechen wollen. Man hat darauff, wie man solches gewahr worden, ihr zugeredet: sich vernünftigt anzustellen, und solches Graben abzustellen, auch bey dem Armen sie wollen aufhelffen, aber vergebens. Da man endlich mich herzugerrufen, als in welche der Teuffel gewiesen wäre, als ihr von dem Tauff-Bunde mit Gott vorgesaget, daß der Teuffel keine Macht an sie hätte, sie möchte den Namen Jesu nennen, und hervor kommen; aber sie nicht sprechen können, habe endlich sie mit andern nicht ohne Gewalt hervor gezogen, und in das Haus geführet. Woselbst, wie obige Frau zugegen gewesen, hefftig zu schreien angefangen: Die alte Hexe wegzujagen, und starcken Anfall erlitten &c. welcher auch nach Prophezeung dieses alten Weibes noch ab- und an wieder sich eingestellet, doch nachgerade sich verlohren, nur daß noch zu Zeiten und unvermuthet sie mit obigen Umständen befallen wird. &c.

Observatio III.

Ad dignoscendam Obsessionem veram a spuria,
Medicos juvat consuluisse.

SCHOLION.

Concordant in hoc & Theologi & Juris Consulti; ILLO-
RUM loco sit jam ante citatus D. DORSCHÆUS, qui loco cit.
ad

ad quæst. 5. de signis obsessionis veræ primariis hæc verba subne-
 tit: *In judicio Dæmoniacis magna requiritur cautio; omnium au-*
tem maxime circumstantia probe sunt ponderanda, ne maniam pro obses-
sionem venditemus, quia hic magna datur convenientia; constitutione
vero corporum cognita judicium fieri potest: & paulo post: Quicumque
Dæmonia in obsessis explorare tenentur, complexionem hominis inquirant,
circumstantias probe ponderent, & maturum judicium ferant; cui sub-
 scribit MICH. FREUDIUS in den Gewissens-Fragen von Besizung
 des bösen Geistes. p. 36. *Diligenter, monet, cavendum est, ne Theo-*
logi nimis mature curam suam hic exerceant, priusquam Medicorum cen-
sura sit adhibita: & paulo post. p. 37. Ex hisce & similibus judicium
formabit Theologus, ne quid temere in tam arduo negotio statuat aut
aggrediatur, sunt enim & medici hic partes & Theologi. Medicus de
morbi causis cognoscit & judicat, an ex Natura principio fluant nec ne?
ubi ille desinit, ibi incipit Theologus. HORUM loco provoco ad de-
 sideria responforum à Medicis formandorum, quoties de obses-
 sis quæstio est: de quibus Autores Medicinæ Forensis evolvi po-
 terunt, quos excerpere non lubet. Ex communicatione bene-
 vola Dn. PRÆSIDIS afferō tres facti species pro obsessis habito-
 rum Facultati Medicæ hujus Almæ oblatas, sed ex sententia
 Facultatis à suspitione obsessionis liberatorum, quarum tenor
 hic est.

FACTI SPECIES I.

Ex Actis Inquisitionalibus Peter Pe- tersen, inhaftirten zu Ribbenik.

Es hat der Scharfrichter zu Ribbenik Matthias Adeler,
 summarie zwar, doch an Eydcs statt, deponiret: wie der Peter Pe-
 tersen den 19. August. 1680. die Tortur bis zu Anfange des dritten
 gradus ohne einige Empfindlichkeit ausgestanden und inner stille gele-
 gen als schliesse er, uñ ganz kein Gelaut von sich gegeben, sondern den
 Mund zugehalten, imgleichen bey der Tortur, nachdem er angespan-
 net, und da er seine Hand auf dessen linken Arm liegen gehabt, ge-
 sehen und gefühlet, daß ihm etwas an den Arm auf und nieder

gelaufen, und ein wenig die Haut in die Höhe geblasen, so als wenn etwas Lebendiges darinnen gewesen.

Eben solches bekräftiget dessen Sohn Jürgen Redener, und saget, daß er gesehen, wie vom Anfange des linckern Arms des Peter Petersen, über den Schultern bis zu den rechten Arm es gelaufen und gelassen hätte, als wenn es sich unter den linckern Arm am Leibe gesetzt, den Leib in die Höhe geblasen und gelassen, als wenn etwas Lebendiges darinnen gewesen.

Von demselben Peter Petersen deponiren lidern an Eydes statt, es giebet auch das gehabte Protocollum, daß demselben nach der Remission der Tortur ein hefftiges Schüttern und Bewegung des Leibes angestossen, und zugleich auch mit dem Halse, als ein Hund auf der Jagd zu ächzen angefangen.

Der Meister hat gemeynet, weil es in dem Gewölbe, darinnen der Actus Torturæ vorgenommen, nicht recht warm gewesen, daß ihm wol ein Schüttern hätte ankommen können; der Sohn aber saget: Es sey die Schütterung so groß gewesen, daß er ihm hätte halten müssen:

Sragt sichs: Ob dieses Vorgesetztes *pro naturali* zu achten?

FACTI SPECIES II. EX ACTIS Annen Hennings.

Es zeigt eine Dirne wieder eine alte Frau an, daß vor 3 Jahren sie sich mit dieser erzürnet wegen ihres Sohnes Frauen, mit welcher sie sie in Verdacht gehabt, als wenn sie dieselbe angehezet, daß sie sich mit ihrer Schwieger-Mutter nicht vertragen sollte, wie sie nun in der alten Frauen Sohns Hause gekommen, da hätte die Alte mit ihr angefangen zu wundern, und ihr gedräuet, der Teufel sollte ihr ihren Mund an ihre Ohren setzen, ehe 3. Tage vorbey giengen. Des folgenden Tages sey ihr zu Muthe geworden, daß kein Mensch bey ihr dauern können, und wäre ihr in dem Leibe als eine Maus gekommen, welches ihr so gefressen und geplaget in dem Leibe. Wenn sie es des Abends friegte, käme es ihr als ein Rauch an, und darauf erfolgte denn die Pein, sowol in als
außer

ausserhalb des Leibes, worauf es ihr in den Leibe lieffe als ein haufen Mäuse. Sie hat einen Arm entblösset, an welchen befunden worden, daß ihr die Haut ganz welck, sie auch dahero dieselbe ziemlich lang herunter ziehen können, woraus den zu schliessen, wie sie den auch selbst vorgiebt, daß ihr das Fleisch innerhalb der Haut verzehret worden.

Es ist sonst ein Eyffrich Mensch, und sind wir dahero auff die Gedancken gekommen, ob etwan von den Eyffer sie den Anfall bekommen, und der Affectus pro naturali zu achten?

FACTI SPECIES III.

Ex Actis Inquisit. Der Isen Pen- kienß so 21. Jahr alt.

Diese hat vermöge Protocolli berichtet, daß, wie sie das mit alten Fett geschmiertes Brodt, so ihr ein Altes Weib gegeben, aufgegessen, es ihr in den Leibe angefangen zu rummeln, als ein Wasge, es wäre ihr auch sehr übel geworden und hätte ihr wehe gethan. Wenn der Teuffel essen wolte, so machte er sich so klein, kröche ihr in den Mundt, welches sie dabey merckte, daß sie so wunderlichen Geschmack im Munde kriegte, und knippe ihr den so lange im Leibe, biß sie ihm was Essen käuete, denn gebe er sich zu frieden, und wenn sie solch Essen kauen müste, so hungerte ihr so sehr, daß sie sich des Hungers nicht erwehren könnte, sondern essen müste.

Wenn er Eyerback oder Stuten (We. sbrodt) essen wolte, so riefte er ihr aus dem Leibe zu, Stuten, Eyerback, und wenn er nicht mehr wolte sagte er, höre up (halt ein) und könnte den nichts mehr nieder kriegen. Wenn sie einen Fuß in die Kirche gesetzt, wäre ihr der Leib so leicht geworden, und der Teufel hätte sich müsse an einer Seiten der Kirchen stellen, in Gestalt eines kleinen Hündigē. Ihre Mutter wäre zwar bißweilen mit ihr zur Kirchen gegangen, die hätte aber den Teufel, welchen sie sehen können, nicht gesehen. Sobald sie wieder aus der Kir-
chen

then getreten, wäre der Teufel wieder in ihr gefahren, welches sie dabey gemercket, daß ihr der Leib schwer und wunderlich geworden.

Quaritur jam à Facultate Medica, an ex precedentibus colligi possit vera Obsessio?

MEMBR. I.

CONTINET PROPOSITIONES.

PROPOSIT. I.

Obsessio vero majori jure ex Scriptura adstruitur, quam rationibus Philosophico-Medicis demonstratur.

DEMONSTRATIO.

Quia Obsessio vera est approximatio Dæmonis, five angelorum malorum (vi Difinit. I.) approximatio vero angelorum malorum credenda (vi Axiom. X.) obsessio vera majori jure ex Scriptura sacra adstruitur quæ credenda habet, quam rationibus philosophico-medice demonstratur. Q. E. D.

SCHOLION.

Non ego miror haud convenire nec convenire posse Theologos, cum, quos vocant, Politicos vel Philosophos de obsessionis veræ existentia & an obsessio Satanae revera detur? Illi horum rationes sophisticas, hi illorum asserta superstitiosa vocant, quandoquidem robur assertionis ex fonte satis diverso petunt & asserunt. Provocant Illi ad scripturae evidentiam, in qua obsessorum fiat mentio, integræ habeantur de iisdem historiae, quam crudelissime a Satana fuerint homines exagitati, quam ferocissime obfessi in alios sævierint, quam potentissime

fime à CHRISTO & Apostolis fuerint restituti &c. hinc fidem urgent verbo DEI habendam. Hi ex naturali ratione malorum spirituum, ut existentiam, ita horum operationes in hominem volunt demonstrari; scepticos, quoad experientiam & exempla ad quæ provocatur, agunt; fallacias & mentis & sensuum & ipsius experientiae norunt allegare &c. Quomodo jam inter principia negantes erit concordia unquam speranda! Nisi Laicus quidam Confessor, quod, referente *Gelasio*, in Concilio Nicæno Oecumenico obtigisse constat, Philosophos & disputantes alloquatur: *Hæcine creditis?* & hi voce ad commiserationem inflexa respondeant: *Nobis hæc ita se habere videntur, nec aliud quidquam verius esse credimus, quam quæ Tu dixisti:* verbis contendunt in secula, verba verbis opposituri erunt, & objecta dicendi arte refellent. Sed missis illis litibus, ut ad demonstrationem meam supra allatam latius explicandam me accingam, in confesso est, existentiam Angelorum probabiliter tantummodo ex naturæ lumine constare. In quo sufficit ad solide docti *D. ÆPINI*, Theologi & Philosophi inter celebres notissimi, Dissertationem, quam Respondens sub Præsidio *D. Lindemanni*, Professoris itidem famigeratissimi b. m. A. 1696. habuit, de *iis quæ Theologia Naturalis ignorat*, tit. 3. provocasse & hoc pro fundamento habens *Problema Philosophicum, an Angelorum existentia ex Natura lumine demonstrari possit?* A. 1712. sub Præsidio *M. Joh. David. Hobeiselii* ventilatum. Quod si jam existentia, siue ipse existendi actus nititur non nisi fundamento probabilitatis, quis in animum sumpserit ex rationibus certis & necessario veris approximationem & inde oriundam operationem angelorum probare & argumentis apodicticis omnive exceptione majoribus, quod est demonstrare, probare Obfessionem veram? Nil ergo impedit, quominus fidem in his de Angelorum operationibus amplectendam esse urgeamus, quam ut fallacis rationis lenunculo nos committendo, si non à Scilla, à Charybdi tamen, absorbeamur.

PROPOSIT. II.

Obfessio spuria non credulitate niti debet, sed demonstrari.

D

DEMON-

DEMONSTRATIO.

Quia in obfessione Spuria absq; specialissima approximatione Cacodæmonis talia in homine peraguntur, quæ ultra & intra vires suas esse videntur (vi Definit. 2.) æst demonstrari potest, absque illa approximatione animam humanam valere motus corporeos adeo intendere, ut multo superent vires pristinas (vi Axiom. 6.) obfessio spuria non credulitate niti debet, sed demonstrari. Q. E. D.

SCHOLION.

Nuspiam major se offert confusio ac circa facta rationi nostræ primo intuitu haud perspicua; nec præceps magis via est, si ve in atheismi speluncam delabendi, si ve in superstitionis barathrum, quam sub rerum magicarum & pro his habitarum meditatione. De vulgo notissimum est, quam facilis hic sit res Naturæ viribus peragandas, modo tantillum insoliti vel ardui secum ferant, tribuere viribus supernaturalibus & hoc longe facilius Dæmoni, quam DEO, hinc nil magis obvium sit quam judicia audire: *dieser, jener sey ein Schwarzkünstler, ein Hexen-Meister, eine leibhafte Hexe, habe einen Wahrsager-Geist, Augen-Verblendungen vom Satan, &c.* si homo vel viribus extraordinariis polleat, vel astutia singulari instructus sit? In memoriam incidit hic loci non ita pridem vixisse aniculam valde callidam, quæ omnium ore habebatur pro maga, & frequentissime compellabatur ab honoratioribus pariter ac plebe ut furta detegeret, thesauros indicaret &c. eventu sæpius illius facinora comprobante. Hanc Magistratus incarcerari jusserat, & ut Magam punire constituerat: æst qualia etiam delicta ipsi objicerentur, noverat illa horum nexus physico-morales tam juste exponere, ut Magistratus de astutia illius convictus hanc esse magiam adeo ipsi exprobatam, non Magiæ ergo, sed ut scandalum removeretur, urbe exulare jusserit. Sed, quid dixerim de peritioribus & supra vulgum & doctrina & honore fulgentibus? Ridemus Muscovitarum simplicitatem, qui tempore Olearii Chirurgum quendam, quod Sceleton secum ferret ut Magum voluerunt in jus rapere, & vere rapuissent, nisi sibi fuga consulisset; æst, an dixerim magis prudenten-

dentes, qui fusum caput æreum quod articulatum & distinctam
vocem habuerit: Columbam Architæ, quod in aërem sese suble-
vaverit: urinomantiam, promiscuam amuletorum appensio-
nem, palingenesiam plantarum, corporum aquis injectorum su-
pernatationem &c. referunt ad magiam illicitam? Fortean quæ
sentantia est *David. Fröhlichii in Viator. Part. 1. l. 3. c. 33. p. 539.*
quod Diabolus, dum, referente illo, prope Parisias in arce Vi-
cestria Magiam docuit & discipulos suos annuo spatio omni dia-
bolica arte seu nequitia probe instruxit, talia aliaque similia do-
cere non sit veritus. Næ! habent physicæ Experimentalis Cul-
tores, ut sibi hodiernum ab istis iudiciis caveant, qui norunt
plumbum informare, ut in aqua libere suspendatur; Sceleta in-
struere, ut ad nutum respondeant; chartam igni imponere, nec
comburatur; linteamina comburere quin consumantur; na-
ves construere aquæ innatantes, quæ se modo attrahant, modo
repellant, &c. de quibus tamen valet Brocardium hocce: *Wer
die Kunst weiß, verräthte den Meister nicht.* Facta parilia experi-
tur Obsessionis historia, adeo ut ad hanc perquam multæ actio-
nes hominum visu miræ, conceptu difficiles, auditu horrendæ,
referantur, quæ examine rite facto nullo jure ad illam pertinent,
sed credendi facilitatem produnt. Mittam denuo vulgum, qui
modo fiderit aliquem vel aliquam, *duplici pupilla instructum,
vultum tetricum & terram versus reflexum, sub gressu evitantem scopas*
& quæ plura hujus furfuris sunt, iudicium de obsessione spargit,
& rogo ut mecum ponderent, quid roboris in istis signis obses-
sionis, si quando *dentium ad cibos constrictio sit arctior, Stridor &
spuma instar canum rabidorum, largus sudor profluat?* Quæ Zacharias
Vicecomes in complem. exortist. pro talibus habet; item *absque causa*
plorare, partes à Sacerdotibus tactas sudore diffluere, oculos admodum
esse pellucidos, palpebras valde adstrictas habere, ut vix aperiri possint al-
bumque variis modis mutetur, faciem mox coloris esse rubei, venas cœ-
sius & tumidas cum rigore, mox vero mutari in naturalem colorem, pu-
stulas in collo & lingua subito exoriri & confestim disparere, aut innume-
rabiles vesiculas minutis granulis similes apparere, quæ etiam Dæmo-
num numerum coarguant, iterato linguam nigram tumidam & con-
tortam cum ingrati oris hiatus protrudere, ut taceam plura hujus
commatis apud D. Eliam Henricum Henckelium in ordine & me-
thodo

thodo cognoscendi & curandi Energumenos Cap. 4. reperiunda.
Qui connexionem hæc inter & obsessionem veram valeret dete-
gere, hunc crederem satis habilem, ut à baculo ad angulum, fal-
vis Logicæ regulis, argumentaretur & contradicentes vinceret.
Dum de corio humano hic agitur, conjecturales tales, sed quid
dico conjecturales, ludieras tales ratiunculas non esse allegan-
das, nec quidem ut semi-probationes admittendas, quivis cor-
datus videt. Sunt morbis, qui sub obsessionis pallio incedunt,
sua signa evidentia, nec peritis in arte medica incognita: ex ho-
rum ergo Sylloge cum phænomenis in his, qui pro obsessis ha-
bentur conferendis, iusta ac circumspecta debet institui inqui-
sitio, ut sententia vera ac evidens inde surgat, si ne Obsessio
vera, an vero spuria in hoc illove individuo pronuntianda? id
quod nobis est demonstrare Obsessionem spuriam.

PROPOSIT. III.

Obsessio vera certo respectu etiam
Spiritualis dici potest.

DEMONSTRATIO.

Dum omnis Obsessio vera fit per approximatio-
nem Diaboli specialissimam (vi Definit. I.) hæc appro-
ximatio ratione obsidentis i. e. Diaboli est spiritualis
(vi Definit. 3.) fit modo spirituali: (vi Definit. 4.) Obsessio
corporalis vera certo respectu etiam spiritualis dici
potest. Q. E. D.

SCHOLION.

Lubet præmittere verba Interpretum Scripturæ Sacræ, quo-
rum quod de Artificibus dici solet in sua arte esse credendum,
sententiæ erit standum: aut ut verbis desideratissimi D. FECHTII
utar, quæ habet in *Disp. de Suggest. Satan. p. 4.* qui exploratores
agminis illius tenebrarum, quod adversus nos militat, dili-
genter recognoverint omnia. Ita vero D. DORSCHÆUS I. c. theo-
rem 8. Sect. 1. in Corporali Obsessione Diabolus sive spiritus immundus
substantiali presentia (quæ est spiritualis) in homine adest, corpus in
habi-

habitat: item corpora Obsessorum substantialiter (i. e. spiritualiter) in-
trat. Æque ex peritia rerum sacrarum notissimus D. HOLLA-
ZIUS Theol. Part. I. c. 4. p. 336. Obsessionem corporalem absolvi, mo-
net, spiritu immundo corpora hominum ingrediente, intra eadem secun-
dum substantiam suam habitam in illis operante. Quibus addo verba
Theologorum Scholasticorum, quæ approbat modo laudatus D.
DORSCHÆUS: Satanam homini αὐτοῦ πρὸς ὧν πρὸς inesse ac nocere. Sed
liceat ingenio etiam aliquid dare, & de modo Obsessionis Cor-
poralis quædam afferre, an, quæ hic se sistunt difficultates non
leves, facilius possint solvi? Arduum sane conceptu est, corpus hu-
manum & hinc corpus obsessi, quod jam regimini & moderami-
ni Entis alicujus intelligentis finiti, i. e. animæ subest, & ad leges
Entis infiniti jure obtemperat, salvo hujus Entis imperio (nec
enim Animam Dæmon ingreditur, nec anima tempore obsessi-
onis abest, nec cessat in sua virtute operari in corpore, quod ex
salva vita, salva nutritione, salvis motuum organis, nervis &
musculis apparet) uno eodemque tempore ab alio Ente finito
regi, diversum regi, regi in illius cruciatus ipsa nec consentien-
te, sed inscia, imo invita, possit: Arduum est connexionis modum
invenire inter Dæmonem & organa corporis, qui, cum lateat
animam inter & corpus, quæ tamen sibi inseparabiliter sunt in
hoc mundo nexa, faciliorem adhuc conceptum admittunt; quid-
ni erit imperscrutabile & omnem probabilitatem excluderet, Dæ-
monem in corpore obsessi nervorum contractui esse expositum,
item hos nervos illosve musculos incitare, aut potius instruere
ad certum finem absolvendum, & hoc optento, eosdem nervos &
musculos relinquere pristino suo dominio, suo tempore iterum
in sui beneplacitum agitandos: Arduum est concipere, spiritum
quendam completum, non ordinatum ad constituendum unum
per se cum parte quadam componente, inclusum esse, vel sal-
tem ad tempus corporis humani peripheria, sicque commensu-
ratum occupare spatium, ut instruat ad modum alius Entis
incompleti motus internos corporeos eosque subtilissimos & fi-
brarum tenuissimarum robore perficiendos: Arduum est concipere,
qui non eodem jure possint hæc de instructione motuum inter-
norum corporis, & ut verbo hoc utar, obsessio hominis tribui
quoque Angelis bonis, cur non æque ingredi possint corpus sic-

que efficacius ad bonum incitare, sed habeant, quod D. JOH. KAKLER asserit, ad portas & fores vigilandum? Quantum ego judicare possam, corruunt hæc pluraque talia argumenta *διωρόνηα*, si asseruero, sub corporali obsessione omnes illos cruciatus omniaque sevitie genera esse ab Anima sive Rectore corporis ordinario & legitimo; sed ad suggestiones, vel instinctus, vel machinationes Diaboli. In confesso est dari in homine Animam; nexum inter illam & corpus, item inter animam & objecta esse moralem; corporis esse, ut objecta ad organa possint appellere, ab his ad sensorium commune; animæ vero, percipere illum appulsus, de eo iudicium formare & ab hoc vel objectum averfari vel concupiscere; pro hoc iudicio, motus corporeos diversimode, nunc blande, nunc impetuose, nunc subito, nunc tarde, nunc per longum tempus, nunc per breve spatium instruere, repetere, intendere, verbo: diversimode modificare. Ad quam modificationem, quam conferant *temperamentum, ætas, consuetudo, educatio &c.* partim ex quotidiana conversatione legere est, partim in hac ipsa Disputatione suo loco patebit. Hæc prouti obtinent quoad objecta extra corpus constituta, ita pariter reciproco ordine fluunt ab anima, si quando hæc sibi vel fingit objecta, vel horum recordatur, ut iudicium & ratiocinationem, tam de statu præfenti quam futuro, an noceant? an proficiant? an eligenda? an fugienda? sequantur motus corporei illi exequendo conformes. Sub quo consilio itidem obtinent quæ modo retuli, ut variæ circumstantiæ ratione *pusillanimitatis animæ vel constantie, fiducia vel metus, minoris vel majoris applicationis, concursus cum vitio corporis vel absque illo*, executionem sententiæ latæ, ratione instructionis & successus varient ac multis modis imminuant vel augeant. Quid vero impedit, quo minus sub Diabolica corporali obsessione hic fraudum & mendaciorum Pater suos conceptos & cogitationes de hoc illove objecto terribili, averfo tanta astutiæ animæ infinuet, ut illa quantotius iudicet esse repellendum, esse omnibus viribus propellendum, & huic sententiæ conformes motus corporeos instruat? Quod si consulam Scholas Theologorum, consentiunt valere Satanam suggestionibus suis immediatis pios æque ac impios vexare, posse illum adire ad sensus externos & internos, ad appetitum, ad intellectum & voluntatem, & quo verbis LUTHERI utar: Der Teuffel ist ein Meister böse Gedanken in die gute Herzen einzuschreiben

zu schreiben wieder Gott und den Menschen, und hat dazu eine hatte
Feder und sehr scharffe Dinte. conf. profundi scrutinii *Disputa-
tio FECHTIANA* l. c. Nec ergo a parte obsidentis impotentia
taliam patranda deest. Nec a parte Animæ obstat, quo minus illa
ad objectorum, (sive vera sint sive ficta, perinde hic est) quali-
tatem ad motus corporeos provolet, hosve pro reliqua sua indole,
quam dixi, varios instruat ac quidem in viribus suis repositum
est. Confirmor in hac hypothese, quam tamen nemini volo ob-
trusam, quando observo, quales etiam sint extraordinarii motus
in obsessis, esse non modo analogos his motibus, quos adhibet a-
nima extra obsessionis statum *sub gravissimis ab extus periculis, sub
animi pathematibus gravioribus, sub materialibus causis vitiose in corpore
herentibus, sub deliriis cum febre vel absque febre &c.* Sed quoque non
esse illis majores vel insolentiores, ut ex hac harmonia sit diffi-
cultas Maniacos discernendi ad Obsessis & contra. Nec habeo ut
metuam objici: Si talia fortean obtineant, aut dici possint in impiis ob-
sessis fieri, non tamen de piis posse eadem affirmari; Demonem illius ut
impii animam inhabitare, eandemque virulenter afficere, hanc vero sal-
vam manere & mediis salutiferis probe munitam corroborari, solo cor-
pore ad ferociam & afflictionem Satanae permissa; quandoquidem hic
non agitur de applausu quoad objecta Satanae vel hujus sug-
gestionem, sed de possibilitate talia animæ repræsentari a Dæmo-
ne, a quibus, pro reliquo suo modulo versus objecta tædiosa
agat & motus in sui conservationem instruat, non majori pecca-
ti crimine ac si objectorum externorum ergo idem suscipiat.
Ubi non video quid differentia inter sit inter has phrasas: *Diabolum non citra permissionem specialem divinam corpus piorum affligere
posse; vel Diabolum non citra permissionem specialem divinam animam pio-
rum objicere talia posse ut corpus proprium exerceat?* Quod si quis ma-
jorem facilitatem assurgendi ad objecta in impiis velit allegare,
in piis vero minorem promptitudinem, is me non habebit dis-
sentientem. Corruunt vero quæ antea retuli ardua & δύσκολα
quando quoad (1) manet Animæ ut Enti spirituali suum impe-
rium in corpus proprium (2) cessat indagatio connexiones Sata-
nae cum corpore; quia, ut Angeli intellectu præditi sunt, & fa-
cultate pollent, suos conceptus & cogitationes cum altero com-
municare, Animæ cum Animabus fermocinari, Diabolus etiam
potest

potest cum anima, etsi corpori suo adhuc conjuncta, sermones
ferere, nec subtilitati naturae eorum spiritualis corpulentia hominis ob-
stat, qua phrasi D. FECHTIUS, l. c. utitur. Quoad (3)
manet Satanas sub obsessione corporali in illa spatii parte,
quam ubi definitivum innuit. (4) Cessat obsessio Ange-
lorum bonorum, quibus sanctitas perfectior non permittit lu-
dere homines. Nec est ut desint testimonia Virorum ex pe-
ritia Theologica dudum commendatissimorum, non omni-
no ab hypothese, quam protuli, aliena. Provoco ad verba
AUGUSTINI, *Libr. de Spir. & anim. c. 27.* quæ sequentia sunt:
Humanum Spiritum aliquando bonus, aliquando malus assumit spiritus,
nec facile discerni potest, a quo Spiritu assumatur, nisi quia bonus instru-
it, malus fallit. Fallit autem saepe in manifestis bonis, ut, cum sibi in
eis creditum fuerit ad sua seducat. Sic plerumque humanum Spiritum
rapit, ut quadam occulta mixtura, quasi idem spiritus esse videatur &
Spiritus patientis & spiritus vexantis, ut in Doemoniacis videmus. Ani-
mam tamen hominis i. e. mentem, nulla Creatura juxta substantiam im-
plere potest, nisi sola Trinitas. Implere autem dicitur Satanas mentem
alicujus & principale cordis, non ingrediens quidem in eum & in sensum
ejus, sed fraude & iniquitate atque omni malitia illum alliciens atque
seducens affectu malitia, trahit per cogitationes & incentiva vitiorum,
quibus ipse plenus est, utpote fallax nequam & fraudulentus deceptor a-
nimarum; Non enim participatione naturae seu substantiae, ut quidem
putant, animam implet Diabolus, aut ejus habitator efficitur, sed per
fraudulentam deceptionem atque malitiam in eo habitare dicitur, quem
implet. Solius enim Trinitatis est intrare & implere naturam, siue sub-
stantiam, quam creavit. D. MAMPHASIUS in Praxi Theol. p. 151.
Quod dicitur, inquit, de imperio Diaboli non renatos, quod non sit politi-
cum seu suatorium, sed δεσποτικόν notat imperium, & quod in Judam
intrasse dicitur in cor ipsius misisse dicitur, cum affectus malignos societati
suae inspirare, animam in malitiam rapere, cum corda hominum cupidi-
tatibus replere scribitur, non sic illa accipi debent, quasi obtorto collo no-
entem illum rapiat, & voluntatem ejus transversim violenter agat. Ve-
rum ita sunt intelligenda, quod objecta homini offerat, rationi tenebras dolos,
mendacia suggerat, denique sensitivum appetitum instiget, ut patrare volens
homo consentiat. Licet enim prolata hæc verba magis respiciant Dia-
boli suggestiones quoad impios, hoc tamen inde elici poterit, il-
lum

lum per objecta animam inducere posse, ut à motibus suis ordinariis ad extraordinarios absolvendos se accingat, quos in Obsessis videre est.

PROPOSIT. IV.

Obsessioni veræ indistinctim obnoxii sunt omnes homines viventes, citra respectum *ætatum* *temperamentorum*, *sexus* &c.

DEMONSTRATIO.

Quia Obsessio vera est ex approximatione Caco-Dæmonis (vi Defin. i.) approximatio illa quoad hujus operationes, quoad substantiam, quoad informationem est citra respectum ætatis, temperamentorum sexus, (vi Axiom. 10. 11. 12.) est quod obsessioni veræ indistinctim obnoxii sint omnes homines viventes citra respectum ætatum, temperamentorum, sexus &c.

Q. E. D.

SCHOLION.

Vi illorum quæ in Proposit. i. attuli, recursus pro illustranda hac propositione erit *ad Pandectas Sacras* faciendus, qui etiam tutissimus. Tradunt vero hæc quoad *ætatem*, obsessos & pueros & adultos & homines & fœminas mediæ ætatis; quoad *Sexum* viros æque ac fœminas; quoad *temperamenta* ex diversitate tot individuorum jam allegatorum sponte colligere est, si non quis omnia hæc velit affirmare uno temperamento fuisse prædita quod plane singulare foret, nec ullo fide digno argumento potest roborari, temperamentorum diversitatem nullam, quoad obsessionem veram, parere vel fovere differentiam.

E

PROPOSIT.

PROPOSIT. V.

Obsessione spuria non indistinctim
obnoxii sunt omnes homines, quin
sit admittendus respectus *ætatis, se-*
xus, temperamentorum, temporum
anni, idiosyncrasiarum, vitæ
generis.

DEMONSTRATIO.

Quia in Obsessione Spuria in homine talia per-
aguntur vel talia homo ipse patitur, quæ ultra & infra
suas vires esse videntur; (vi Definit. 2.) ast talia pera-
gere vel pati, quæ ultra & infra suas vires esse viden-
tur variat ratione *ætatis, temperamentorum, vitæ ge-*
neris, temporum anni, idiosyncrasiarum, vitæ generis,
(vi Axiom. 5.) item *sexus,* (vi Axiom. 8.) est quod ob-
sessione spuria non indistinctim obnoxii sint omnes
homines, quin sit admittendus respectus *ætatis, sexus,*
temperamentorum, temporum anni, idiosyncrasiarum, vitæ
generis. Q. E. D.

SCHOLION.

Quandoquidem in subsequentibus propositionis allatæ
veritas viritim erit explicanda, non est, ut me diffundam ad il-
lam hic evolvendam. Non tamen possum quin exhorter Colle-
ctores observationum medicarum, quoad morbos obsessionem men-
tientes, ut se liberent à culpa negligentia, allegent omnes cir-
cumstantias concomitantes, quæ possunt lucem non parvam hi-
storiam medico-magicæ addere v. g. an pueri illis infestati fue-
rint, in quibus malitia ætatem suppleverit? An vero Senes, qui
bis

bis non raro pueri? An Virgo, quæ clandestinos in sinu amores foveat? An femina Viro imbelli vel moroso nupta? An juvenis, qui post sæpe degustata Cupidinis poma, à furto veneris nunc abstinere, aut sponte, aut invitus tenetur, & quæ hujus commatibus plures accurrata inquisitio valebit detegere.

PROPOSIT. VI.
Obsessionis spuriae quoad ætatem
magis obnoxii sunt individua
in prima & ultima ætate
constituti.

DEMONSTRAHIO.

Quia individuis in prima & ultima ætate constitutis fictiones Objectorum & periculi ex mentis imbecillitate sunt magis solennes; sub fictionibus objectorum vero anima humana idem imperium in corpus exercet, (vi Axiom. 7.) in primis si cum periculo sint conjuncta motus corporeos valde intendit (vi Axiom. 6.) imo facile aberrat, partim sub intensione majori, partim sub remissione debito longiori (vi Axiom. 9. (citra vero specialissimam approximationem Dæmonis anima individuorum in prima & ultima ætate constitutorum talia in proprio corpore vel peragit vel patitur, quæ ultra & infra vires suas esse videntur; Obsessionis Spuriae quoad ætatem magis obnoxii sunt individua in prima & ultima ætate constituti. Q. E. D.

SCHOLION.

Perlegenti historias de Obsessis non poterit esse ignotum, quam catalogum majorem struant *pueri & senes*, præ individuis
E 2 mediæ

mediæ ætatis. Constat quoque ex his quæ sequuntur, quam sint illi proni sub animi affectibus, terriculamentis, ex mala educatione, vel morum peruersitate &c. in *convulsiones, melancholiam maniam*, aliosve morbos obsessionem simulantes &c.

PROPOSIT. VII.
Obsessionis Spuriæ quoad sexum
magis obnoxia sunt *fœminæ*
præ *viris*.

DEMONSTRATIO.

Quia difficultas motus vitales instruendi, imprimis circa viscera abdominis, est major in sexu fœminino (vi Axiom. 8.) difficultas hæc intensiorem & durationis modum infert, ex quo intensiores conatus animæ surgunt (vi Definit. 6.) sub intensioribus his conatibus animæ, citra approximationem Dæmonis talia peraguntur, vel talia patitur, quæ infra & ultra suas vires sunt, est quod obsessioni spuria quoad sexum magis obnoxia sint fœminæ præ viris. Q. E. D.

SCHOLION.

Qui hominem indistinctim morbum vocant, rethorizantur equidem, quandoquidem experientia quotidiana docet, paucissimos homines revera morbis laborare; sed si de fœminis affirmaverimus & ex facilitate in morbos ad morbos ipsos colligendo, fœminam dixerimus morbum, non penitus physica veritas Rhetores hos refellere poterit. Obvenit in structura corporis fœminarum, quod de horologiis novimus, quæ, quo pluribus rotis instruat humana solertia, eo fragiliora ac constantem reparationem velint; illa quoque servans organa fœtus conceptioni & accretioni dicata perpetuo discrimini est obnoxia. Non equidem sustinuerim Div. Apostolum PETRUM ex hoc respectu
fœmi-

fœminis voluisse a Viris honorem habendum *ὡς αὖτε νεκρῶν
σχευῶν*, spectat enim ad forum theologicum; hic tamen veri-
rati quam maxime congruus est titulus, quo compellere solent
nostrates puellas, dum in lucem protruduntur, *es sey eine neue
Märtyrinn auff die Welt gekommen*; tantis & tam frequentibus
insultibus morbofis sunt obnoxia a martyrum cruciatibus non
valde diversis.

PROPOSIT. VIII. Obsessionis spuriaæ præ aliis homi- nibus obnoxiaæ sunt *Vetulae*.

DEMONSTRATIO.

Quia ad frequentiam obsessionis spuriaæ faciunt se-
nectus (vi Proposit. 5.) sexus fœmininus (vi Proposit.
6.) & temperamentum melancholicum (vi Proposit. 9.)
in vetulis vero concurrunt & senectus & sexus fœmini-
nus & temperamentum melancholicum, est quod Ob-
sessioni spuriaæ præ aliis hominibus obnoxiaæ sint ve-
tulæ. Q. E. D.

SCHOLION.

Quam non misera res est senectus inprimis egens! quam
non contumeliarum plena cœnia, si quando de vetulis sermo
fit! superat tamen omnem afflictionem, appellari easdem pas-
sim sagas, veneficas, da man die alten Weiber schilt vor Hexen,
Wettermacherinnen, Zauberinnen, die Geegen sprechen, und an-
dere Teuffels-Künste können, inprimis si facies accesserit quam
Poeta JUVENALIS his versibus delineat:

Deformem & tetrum ante omnia vultum,
Dissimilemque sui, deformem pro cute pellem;
Pendentesque genas & tales aspice rugas,
Quales umbriferos ubi pandit Trabaca saltus
In Vetula scalpit, jam mater simia buccas.

Credide, im, quod reperio, inter signa obsessionis referri quoque aspectum truculentum, non leve. inde præjuditium fuisse natum in detrimentum vetularum, n̄ quando in puncto magiæ fuerunt in jus protractæ, & ex methodo pristina, suggestionibus judicis opitulantibus ad rogam damnatæ. Quam ELIAS HENCKELIUS l. c. allegat rationem, *ut vinum facilius imperat mulieribus faciliusque iis mentem perturbat, ita etiam melancholiam, quæ ab Aristotele vino comparetur, vim suam in eas haud difficile exercere: examen rigorosum vix sustinet; hoc tamen monitum quod subnectit, non omnino spernendum esse judico: esse vetulas vel doemonum obsessioni, VEL ADMINIMUM IPSORUM ILLUSIONIBUS, maxime expositas.*

PROPOSIT. IX.
Obsessioni Spuriæ ratione temperamenti magis obnoxii sunt individua Temperamenti melancholici.

DEMONSTRATIO.

Quia constitutio texturæ corporeæ sub temperamento melancholico talis est, ut quoad motus vitales hi majori pertinacia sint peragendi, item quoad actus morales tarditas gravitati sit juncta (vi Axiom. 5.) hæc tarditas gravitati juncta sub fictione objectorum tam quoad motus vitales, quam actus morales exercetur, æque ac quando objecta talismodi sunt præsentia (vi Axiomat. 7.) in melancholicis autem meticulositas auget motus corporeos, ut superent multo vires ordinarias (vi Axiomat. 6.) est, quod in melancholicis absque specialissima approximatione Dæmonis talia peragantur, vel hi talia patiantur, quæ ultra & infra vires suas esse

esse videntur, hinc obsessioni spuriae ratione temperamenti magis obnoxii sint individua temperamenti melancholici. Q. E. D.

SCHOLION.

Quam recte consentiant scriptores obsessionum in hoc momento, nullis frequentius aut liberius sese ingerere Dæmonem, quam melancholicis, tam miræ sunt rixæ de ætiologia. Sunt qui allegant atrum succorum melancholicorum colorem, vaporem ejus tenebricosum, hinc signaturam cum Dæmone convenientem; alii ex corporum melancholicorum aptitudine ad producendum effectum intensiorem illam petunt; dantur, qui cum ARISTOTELE ad ingenium confugiunt quò magis valeant, & atra bilis acrimoniam quæ contrahat spiritus, ut obscura & difficilia melius prospiciant, sint ergo jam semiapti ad diciendum, & quas plures rationes hinc inde legere est. Dum nec succus talis in corpore datur, nec vapores sunt in melancholicis magis tenebricosi, quam in aliis hominibus, nec atra bilis demonstrari potest, videant assertores ne in probando deficient, & Scepticis se irridendi præbeant ansum. Dum de obsessione spuria dixi, quod melancholicos promptius, quam alios homines admittat, sive quod melancholici longe promptius in illos affectus cadant, qui obsessionem fingunt. Connexionem reponendam esse dueo in diffidentia, quæ illos magis detinet quam alios. Fundata illa est, & quidem non injuria, in momentaneo periculo staseos humorum, hinc jacturæ vitæ, quia fibræ partium, quas permeare debet sanguis, sat arctè sibi appositæ, humorum vero transeuntium consistentia est spissa, minusque diluta. Quæ differentia prout animi mores sequuntur proportionem solidarum partium & humorum, se extendit in examen objectorum animo observantium, ut hæc vel metuantur nimis, vel arceantur majori, quam opus est, violentiâ: Hinc spasmodorum mira cohors & mille aberrationes, quoad phantasiam & voluntatem. Quæ porro ut harum rerum imperitis infinuant meditationes de Diaboli activitate & potentia in illos, præprimis quando tales afflicti ipsi de Diaboli infidiis loquuntur & mira proferunt, quando conscientiosi sibimet ipsis diffidentes de vita male acta & adhuc durante scrupulum in animo habent & acta conque-

conqueruntur, hinc Satanæ insidias extitmeunt, ut umbram pro spectro cognoscant. Vide de his Physice & moraliter docte differentem D. EYSELIIUM Disput. de *Melanch. Hypochond.* Erfurti An. 1715. habit.

PROPOSIT. X.

A Melancholicis proni magis in Obsessionem spuriam sunt *sanguineo-melancholici.*

DEMONSTRATIO.

Quia in individuis temperamenti sanguineo melancholici fictiones objectorum magis sunt, quam in individuis aliarum complexionum familiares; sub fictionibus objectorum autem idem imperium in corpus fit, ac quando objecta talismodi forent præsentia (vi Axiom. 7.) est, quod in sanguineo-melancholicis ex fictione illa fiant, absque specialissima approximatio-Dæmonis illi motus extraordinarii, qui ultra aut infra vires naturæ esse videntur, hinc a melancholicis proni magis in obsessionem spuriam sanguineo-Melancholici. Q. E. D.

SCHOLION.

Qui callent doctrinam de Temperamentis, hi noverint, quam grata sit cum sanguineo-melancholicis si valeant, conversatio, quam jocis & his sale confersis calleant socios sociasve recreare, at quoque, si tantillum tædiosi, imprimis non citra applicationem quandam feriam repellendi, obvenerit, si extus illos, corripiat, si in corporis penetralibus offendiculo sit, quam animo cadant, spemque ipsam despondeant, da verliet si h alle Courage; superato illo redeunt equidem ad pristinam hilaritatem, nec tamen quin metus novarum turbarum illos interpellat, hinc denuo mens illis sit flaccida. Maxime sanguineo-melancholici tam de temporali, quam æterna salute desperant,

rant, profero verba EYSELII. l. c. ob facienda omiffa & facta o-
mittenda vindictam divinam extremumque juditium summâ
cum anxietate expectant mortem, ceu medium subfecuturae
poenae, abhorrent & abominantur. Sunt ita anxii das ihnen die
ganze Welt will zu enge werden.

PROPOSIT. XI.
Ad frequentiam Obsessionis spuriae
conferunt *tempora anni.*

DEMONSTRATIO.

Quia tempora anni sunt inter illas circumstantias,
quarum ergo anima motus suos corporeos varie ha-
bet modificandos (vi Axiomat. 5.) & vero pro diversita-
te temporum anni, si irregularia, hinc insueta fuerint,
aberrationes animae in modificatione illa sunt valde fa-
ciles (vi. Axiom. 9.) obvenit ut citra specialissimam ap-
proximationem Dæmonis, motus tales vel omiffiones
tales motuum observentur, qui ultra vel infra naturae
vires esse videntur, hinc ad frequentiam obsessionis
spuriae conferant tempora anni. Q. E. D.

SCHOLION.

Dum ita comparatum est cum corporis humani fabrica, ut
perpetim quaedam ingerantur, digerantur, egerantur, harum
actionum autem vel prosper, vel malus successus ab aëris di-
versa temperie, repentinis & evidentibus alterationibus mul-
tum dependeat, toto die experiuntur Medici, quam vere scri-
pserit HIPPOCRATES libr. de Flatibus §. 4. & 6. *Aerem maxi-*
mum esse in omnibus, quae corpori accidunt, vitae & morborum auto-
rem & dominum, & paraphrasis D. HOFFMANNI in hæc verba
veritati sit congrua, dum *Experientia certa,* inquit, *& indubia*
constat, nihil in rerum natura esse, quod præter affectus animi & venena,
tam subitam mutationem motibus & functionibus corporis animalis in-
ferat, quam aër mutatus, adeo, ut etiam animi vigor exinde varie
afficiat.

afficiatur. vid. Medic. ration. systemat. Tom. 2. p. 424. Quo
vero in præfenti negotio maneam, jamdudum *insaniam*, quæ si
invaluerit est ad obfessionem spuriam referenda, præeunte mo-
do citato *Hippocrat*, jamdum CORNELIUS CELSUS retulit
inter morbos vernaes *Lib. 2. Capi. 1.* item DAN. SENNERTUS
morbos melancholicos tempore verno multo periculofiores efle
obfervavit in *prax. lib. 1. part. 2. cap. 7. pag. 345.* Non poffum
quoque quin memorem, quam in urbe hac præterito vere cœ-
perint epidemicè fere graffari melancholiæ in furores & avto-
cheirias proh! degenerantes, cujus rationem non habeo, quam
ut tribuam tempeftatum variationi, quando dies præcalidos per
menfem Februarii repente fecuta funt, flante aquilone, acris
frigora, abhinc ventorum prælia &c.

PROPOSIT. XII.
**Ad obfessionis spuria frequentiam
confert hæreditaria dispositio.**

DEMONSTRATIO.

Quia ex hæreditaria difpofitione motus corporis
ab anima varie modificantur (vi Axiomat. 5.) & vero
hæc modificatio majores illorum aufus majorem perti-
naciam & confuetudinem infert (ibid.) quæ circumftan-
tiæ morbis ex hæreditaria difpofitione funt propriae, eft
quod absque illa fpecialiffima approximatione Caco-
Dæmonis homo talia peragat vel patiatur, quæ ultra &
infra fuas vires efle videntur : ergo ad obfessionis
spuriae frequentiam conferat hæreditaria difpofitio.
Q. E. D.

SCHOLION.

Exempla Familiarum *melancholia* laborantium, *Maniacarum*
hystericarum ex miris afflictionibus ad obfessos referendarum pas-
fim experientia hodierna monftrat, paffim leguntur in obferva-
tionibus

tionibus medico-practicis. Binos filios doctos & valde studiosos, quorum alter neque edere, neque bibere magis voluit, hinc miser periit, alter se ipsum in puteum præcipitavit & suffocatus est, item, filiam insanam a matre melancholica prognatos memorat PETR. FORESTUS in *observat. Medic. de Cerebr. morbis libr. 10.* Provocat idem ad RONDELETIUM, qui se nosse multas familias melancholicas scribit, & hanc melancholiam hæreditariam inde speciali nomine donavit. Virginis maniacæ, item juvenis maniacy a Patre maniaco prognatorum meminit AMMAN. in *Medic. Critic. discurs. 64.* & matrimonium illi dissuadendum judicat, ne foetus reddatur maniacus. De Hysteromania hæreditaria legatur D. J. ARNOLDI FABRICII *Dissert. de Hysteroman. cap. 5.* & qui non levem catalogum de morbis hæreditariis huc spectantibus contexuit D. HENRICUS CHRISTOPH. ALBERTI in *Dissert. de morbis hereditariis.*

PROPOSIT. XIII.
Obsessione Spuriæ magis obnoxiaæ
sunt ratione vitæ generis homi-
nes cælibem vitam agentes:
imprimis viduæ.

DEMONSTRATIO.

Quia in cælibem vitam agentibus se major difficultas sistit fieri motus vitales, imprimis circa viscera abdominis, hæc difficultas grave præjudicium parit in animo cujusvis hominis, magis sexus fœminini (vi Axiomat. 8) quod præjudicium aberrationes sub intentione debito majori, vel remissione debito longiori infert; fit ut absque illa specialissima approximatione Caco-Dæmonis talia in cælibem vitam agentibus, imprimis viduis, peragantur quæ ultra & infra vires hominis

minis esse videntur, ergo obsessioni spuriae magis obnoxii sunt ratione vitae generis homines coelibem vitam agentes; imprimis viduae. Q. E. D.

SCHOLION.

Finis secundarius, cujus ergo quivis homo hunc mundum, jussu divini, intrat, quia generationis negotium concernit, habet media sua in corporis interaneis collocata, quae ab illo tempore, quo complementum acceperunt, finis illius causa quotidie sedula sunt: hinc organa generationis cuius hominum concessa. Affluit ergo sanguis liberaliori cursu ad eadem, ut ex illo depromantur succi scopo memorato conformes, sive hi ad prima rudimenta Foetus faciant, sive ad ejusdem majorem evolutionem. Sollicitudinem quoque Principii Vitalis circa eosdem observare est, quod consumptis prioribus novos iterum suggerat, & ne defint iusto tempora, admodum praecaveat. At, in coelibem vitam agentibus, modo non magis caute, quam caste inceserint, dum succi congeruntur citra quod scopo destinato impendantur, turbae non leves surgunt quoad reliquos actus vitales, & ex connexione animae cum corpore, quoad actus etiam morales illorum evocatio est necessaria; sed non potest obtinere citra extraordinarios motus, tam in partibus illis in quibus haerent, quam in partibus, quae illorum exclusionem praestare debent. Unde insultus, qui vocantur morbidus, pro reliqua temperamenti indole satis diversi v.g. hysterica, hypochondriaca passio, miris convulsionibus stipata, incubus, palpitationes cordis, imagines nocturnae, insomnia immunda, oppressio sensuum, & si difficultas illa continuaverit, nec vero externa objecta phantasia invitantia absint, animi anxietas, fieri desiderium, delirium tacitum, phantasia modo ridicula, modo terribilia, in hystero-maniam & insaniam facile fatiscunt. Quoad viduas, praecipites magis haec sunt in modo memoratos affectus, quia obtinuit olim jam desiderata exclusio & consuetudinem intulit, unde longe difficilius a nova congestione Natura remittit. Legere hinc est in *Obserrat. Medicis*, tristes tragœdias ab importuna praeter modum & morem suppressione feminis excernendi, & historias non paucas, fuisse sanguinem nigricantis coloris sub forma com.

compa&a non aq̄sque torminibus per finum exclusum, quem ipsa phantasia depravata laborantes habuerunt pro foetu diabolico ex praegresso cum Dæmone congressu natum.

PROPOSIT. XIV.
Obsessioni Spuriæ famulantur
idiosyncrasia.

DEMONSTRATIO.

Dum idiosyncrasiarum hæc est efficacia, ut satis valeant ad motus corporis modificandos (vi Axiom. 5.) modificatio hæc ipsa nunc fit a more fueto longe alieno & ut plurimum intensiori, est quod citra approximationem Dæmonis motus tales observentur quæ ultra vel intra naturæ vires esse videntur: hinc obsessioni spuria famulantur idiosyncrasia. Q.E.D.

SCHOLION.

Idiosyncrasiarum nomen, in Scholis medicis latinitate donatum, indicat aut res quas aliquis aversetur, aut quas nimium abpetit. Ast! quas non citra illas catastrophes observant Medici, & symptomata omnem fere rationem superantia! Quis non miratur fata & suspicaretur in aspiciente obsessionem, quando M. WEINRICHIUS de Nobili quodam, qui ne aspectum quidem intuentis vetulæ ferre potuit, ex eoque casu aliquando, quum vi ad intuendum protractus esset, quod de basili-fco dicitur hunc visu interimere, in convivio mortuus: vid. ejus *tractat. de Monstris* ex quo historiam hanc suis observationibus medicis inseruis SCHENCKIUS *Libr. 7. de Idiosyncrasiis*. Non minorem suspicionem obsessionis vulgo pepererint bellaria vetulæ, de qua SEXTUS EMPIRICUS refert, quod *ad sesqui libram succi cicuta innoxie devoraverit*, cujus radices vel folia leviter degustata necant, & non ita pridem, ut fama haud levis fert, plures uni mensæ accumbentes, radices esus, partim e vita abstulit, partim morti vicinos reddidit.

PROPOSIT. XV.
Obsessione Spuriae frequentiae fa-
mulatur *malitia hominum.*

DEMONSTRATIO.

Quia corpus humanum ex natura ministerii ad-
mittit imperium animae humanae (vi Aximat. 2.) hæc
ex malitia sibi tales motus reddit familiares, qui ultra &
infra hujus vires esse videntur: hi motus vero sunt
citra approximationem specialissimam Dæmonis, est
quod obsessioni spuriae famuletur malitia hominum.
Q. E. D.

SCHOLION.

Speñtat huc artificium, aut rectius malitia hominum,
qui *Ventriloqui* audiunt, cut a Græco vocabolo *Engastromythi*,
quando labiis immotis voces nunc per pectus, nunc per ven-
trem, quin & per os vineta lingua emittunt, ac si videantur non
ab ipsis edi, sed ab alio intra illos latente, imperitis quo impo-
nant Dæmoniacos se esse. Ad fidem CHRYSOSTOMI provo-
cat WIERUS, qui de fœmina Pythia scripsit, quod supra tripe-
de divaricatis cruribus malignum spiritum inferius immissum
partesque genitales quibus loqueretur subeuntem exceperit.
Alia exempla apud alios reperire est. Unicum maximæ calli-
ditatis testimonium in robur meæ propositionis allegasse suf-
ficiat ex *Photii* Patriarchæ Constantinopolitani epistola, quam
refert CAMERAR. *horis success* L. 3. c. 71. nempe PETRI cu-
jusdam Brabantii, qui, quoties volebat, toties ex ima corporis
parte, ore quidem aperto sed labiis immotis, sub suspitione
imposturæ Dæmonis loqui potuerit, hocque exercitio Lutetiis
bene dotatam uxorem acquisiverit, Lugduni vero divitis mer-
catoris filium sex francorum millibus emuuxerit. Ad figmen-
ta diabolicæ obsessionis referevda merito est calliditas Mendici
cujusdam Neomagensis apud Geldros, qui ut justa occasione
pecuniam emendicaret largiorem, ante templi fores decubuit,
Dæmoni

Dæmonii in se dominium simulando. Subfultavit quique per
petua elevatione & iterum concicit venter jacentis, ut in fugam
minacem ipse in insutus violentos rueret, & torva faciei inver-
sione spectantibus esset terrori; profilientem detinuerunt quasi
conjux & scortum adstantes, & ferramentis vi coercendum esse
mentitæ sunt: Tandem in vincula conjectus artem confessus est,
qua ventrem, ut pro suo nutu exundaret subito relabereturque,
continno vortice coegisset, quam una cum historia hac legere est
in SCHENCKII *Observat. Medicin. pag. 888.* Memorabilem pari-
ter historiam impostoris, filiam obsessam mentientis, & quæstum
ex prodigioso illo spectaculo ubique locorum facientis, non vul-
do modo & Monachis, sed & Medicis emunctioris naris illi assen-
tientibus multis verbis memorat *Thuanus L. 123.* & ex hoc D. KAH-
LER in *Dissert. de δαίμονιοληπτοῖς*, Giesæ Hass, A. 1675, impressa
& recusa Rintelii A. 1710.

PROPOSIT. XVI.
Obsessionis spuriae frequentiam
augent *Spasmi.*

DEMONSTRATIO.

Quia spasmi sunt effectus conatus intensioris ani-
mæ (vi Definet. 6.) sub intensioribus conatibus animæ
homo absque specialissima approximatione Dæmonis
taliam in suo corpore peragit vel patitur, quæ ultra aut
infra suas vires esse videntur (vi Axiomat. 9.) est
quod obsessionis spuriae frequentiam augeant spasmi.
Q. E. D.

SCHOLION.

An aberraverim, si dixerim ex ignorantia doctrinæ de Spa-
smis & horum minus justo examine tot historias obsessorum fuisse
exclusas, non modo quoad vulgum & homines veritatem scru-
tandi minus aptos, sed & quoad Viros ingenii profundi & judi-
cii

cii non vulgaris, quas tamen intimius scrutinium, & omnium circumstantiarum cauta evolutio detexit fallaces & spurias? Retulit mihi Dn. PRÆSES, se vocatum esse ante annos aliquod ad virginem nobilem decennem, tenerioris habitus corporis & mollissimi ingenii, de qua facta undique increbuerat esse obsessam, adeo ut etiam preces pro illa ceu tali è suggestu recitarentur illamve omnes qui spectatum venerant non infanti subsellii homines, quos inter Medici ipsi nominati fuerunt, talem agnoverint. Accersitum se offendisse illam oculis clausis tot modis torqueri, ut per quadrantem horam & ultra tacitus puellam miratus fuerit. Modo fuisse brachia ac si cruci essent affigenda valdopere extensa, & rigido more servata, capite antrorsum flexo; modo his retractis caput retrorsum pulvinar visum esse perforare velle abdomine elevato; modo omne corpus convolutum fuisse in pilam; modo hos gestus secutos esse alios, ut gesticulatricem dixisses, nec lingua nec calamo satis exprimendos. Finem, horula elapsa, imposuisse somnum vel magis lassitudinem, ut omnia fuerint in tantum composita. Se vero habuisse illam non pro obsessa, sed pro ucrminosa ipsamque medendi methodum ad hanc indicationem formatam docuisse, quam minime in diagnosi sua fuerit deceptus. Addit insultus illos spasmodicos non simul & semel sub medicatione exspirasse, sed sensim remisisse trina circumgyratione corporis, aut, in hujus locum, una alterave cursitatione per passus quinque vel sex ultimis illorum testibus existentibus. Quid! nec Facultates Medica liberae sunt ab hac suspitione, se esse à motibus spasmodicis irregularibus seductas, ut ad causam supernaturalem sive magiam illorum causam retulerint. Confer. LANG. *Medicin. Forens. Centur. 6. cas. 46.* Nil familiarius est in passione hysterica & hypochondriacis, quam inflari ventrem, intercipi respirationem, faciem mutari, musculos convelli; sed audiamus D. PEUCERI verba. in *Tractatu de Theomant.* Ipsi vidimus, inquit, in quadam puella obsessa Dæmonem sub summa cute muris figura varte discurrentem, qui mox recondens se in imam ventrem evanescebat ex oculis: mox prosiliens rursus sub pectoris aut frontis tenuioribus partibus prorumperebat. Placere sane adeo eadem D. JOH. KAHLER, l. c. ut tanquam praeclarum non modo exemplum illud afferat, pro statuendo qua forme Dæmones conspiciantur? sed addat, impuros spiritus alios quidem se in abdito continere ne cernantur, alios etiam assumpta qualicunque imagine,

imagine, musca videlicet vel cicada aliorumve similium animalculorum
sese ostentare. vid. hujus Dissertat. l. c. Quam non proni sunt
 Carnifices ut subsultus musculorum in artubus sub tortura tri-
 buant Diabolo, muris forma decurrenti? Rejecit vero Facultas
 Medica hujus Almæ hoc criterium in responso ad *fact. spec. 1. a*
me in Schol. observ. 3. recensitam his verbis: das am linken Arm
 und zwischen den Schultern sich etwas gereget, und die Haut gleich-
 sam in die Höhe getrieben worden, muß billig pro motu convul-
 sivo erkannt werden, und hat solches leicht daraus entstehen können
 daß das Geblühte daselbst ob stricturam brachii per chordas nicht
 hat Raum gefunden, noch in peripheriam trunci superioris gebüh-
 rend distribuiret werden können, und also sich gleichsam stauen,
 indessen doch seinen weitem Trieb nehmen sollen. Quando Hippo-
 nentis Episcopus AURELIUS AUGUSTINUS, in quo viro ju-
 dicio uberrimum, cognitio Scripturarum sacrarum exactissi-
 ma, judicium acre & extersum, ingenium ad miraculum au-
 ctum, judice LUDOVICO VIVES in *præfat. in Libr. de Civit.*
DEI imprudentiam vocat negare velle Sylvanos & Fannos, sive incubos
improbos saepe extitisse mulieribus ac earum expetisse ac peregisse concubi-
tum: item, quosdam Doemones, Drusios, hanc assiduo immunditiem
& tentare & efficere; item INNOCENTIUS OCTAVIUS PAPA
 in Bulla contra maleficos illi sententiæ adhæsit, refer.
 SCHOTT. in *Physic. curios. L. 1. c. 21.* quid mirum, plebem sibi
 persuasum habere Incubi authorem esse Doemonem? aut an-
 cillam rusticam quod iterum ex communicatione actorum Fa-
 cultati Medicæ pronuper transmissorum habeo, ex magia suspi-
 cione in carcerem conjectam, ad quæstionem, ob ihr Bräutigam,
 der Teuffel, nicht bey ihr im Gefängniß gewesen? respondit, ihr
 Teuffel Hans, habe zweymahl im Gefängniß mit ihr zu thun ge-
 habt; Sie habe es empfunden, wie nemlich der Teuffel auf Sie
 gelegen &c. quando omnes reliquæ circumstantiæ in actis his
 reperiundæ docuerunt & incarceratam bis laborasse incubo,
 morbo ex causis physicis oriundo. Quod si viritum excurrere
 vellem & referre, quam Ecstasis, catalepsis, tetanus, opisthotonus, em-
 prosthonus (sunt hæc spasmodorum proles, vid. Schol. Definit. 6.)
 per multa secula imposuerint & hodiernum imponant mortali-
 bus, ut ad causam supernaturalem indistinctim & ultro con-
 fugi-

fugiant, pro illorum affectuum immediata origine explicanda; quam relationes tales propriiores dixeris verbis Muscorum seu fabellas canentium, quam veris historiis, longius evagarer, quam præsens pagella permittit. Subsisto in salutari consilio, quod dedit Cardinalis BONA *de discret. Spirituum* pag. 132. *Hoc item observandum*, monet, saepe multa diabolo tribui, quæ depravata ac perturbata natura germina sunt. Corporum enim constitutio, & humorum, præsertim melancholici, exuperantia, praveque consuetudines ac subitaneæ perturbations gravissimas efficiunt commotiones, adeo ut multi a malo spiritu obsessi & possessi perperam existimentur qui non nisi naturali morbo exagitantur: idem accidit in bonis motibus. Nam fervor ætatis & complexionis, ingenti acumen & vehemens apprehensio, varios affectus aliquando excitant, lacrymas & suspiria, altissimos animi sensus & cogitationes, ecstases quoque & alienationes, quæ cum a causis naturalibus oriantur, ab ignaris tamen Divino spiritui adscribuntur, Confer. D. FECHTII Disp. l. c. pag. 50,

PROPOSIT. XVII.

Obsessionis spuriae frequentiam
augent *Melancholia Hypochondriaca* laborantes.

DEMONSTRATIO.

Quia in corporibus melancholia hypochondriaca laborantium fiunt talia, quæ ultra & infra hominis vires esse videntur: fieri vero talia in corpore citra approximationem Caco Dæmonis quæ ultra & infra vires suas esse videntur, infert obsessionem spuriam: (vi Definit. 2.) est, quod obsessionis spuriae frequentiam augent *Melancholia hypochondrica* laborantes. Q. E. D.

SCHOLION.

Melancholiam hypochondriacam non modo crucem esse
Medi-

Medicorum, sed & Theologorum, facit nexus corporalis & moralis, qui hic firmissimus & indissolubilis. *Difficiliter* cognoscuntur in illa, quæ sint a maligni suggestionibus & insultibus, aut quæ a morbi natura: *difficilius* agnoscuntur ab afflictis esse imaginis falsas, conceptus erroneos: *difficillime* eradicantur ex animis afflictorum, quibus semel sunt imbuti, ideæ falsæ. Auget & fovet difficultatem propria aliquando talium confessio se esse obsessos, sibi esse commercium cum Doemone, cum Spiritibus familiaribus, cum geniis, vel ab aliis maleferiatis hominibus sibi immixtis, vel ex iusta vindicta divina ob peccata commissa in perniciem se affligentibus. Audiamus relationem talis Melancholicæ ex Actis ad Facultatem medicam pronuper missis: Trin Lutsche eine Bauer-Magd 24. Jahr alt, daß sie von ihrer Frauen weggejaget worden, bekennet freywillig, daß sie eine Zauberin sey, oder Hexen gelernet habe, indem ihre Fran ihr vorgebetet habe: Ach lieber HERR, die Zeit ist hier 20. item Christi Blut und Gerechtigkeit. 20. Der Teuffel habe auf sie gelegen, und mit ihr zu gehalten, er sey aber immer ganz kalt gewesen, da doch wenn sie mit andern Bauer-Knechten sich vermischet, selbige warm gewesen: bekennet auch, daß sie von dem Teuffel gebohren, welches sie weggeworffen in das Wasser, es sey schwarz gewesen; item sie sey auch auf dem Blocks-Berge gewesen, so ausserhalb ihrem Dorffe im Felde gelegen: Da sie geschlossen gewesen, habe ihr Teuffel das Schloß aufgemachet; auch da sie nochmahlen an ihren Händen fest geschlossen worden, hat sich dannoch ein Gelencke an der Kette auf gebeuget und zerbrochen gefunden, doch ist die gänckliche Aufbrechung noch nicht vollendet gewesen. Sie sagte, der Bräutigam habe alles verrichtet, und dazu ein eisern Instrument oder Bolzen aus einem Uhr gebracht. Die Pfortnerin bezeuget von ihr, daß sie im Gefängniß zu zwey mahlen wie ganz todt gelegen, der Kopff sey zu den Knien gebogen gewesen, daß sie auch kaum hat können ermuntert werden: wenn man ihr gefraget, was ihr geschadet? habe sie nicht geantwortet. Wenn man sie aufgerichtet hat, hat der Kopf dahin geschlackert einem todten Menschen gleich. Nach vielen Küssen hat sie sich wieder erholet, nach und nach Othen wieder gefasset; wie sie dieserhalben was ihr geschadet, gefraget, hat sie geantwortet: ihr Geist habe sie durch gearbeitet und müde gemacht:

chet; bald sagte sie, der Lütſchen ihr Teuffel habe ſie umbringen wollen: die Daumen ſind ihr nicht in die Hand geweſen, ſondern haben mit offener Hand bey ihr gelegen, auch iſt keine Starrung der Augen obſerviret; ſondern beyde Augen ſind dichte zu geweſen, biß ſie zulezt dieſelben ſelbſt geöffnet. Conferatur ZITMANN. *Medicin. Forens. cent. 2. caſ. 22.* qui perſimiles circumſtantias, ac modo relatio monuit allegat in vidua vetula, quam licet expertiſſimus quidam Medicus inter obſeſſas retulerit, Facultas Medica Lipſienſis tamen ex harum claſſe exemiſit, & ad Melancholia hypochondriaca laborantes retulit. Qui plura exempla legere deſiderat, evolvat *Miſcellan. Natur. Curioſ. Dec. 3. 4 5. & 6. Obſervat. 295.*

PROPOSIT. XVIII.

Obſeſſionis ſpuriae frequentiam
augent *Vermibus* laborantes.

DEMONSTRATIO.

Quia in *Vermibus* laborantibus fiunt non raro tales motus extraordinarii, quales citra approximationem Caco-Dæmonis fieri, videtur ultra vires hominis eſſe; fieri vero talia obſeſſionem ſpuriam arguit (vi Defin. 2.) eſt quod obſeſſionis ſpuriae frequentiam augent *Vermibus* laborantes. Q. E. D.

SCHOLION.

Præferrem Etymologiam vermium a vertendo ſive torquendo, quod adeo vertant & torqueant Medicorum Clinicorum animos animalculis iſtis vexati. Optime monuit Medicus non minimæ famæ SILVATICUS, *lumbricos in hñrum morborum numerum eſſe ponendos, qui, quod ſigno carcant pathognomico, incertam quoque cognitionem admittant.* Aliquando citra ſingularem quendam
ni-

quendam nifum hospites illi invifi domo ejiciuntur, ut WECKE-
 RUS annotavit lumbricum quatuordecim circiter pedes longum
 ab ancilla tredecim annorum tacite fuiſſe excluſum, & toto die
 videmus ita in pueris obtinere; aliquando tota œconomia ani-
 malis adeo ſub pugna cum illis agitatur, ut in animis ſpectan-
 tium commiſeratio & admiratio quoque inter ſe certent, cui pal-
 ma debeat. Quæ Dn. PRÆSES obſervaverit in tali puella, at-
 tuli in Schol. Propoſ. 16. Similem illi laborantem octennem ingenii
alacris moribus ad ſubſulius compoſitis, Patre ſanguineo cholorico pro-
gnatam, praxis clinica ante quadriennium obtulit, quam paroxyſmi
miri nunc ad Epilepſiam, nunc ad convulſiones, nunc ad ſcotoniam, nunc
ad deliria phantaſtica referendi per annum jam exercuerant, variis medi-
camentis, venaeſectione repetita, & diata exactiſſima injuncta fruſtra tra-
ctatam, quam agnati nobiles volebant eſſe fascinatam, eſ müſſe von böſ-
ſen Leuten ihr angethan ſeyn. Incepere paroxyſmi ut plurimum hora ab-
 ingreſſu lecti, quanda non expergiſcendo, nec enim novrat de his quida-
 piam, tremor brachiorum tragoediam inſtare monuit, mox riſus oris,
 oculorum dēvulſio cum ſplendore, genuum retractio, & abhinc concuſſio
 graviſſima, uti corporis, ita imprimis capitis, horrorem adſtantibus incu-
 tiendo hos ſimul incommiſerationem commovit. Perduravere hac ali-
 quando per quadrantem horæ, aliquando horulam, qua elapſa commode
 ſe iterum in ſomnium compoſuit, niſi novus paroxyſmus illam, quod non
 raro obtinuit, iterum exercuerit. Illa mane ſurgens afflictionis perpeſſa
 nullam habuit memoriā, ſed ſe commode quieviſſe aſſeruit. Tandem
 methodo anthelmintica fuit ſanirati, præter omnium ſpem reſti-
 tuta, & hodienum quod novi, athleticè vivit. Huic jungo ca-
 ſum memorabilem ab Hermanno MOLITORE HOLMIÆ Medico
 exactiſſimo D. Belovio communicatum. verbis Authoris referen-
 dum. Quantum ad obſervationem de vermibus, quibus laborabat puer,
 de quo loqueris, ſcias primo Matrem ejus ſemper à lumbricis valde fuiſſe
 vexatam, ita ut nuper quoque magnam eorum excreverit copiam. Filius
 ejus, qui quatuordecim erat annorum, eodem incommodo laborabat, &
 lumbricorum vulgarium multos egerebat, qui tamen non niſi ſolita in illo ex-
 citabant ſymptomata. Ante annum vero, aut quod excurrit, dolores in abdo-
 mine movebant ita vehementes, ut ſingulis vicibus puer tam gravibus corpo-
 ris convulſionibus & contuſionibus ſorriperetur, quam unquam gerpeſſus

ullus Epilepticus. Incipiebant cum solis ortu, & cum sole occidente finiebantur, semper per dimidiam vel integram fere horam continuabant, eo-
que tempore omnino mentem carebat, continuo clamitans: ut aufferrent can-
nem, qui cor ejus rodebat; totum corpus hinc illinc tam vehementer ja-
ctabat, ut parum abisset, quin trium robustorum virorum vires supera-
ret; nulla vero ad os ejus confluebatur spuma, nec prout fieri solet in
Episepsia, pollices convulsus arctis manibus comprimebat. Finito paroxy-
simo animi erat bilis, nec nisi de debilitate quadam quarebatur; qui-
libet vero paroxysmus a magno caehinno absque manifesta causa ini-
ciabatur. In principio singulis diebus paroxysmos ista vehementes numero
sex experiebatur, deinde paucioris & breviores; donec omnino evanesce-
rent; ultimum paroxysmum quando expertus erat, semper predicere po-
tebat, se ea vespera futurum ab omnibus insultibus liberum, prognostici
quoque sui veritatem probabat quiete optata, qua sequenti tota nocte frue-
batur. Tandem singulari quodam remedio usus est, ex quo,
postquam magnam pituitæ copiam excrevisset, nullos vero in-
tegros vermes, omnino restitutus fuit, per tempus quidem cer-
tum mente debiliori laborabat, sed & hæc pristinas recuperavit
vires. Qui plures parallelas historias nosse cupit, evolvat citati
D. BELOVII Disput. inaugural. de Vermibus Intestinarum. Trajecti ad
Rhenum, A. 1691. habitam, & adeat THEOD. SCHENCKII ob-
servat. de Lumbric. Plane singulare nec reticendum est Erasmi
Roterodani vidisse virum, nomine Philiarium Spoletanum, qui
Dæmone detentus visus est, quod cum Italus esset, nec in Ger-
mania versatus unquam, pulchre tamen Germanicam linguam
loquutus sit, sed vi medicamenti magno vermium numero ex-
closo, hinc mordo soluto, linguæ Germanicæ usu atque scien-
tia simul privatus sit.

PROPOSIT. XIX.
Obsessionem Spuriæ frequentiam
augent Mania laborantes.

DEMONSTRATIO.
Quia Mania laborantes talia peragunt vel patiun-
tur,

tur, quæ ultra & infra vires hominis esse videntur; peragere vero vel pati isthæc, circa spetialissimam approximationem Caco-Dæmonis, infert obsessionem spuriam (vi Definit. 2.) est quod obsessionis spuria frequentiam augeant Mania laborantes. Q. E. D.

SCHOLION.

Mania, dum est *delirium* cum *furore* & *andacia*, hominem ratione præditum valde deformat, ut belluam potius dixeris; adeo exuuntur humani mores & ad immanium ferarum conditionem, lacrymis cognatorum frustra genium sollicitantibus, fit celer gressus. Frustra esset mores illorum delineare, dum inter centum maniacos vix unus alteri similis. Spectant huc *Lycanthropia*, *Hydrophobia*, *Orgomania*, *Aphrodisiomania*, *Galeanthropia*, *Nymphomania*, &c. laborantes, quorum classes legere est in D. Irenæi Vehr. Disp. de *Mania* §. 5. Dum in his robur plane insolitum ut fores, muros, vincula rumpant, validorum virorum renifus eludant, jejunia diu satis sustineant, frigus intensissimum nudi tollerent, cruda abominabiliave avide devorant, de Dæmone varia deliriis suis addant, aliave insolita suscipiant, quo *glossomania* referenda, quando peregrinas linguas loquuntur, facile quivis videt, quam prope accedant obsessis, ut pro his, nisi scrutinium profundum accesserit, frequenter habeantur.

PROPOSIT. XX.

Frequentia Obsessionis spuria famulantur *suggestiones hominum*.

DEMONSTRATIO.

Quia sub suggestionibus hominum objecta ingrata, averfa &c. animis hominum repræsentantur, licet ficta sint: anima humana idem imperium in corpus exercet sub fictione objectorum, ac quando objecto talismodi

hismodi forent præsentia (vi Axiom. 7.) agit vero sub
fictione objectorum pericula minantium majori nisu,
ut motus superent multo vires, quas extra metum de
periculo instruit (vi Axiom. 6.) i. e. sint tales, quæ
absque specialissima illa approximatione Caco Dæmo-
nis ultra & infra vires suas esse videntur, id quod ob-
sessionem spuriam arguit, (vi Definit. 2.) est quod
frequentia obsessionis spurie famulentur suggestiones
hominum.

SCHOLION.

Suggestionis vocabulum usu jam invaluit. ut in ejus ori-
ginem, ex Latio quamvis fortean non sit, non inquiramus. No-
tari illo quivis novit clandestinam magis revocationem in me-
moriā, da man einem auf eine Sache wieder hilfft, die ihm wol
vor diesen mag bekannt gewesen seyn, nan aber nicht beyfallen will;
item einem es so nahe legen, daß er darauf kommen muß; item in-
ductionem tacitam vel cogitandi, vel proferendi, vel præstandi
quæ absque illa fuissent, vel non ficta aut facta essent. Non
vero possum quin arguam conferre ad obsessionem spartam ju-
dicia spectatorum vel spectatricum, si quis morbis antea me-
moratis corripiatur, es müsse von bösen Leuten seyn: der Teuffel
müsse sein Spiel hiebey haben: vielleicht habe man sich mit dieser,
oder jener überworfen, die einem Schelmerey angethan 2c. es gebe
nicht natürlich zu 2c. quæ in memoriā afflictorum revocant fa-
bellas sub primis ætatum annis cum attentione perceptas de In-
cubis, de Succubis, de conventu Sagarum, de Satana commercio cum
hominibus, de Sagarum nefanda vindicta, quas deliræ vetulæ, dum
tardo pollice de colo fila deducunt, infantibus narrare solent,
& quicquid veritatis subesse posset, tot anecdotis stipant, ut
flexiles animi, jam tum meticulosi, vix pedem hypocauſto ef-
ferre audeant, nec pavorem tam facile iterum deponant. Pa-
rum certe abest, quin inducar ut ætiologiam differentia in his
suggestionibus reponam, quam Historia de obsessis docet,
plures nempe ruri genitos & educatos, quam in urbibus
enutritos, plures filios filiasve rusticorum quam civium,
ob.

obsessionis crimine fuisse commaculatas; major quippe illis anxia est talia auscultandi & sub confabulationibus hybernis, quando plures anus gregatim sibi assident & symbolam in evehendis Satanæ viribus conferunt, alta mente reponendi. Quocirca in memoriam venit, quod sub inspectione Actorum observavi, nec semper *Judices* a suggestionibus istis abstinere, quando crimine obsessionis pollutas interrogant, de Diaboli sponsi v. g. nomine qualitate, actionibus &c. annon hoc vel illo modo cum illis rem habeat? annon ad ipsius instinctum huic, vel illi, vel isti, pecoribus vel pratis &c. damna intulerint? annon interfuerint conventiculis nocturnis? ut merito hodie prudentiores Juris Interpretes moneant, a quæstionibus talismodi suggestionem inferentibus esse abstinendum.

PROPOSIT. XXI.

Obsessionis veræ *signa pathognomica* afferre, quæ talia sint, Theologorum est: Medicorum vero determinare quæ talia non sint, sed videantur.

DEMONSTRATIO.

Quia signa pathognomica Obsessionis veræ in hoc consistunt, ut ex specialissima approximatione Caco-Dæmonis talia in corpore hominis viventis peragantur, vel homo vivens talia patiatur, quæ citra talem approximationem ultra aut infra suas vires sunt (vi Definit. i.): hæc vero majori jure ex scriptura sacra adstruuntur, quam rationibus Philosophico - Medicis demonstrantur, (vi Proposit. i.) quod Theologorum est: Econtra in Obsessione Spuria talia homo vivens

absque specialissima illa approximatione Caco-Dæmonis in suo corpore peragit vel patitur, quæ videntur ultra aut infra suas vires esse, hæc vero demonstrare Medicorum est (vi Proposit. 2) est, quod Obsessionis veræ signa pathognomica, quæ talia sint, afferre, sit Theologorum: Medicorum vero determinare, quæ talia non sint, sed videntur, Q. E. D.

SCHOLION.

Vocant Medici ex signorum classe hæc pathognomica, quæ inseparabilia sunt à morbo cuius signa sunt, illive morbo propria; qualia v. g. *flavus color* in *ICTERO*: *sensus ponderis alicujus pectori incumbentis sub somno, qui statim solvitur*, quamprimum unicum saltem membrum ad motum concitatur in *INCUBO*: *motus diaphragmatis per intervalla repetens cum expiratione sonora* in *SINGULTU*; ita ut possitis illis signis ille fit morbus, absentibus vero illis signis, absit quoque illo morbus. Tale aliquod signum, vel talia quædam signa à Medico, qua Medico, allegari pro obsessione vera demonstranda, frustra quis expectaverit, quia scanderet cancellos fide inclusos. Medici partes in hoc momento absolvuntur, ut si de obfesso aut pro tali habito quæstio sit, omnes circumstantias, omnes actiones, omnia phænomena probe examinet, quid veri, quid fraudis, quid speciosi subfit? ponderet: quantum hæc, isthæc in individuis citra obsessionis suspicionem occurrunt, in morbis animi & corporis, exponat: probabiliter quæ sibi videantur referat: quantum Medicina succurrere possit, addat: reliqua vero committat Theologo, quo hic ad modulum Scripturæ sacræ suum expleat officium. Nec tamen, ut hoc addam, omnis difficultas, cognoscendi obfessos, pones Theologos cessat. DORSCHÆUS in tract. de Obsess. quæst. 3. Num vera obsessionis nota dari possint? in genere respondet, arduum admodum & difficile esse illud præstare, quod, dum ea quæ ante pedes sunt sæpe nos subterfugiunt, in reconditis his aberrare proclive sit; dona singularia in primitiva Ecclesia statim doemoniacos cognoscendi Evangelio jam satis confirmato, exspirasse; summam vero Diaboli caliditatem & hominum quorundam perversitatem, qui se obfessos fateantur,

cum a Statana non possideantur, obsessionem magis adhuc reddere obscuram,
 in quaest. 4. exponit signa, ut vocat, secundaria obsessionis, sed de
 his concludit, *quod quidem non sint omnino certa, indubitata & infallibi-*
lia, quia etiam extrinsecus ex parte produci possent; si tamen non ex infirmi-
tate aliave causa naturali, aut tristitia aliqua esse constaret, nec hominum
quorundam necendi libidine allata, multa quoque ex illis concurrerent, haud
leve argumentum subministrare; SED CAUTIONEM ADHIBEN-
 DAM; in quaest. 5. tradit signa primaria, sed concludit ad obsessio-
 nem modo probabiliter evincendam facere, *cum primis quando & alia acce-*
dant, nihilominus vult, abesse posse illa signa in obfesso, quod Diabolus se ab-
scondere possit, & nullum indicium suae praesentiae praeberet. Mich. FREUDI-
 US. in denen Gewissens-Fragen von Besizung des bösen Geistes Qv.
 II. Woher und aus was für Zeichen, Merckmahl und Umständen
 man erkennen und schliessen könne, daß jemand vom Teuffel leibhaff-
 tig besessen? allatis & fuse recensitis signis. quæ prodromi loco
 esse dicantur, quæ in paroxysmo obveniant, & quæ paroxysmum
 insequantur, concludit: Wir lassen zuorderst gemeldete Zeichen
 (als *εἰκόνα* wie mans in Schulen nennet) vor vermuthliche Zeichen
 passiren, bevorab wenn sie alle oder dero selben meisten Theils mit
 einander sich erzeugen, und also eine *ὑπόδειξις* und starcke Muhtmaß-
 sung machen: aber keines unter denselben machet eine *ἀπόδειξις* das
 ist, eine unfehlbare gewisses unwiedertreibliches, unüberwindliches
Τεκμήριον oder Beweisungs-Zeichen eines leibhafftigen satanischen
 Zusahes. Von den meisten derselben gestehet der Jesuit Thyraenus
 selbst, sie stehen auf schwachen Beinen, sie seyn nicht ganz gewiß,
 und ausser den Zweifel gesezet; etliche geben zwar starcken Argwohn
 von sich, es folge nicht gleich, so dergleichen unmenschliche, unnatur-
 liche Missethaten bey einem Menschen vorgehen, daß darum der
 Satan denselbigen inwendig bewohne, es könne alles von aussen her,
 durch die tausend listigen, geschwinden Practiquen des Teuffels ope-
 riret und gewircket werden. Es erzeugen sich zwar manchemahl Wer-
 cke der Besessenen, es sey aber nicht gleich dieselben vor unfehlbare
 Merckmahl zu halten, immassen man die Inductio Elenctica, sol-
 ches beschienen und wahr machen wird, was zuvor ausgesprochen
 worden, wenn wir erzehlte Characteres alle nach einander durch-
 gehen, durchsuchen und auf die Waage legen. Id quod Author

cih in sub sequentibus præstat. M. JOH. KAHLER in Dissert. supra citata, quam totus in eo sit, ut diagnofin obfefforum evol- vat & fedulus admodum in omnibus fignis examinandis, quæ poffint ac foleant pro affirmativa militare, ipfeque in illam vi- detur propendere, concludit tandem: *maximam in explorandis obfeffis adhibendam effe cautionem, neque in re tam difficili absque for- midine oppofiti facile quid certi determinandum effe*, fimulque provo- cat ad Theologi celeberrimi D. DANHAUERI *Scheid- und Ab- fage-Brief*. quæft. 8. p. 41. Videas ergo, qui difficultate digno- fcendi obfeffos victi, fanctos DEI homines olim fingulari discre- tionis fpirituum dono inſtructos fuiſſe, ut obfeffos infallibiliter dignoſcere potuerint, non citra applauſum ſtrenue aſſerunt.

PROPOSIT. XXII.

Occultorum & futurorum ſcientia
atque manifeſtatio, non quidem eſt
ſignum pathognomicum obſef-
ſionis veræ: inter ſigna ta-
men hujus ſignum bene
fidum.

DEMONSTRATIO.

Quia occultorum & futurorum ſcientia atque ma-
nifeſtatio, ſunt citra approximationem ſpecialiſſimam
Caco-Dæmonis ultra vires hominis viventis (vi Defi-
nit. 1) approximation vero Caco-Dæmonis ſpecialiſſima
infert Obſeſſionem veram, (vi Definit. 1) abeſſe vero
ſcientia occultorum & futurorum manifeſtatio in vera
obſeſſione poteſt; eſt quod occultorum & futurorum
ſcientia atque manifeſtatio, non quidem ſignum patho-
gnomicum

gnomicum obsessionis veræ; inter signa tamen hujus
signum bene fidum. Q. E. D.

SCHOLION.

Quando, quod proprium signi pathognomici, in præcedenti scholio attuli, quod non possit abesse a morbo cujus est, ut de natura signi fidi hoc addam, *hanc, si Medicos consulamus, consistere in hoc, ut infallibiliter aut morbum quendam significet, aut in morbo certum quendam eventum*, ita ut dubia signa illi possint & soleant opponi. Ad hanc signorum classem referendum esse autumo, de qua in propositione dixi, occultorum & futurorum scientiam atq; manifestationem, quia naturæ vires excedit. Absit, ut vellem omnem abstrusorum & occultorum scientiam & manifestationem futurorum tribuere approximationi & informationi Caco-Dæmonis: quando illô longe excelsiora sunt Entia intelligentia, quæ valeant non modo revelare, sed reapse revelaverint, si ita res voluerit, mentibus hominum abstrusa & futura. Spectat etenim ad reservata Divina, vi illorum quæ Pandectæ sacra promunt, prædicere futura, hocque sine dubitatione & formidine oppositi; quod vero aliquando & Angelis sint concedita isthæc, itidem ex illis pandectis certissimum est: sed valeat, volo, si ex aliis signis non levis suspicio de obsessione sit. Quocirca tamen non possum quin inculcem, ut, qui criterium allatum pro declarandis obsessis volunt applicare, distinguant, scientiam occultorum & futurorum manifestationem (ac vulgus facilis est in talibus Diabolo tribuendis & exagitandis) a prædictionibus fortuito, vel conjecturaliter, vel ad ordinem naturæ tandem obtinentibus, id quod citra approximationem Caco-Dæmonis obtinere potest. Tale exemplum retulit mihi DN. PRÆSES, se observasse in egroto ex podagra decumbente in ultimo conclavis angulo, qui nihilominus potuerit prædicere intrantes in domum, recensere vendentes in foro, numerantes pecuniam, quali vestitu, qualibus moribus, essent &c. item in vetula pro saga inde habita, quod thesaurum, non ita pridem terra conceditum, apprime detexerit; aut quod novit obvenisse amicorum suorum intimo, qui faminam in Sueciam, ex qua huc advenerat, intra primos dies redire lachrymis contendentem, quod ventus esset adversus, bono animo

esse iussit, se certo certius effecturum, ut paucis diebus vento propitio ed
posset appellere; quæ, quod ita obtineret, loco gratiarum munusculum ex
Succia predicenti huic remisit; Omnis vero hac prædictio fundata ab ipso
fuit in circulo ventorum à se per decursum aliquot annorum, non sine o-
mni probabilitate, observato, Caveant quoque, ne in prædictionibus
istis valeant interpretationes similes illius Græci, qui referen-
te Accursio Romam missus, de quo ille: Miserunt Græci Romam
Sapientem quendam, qui exploraret, an Romani legibus sanctissimis
digni essent? Contra vero Romani stultum prorsus hominem elegerunt,
qui cum Græcorum Legato disputationem iniret, ut, si vinceretur, id
factum joco atque per ludum omnes ducerent. Postquam ad urbem
venit Sapiens nutu cominus disputare coepit, ac primo unum efferre digi-
tum, indicem puta, unicum esse DEUM eo gestu significans. Stultus in-
de conjecturam fecit, quasi vellet Sapiens ille, alterum oculorum ei digi-
te effodere. Quare, velut laceffitus, duos digitos sustulit, & simul, ut
naturaliter assolet, pollicem: Ita perniciem minitans ambobus Græci
aculis: At Græcus, tribus digitis à stulto elatis Trinitatem innuit
suspiciatus est, ac protinus supinam & apertam manum ostendit, ne
declararet omnia nuda & aperta DEO esse. Tum stultus apud se
tacitus. hic homo, inquit, ut est procax, os mihi, nisi caverò,
de palmabit. Proinde manum audacter comprimens pugnum fecit, Gra-
eum strenue percussurus, qui omnia DEI manu claudi benigne inter-
pretatus est: & cum Romanos Græcorum legibus dignissimos sensisset, di-
scessit. vid. Stephan. Forcatuli Tract. de hac disputatione, In negotio
ergo discernendi pro Lapide lydio commendo Excellentiss. D.
ÆPINI Disputat. de Diaboli præscientia futurorum, in hac Alma a-
1703. habitam. Novi equidem quam illi, qui menti humanæ
& hanc præscientiam futurorum, qualem de Diabolo diximus,
tribuunt, si quando illa Anima, tanquam vinculo suo destituta, vel
anima influxu quadantenus sufflaminato commercio corporis in paroxysmo
excludatur, ut tanquam aura divina particula omniscia, præterita, futu-
ra prædicere valeat. Sed me accedere illis non posse libere profi-
teor, quod præter mentem & corpus, tertium quoddam in homi-
ne, animam ab ipsis dictam, non possim mente mea percipere,
nec apud assertores probari sufficienter illud vinculum mentis
& corporis hucdum invenerim. Si spiritus animales sub illo vin-
culo

culo velint intellectos, liberent hos, si adsint, a corporea affectione, & tunc illis assurgam.

PROPOSIT. XXIII.

Linguarum peregrinarum notitia vel elocutio extemporanea, non est signum pathognomicum obsessionis veræ: nec quidem hujus signum fidum.

DEMONSTRATIO.

Quia Linguarum peregrinarum notitia vel elocutio extemporanea in vera obsessione abesse potest; hoc vero vel illo idiomate animi sensa promere, verba & sermones facere, est inter actus hominis usu & tempore sibi comparandos, ut commodè & distinctè obtineant, (vi Axiom. 4.) Obsessi vero dicuntur peregrino sermone statim respondere, cum tamen limitationem illam animæ quoad motus corporeos tollere solius Dei, non Diaboli sit (vi Axiom. 12.) est quod linguarum peregrinarum notitia vel elocutio extemporanea, non fit signum pathognomicum obsessionis veræ nec quidem signum fidum. Q. E. D.

SCHOLION.

Inter poma Eridos numeraveris hoc de linguarum peregrinarum notitia criterium, quoties de obsessis controversia est. Tam parum hic inter Theologos & Medicos convenit, ut B. KORTHOLTUS, quam mite & moderatum ipsi sit ingenium, fervore controversiæ motus, *vermiculatione cerebri laborare Medicos* dixerit: videt, ad opuscul. 7, num. 3. Operæ ergo pretium erit, Medicorum causam

causam hic latius perorare, an inter illos melius possit convenire. Vel statim vero pro rite formando statu controversiæ habeo ut moneam (1) non sermonem esse, quando linguarum peregrinarum mentio fit, de hac illave voce peregrina, aut brevisententia, si-ve ex improvise, si-ve ad formatas quæstiones prolata: sed *de sermone perfecto, qui mereatur titulum notitiæ Linguae peregrinae, vel idiomatis incogniti, quo dicatur.* Quod enim primum citra obsessionem possit obtinere non crediderim indigere probatione ne dicam de astutia vel malitia hominum, quid hic valeat? dum in morbis gravi- oribus sub agitationibus convulsivis, prouti corporis, ita & lin- guæ, casu possit sub momento aëris exeuntis, & linguæ vibratio- nibus sonus concitari, ac ille studio fit in his, qui linguam pere- grinam callent; sed qui iterum perit, volatitico linguæ motu alium situm quærente. Huc spectant verba *Levini LEMNII* in *miracul. occult. natur.* quando *a mira vi concitari humores dicit. & ardorem ve- hementem mentem exagitare. ut agroti in æstuosis febribus, linguam quam non sunt edocti modo diserte, modo obscure & confuse loquantur, quibus, quantum ego capio, deliria intelligit phreneticorum, sub quibus toto die Medici observant febricitantes pro temperamenti indole & varietate absona & consona, intelligibilia & obscura, nunc hac nunc illa lingua proferre, citra quod ipsi norint, quæ proferant, vel nosse possint, quomodo proferre debeant; nec (2.) sufficere ad notitiam linguarum peregrinarum & elocutionem extemporaneam pro- bandam eloqui quendam sermone adstantibus peregrino, non intelligibili: nam & hoc obtinere posse citra obsessionis statum in diliriis phreneticorum modo monui, præter quod Maniaci astu inflati non raro maternam linguam aversentur & peregrinis ne- minive notis vocibus se in mirationem conjicere tentent: sed me indicare linguam peregrinam his intelligibilem qui illam didicerunt & pro- be callent; nec, ac si eam calleant, fraudulentè affirmant (3) tandem *saltem volo linguam & tale idioma, quod nunquam homo nec in prioribus ætatum annis didicerit, nec perceperit ab aliis, nememoria in hoc præ alio felicior imponat auscultantibus, revocando sub turbis à- nimæ, periculo declinando intensæ, quæ trita visa sunt ipsi affli- cto, & à nemine adstantium, quod talia olim animo impresserit, judicanda.* Sub hoc casu concesserim morbo graviori correptum deli-*

viori correptum delirantem paginas recitare posse; quandoquidem & me tacente quivis in se ipso noverit, & sub precibus sibi familiaribus observaverit, quam connexio faciliat illarundem renunciat omnem, cum extra ordinem, si vellet recitare, foret ipsi valde arduum. Novit Dn. PRÆSES *Vidua* quandam nobilem annosam, quæ paralyti lingua afflictæ in tantum restituta fuit, ut cantilenas sibi olim familiares alta & distincta voce potuerit promere, easdemque ad finem absque hesitatione canere, sed præter has ne ullum destinatum verbum proferre potis fuit. Novit IDEM rusticum, qui longissimum psalmorum, centesimam nempe decimum nonum, una serie potuit sine hallucinatione recitare, modo non quis interloquendo illum turbaverit. Fac ergo in obfesso spurio casu mentem incidere in olim, vel per transennam, aut sub spe futuræ oblivionis, animo impressa, hæc ergo ordine libere proferat, quamdiu connexionis modulus duret, hunc non inter obfessos veros referre est tantum sapientis, & qui novit in rerum causas studiose inquirere. Quo in animum meum subit B. FECHTIUM nostrum, quod ex ore dulcissimi cujusdam Auditorum habeo, in collegio quodam mentionem fecisse *salis locutionis peregrina*, nempe *Græcæ*, in rustico non sine stupore auditorum observata, sed quod admiratio illa perierit detecta illius ratione: se nempe, olim informationi *Græcæ* linguæ interfuisse. Addo his postulatis, cum Medici toto die experiantur quam experientia sit fallax, hinc non statim subscribant cujusvis relationi, me (4.) desiderare, nec hoc citra graves rationes, nolint, qui iudices esse volunt, omnem fidem adhibere relationibus Religionis Pontificiæ addictorum, quod in his Amor exorcismi frivolum studium gloriam reliquiarum Sanctorum, si non ipsius DEI, imperfectis istis, apparentibus magis quam veris historiis exaltare, præoccupet animum, ne se dimittat ad examen, quid veri quidve falsi subsit? Fateor me ab illo tempore fuisse confirmatum in hac mea hæsitatione, quin illis assurgam, non modo quando legi historiam *Lapidis loquentis*, ab EUSEBIO NIEREMBERGIO ad stupenda miracula relatam, quo Barbari in Naturæ authoris summam admirationem fuissent rapiendi, & ad reverentiam ipsi præstandum cum jure producendi; sed quando illi simpliciter subscribit Vir multæ lectionis & ingenii non infimi Modicus, CASPAR à REIHES in camp. *Elysio incundat. Quest. 55. p. 635.* & hæc est: *In Regno Montezuma apud*

I

Occi-

Occidentales; In dos, memorat à Rege iussam fuisse asportari, ad peragenda idolorum sacra, lapidem insignis molis. Qui, cum immobilis stetit, nec quibus ruderibus fuerit pulsus loco cesserit, frustra conantibus tot hominibus, hoc voce insonuerit: se nullo modo posse dimoveri, quandoquidem naturæ Domino barbarorum illa sacrificia displiceant. Nunciato hoc Regi, hunc voluisse ut pergerent lapidem protrahere, sed iteratò lapidem exclamasse: Nonne jam dixi displicere ista Creatori? in hujus fidem permittam tantisper me portari, & iterum fixus stabo, ut dimovere me non valeatis. Hæc ille. Statu controversiæ ita formato, an Medici culpari poterunt, si in tam arduo negotio, ac est de obsessione judicare, renuant asurgere tali sententiæ, quæ, quantum norunt, nec clavis sacræ Scripturæ verbis, nec rationibus Philosophico Medicis, nec solida experientia nititur, nec ergo linguarum peregrinarum notitiam, vel elocutionem extemporaneam, ac illa vulgo adstruitur, pro signo fido obsessionis veræ habeant? Quod ad *Animam* hominis attinet, consentientes habebunt, quod spero, omnes, cum lingua nulla sit homini propria, sed requiratur, ut, quam homo profert, ex instructione vel auscultatione continua, quæ ad instructionem referri potest, addiscat, quod habeat linguam sibi comparandam & familiarem reddendam. Ast ad nexum illum syllabarum & verborum retinendum, non una hora vel unus dies sufficit, quam etiam alter altero sit in apprehendendo & pronuntiando felicior: sed vult illud negotium frequens exercitium per menses, imo annos, ut, ad triti hujus eloquium, nunquam bene & scite loquatur, qui nunquam male. Requiritur crebra applicatio linguæ eaque in hunc finem speciatim instituenda, ad fornicem oris, addentes: requiritur aeris infractio dum è Larynge truditur, & pectoris ipsius strictura: requiritur labiorum diversa inflexio, aeris elabentis & linguam jam superantis compressio: requiritur maxillarum major minorve commissura, ut Grajus ore rotundo, *Italus* largo, *Gallus* tantisper sibillante, *Germanus* plano, *Hebraus* quadrato, loquantur. Nec ergo Anima obsessi sibi relicta unquam valebit aut poterit ex improvviso sermonem instituere idiomate peregrino. Quod si quis regefferit valere animam idem subsidio *Satana*; sed nec subsidio *Satanæ* illam valere peregrinos sermones miscere cum aliis in aprico est. Largiuntur Me-

Medici ambabus, quod & in axiomatibus à me fuit probatum, esse operationes in animam humanam ex approximatione quoad substantiam & informationem; at dum non physice hoc obtinet, sed moraliter, non Diabolus valet animam obsessi docere motus pro idiomate formando necessarios; quamvis, si & hoc, nihilominus requireretur usus & exercitium; requireretur ex natura loquelæ ut homo tale idioma ante percipiat, perceptum tentet imitari, & per imitationem reiteratam sibi reddat familiarem, de quo exercitio autem in relationibus obsessorum, quæ tradunt peregrinas linguas locutas esse, altum silentium. Quod Caco-Dæmon hic valeat, absolvitur in his binis momentis (1) ut proponat Animæ hoc vel illud idioma addiscendum, (2) ut inducat illam suadendo, hoc vel illud idioma si calluerit, quamvis diu non protulerit, pronuntiandum. Quod si ergo a parte animæ contra naturam loquelæ & ultra vires ipsius est, idiomate peregrino, quicquid molitur Satanas, fermocinari: *an quoque ultra vires Satanae insciã aut invitã anima linguam ita inflectere, ut idioma peregrinum aures adstantium distincte feriat?* Quando perpendimus, quanam sint requisita ad loquelam distincte & sonorâ voce proferendam, quæ modo recensui, ut non sufficiat solam linguam movere, sed ut guttur & pectus & labia & maxille in subsidium operosum veniant necesse, quam motus Linguae sit musculis, musculi nervis, nervi impellente sensorii communis hospite movendi, qui est anima; invita vel inscia anima linguam ad idioma ignotum ab Ente finito spirituali flecti posse vix erit, si vel hæc quis assereret, qui ipsi fidem adhibeat. Accedit nullos motus corporeos sub obsessione vera observari, quos non anima valeat citra obsessionis statum suo Marte suscipere, & perficere, ut non levis suspicio maneat in hoc singulari, proferendo scilicet idiomata peregrina, partes animæ non minimas esse admittenda. At annon Satanas citra quod vel animam hominis vel linguam habeat in subsidium vocandam, quæ dicitur esse calliditate physica, valeret aërem ita vibrare, ut sonus peregrini idiomatis inde audiretur? Est res altioris indaginis, nec spectat ad præsens meum institutum, qui solummodo occupatus sum in phænomenis obsessorum evolvendis, quæ in corpore illorum fiunt, & quod si foret, non inferret obsessionem. Quod si porro experientiam non fallacem consulamus, quæ in rebus, quæ fieri aut non fieri dicun-

dicuntur optima Magistra, denuo habent Medici ut desiderent vel unum modo exemplum dari, obsessum peregrino idiomate fuisse locutum, citra quod impingat in postulata à me allata. Magna, quod me attinet, sollicitudine perlegi Authores, de sermonis linguarum peregrinarum in obsessis scribentes, sed, quâ possum fide testor, nullam mihi obvenisse historiam, de qua citra formidinem oppositi affirmare ausim, obsessum esse idiomate peregrino locutum. Quam inveni speciosissimam, illa extat in D. JOH. BEAUMONT *Tractat. de Spiritibus & Geniis*, qui illam ex D. BAXTERI tractatu ut plane singularem & irrefragabilem inferre dicto scripto voluit, & versione Germana ita se habet: Ich will hier etwas von einer würcklichen Besessenheit, neben den Orth wo ich geböhren war, erzehlen. Vor dreyßig Jahren, als ich noch ein Knabe auf der Schulen war, fandte ich eine arme Weibes-Persohn, von der man insgemein glaubte, daß sie wahrhafftig besessen sey; Sie wohnete neben der Stadt Duns am Mers, und Ms. John Weerns, damahliger Kirchen-Diener zu Duns, (ein Mann, der sich durch seine Wercke als ein gelehrter Mann bekannt gemacht, und ich kenne ihn, daß er ein gottseliger und ehrlicher Mann ist) war der gänglichen Meynung, sie sey besessen: Ich habe ihn vielmahls mit meinem Vater davon reden hören, da denn beyde beschlossen, es sey eine würckliche Besessenheit. Ms. Weerns besuchte sie oftmahls; Und weil er wegen der Warheit dieser Sachen überzeugt war, verfügte er sich nebst seinen benachbahrten Amts-Brüdern in des Königs Geheimen Rath, einen Befehl auszuwürcken, daß man Fast- und Bet-Tag ihrent wegen anstellen möchte; Weil aber die Bischöfe damahls grosse Gewalt hatten, wolten dieselben nicht verstaten, daß einige Fast-Tage gehalten würden: Ich will euch nicht mit vielen Umständen beschwerlich fallen; Eins will ich nur erzehlen, welches, meines Bedünckens, euch einer würcklichen Besessenheit überzeugen wird. Weil sich der Ruff in dem ganzen Lande ausgebreitet, und ein Ritter (Knight) Rahmens Forbes, der in dem Norden von Schottland lebte, nach Edenborough gekommen war, und einen Kirchen-Diener aus Norden daselbst antrasse, und sie alle beyde begierig waren, das Weib zu sehen, ludte der Nordische Kirchen-Diener den Ritter in meines Vaters Behausung ein, welche bin-

nen

nen 10. oder 12. Meilen von der Weibes-Persohn entlegen, wohin sie sich erhuben, und allda des nächsten Morgens die Weibes-Persohn zu sehen kamen. Sie befanden sie eine arme unwissende Creatur zu seyn, und weil sie nichts ausserordentliches an ihr gewahr wurden, sagte der Kirchen-Diener auf Lateinisch zu dem Ritter: Nondum audivimus spiritum loquentem; alsobald kömmt eine Stimme aus des Weibes Munde: Audis loquentem, audis loquentem! dieses sagte den Kirchen-Diener in Erstaunen, und veruhrsachte, glaube ich, daß er nicht acht auf sein Latein hatte; Er zog seinen Hut ab, und sagte: Miseratur Deus peccatoris! Da finge die Stimme alsobald aus des Weibes Munde zu sagen: Dic peccatricis, dic peccatricis! Hierauf erhuben sich beyde völlig zu frieden gestellet aus dem Hause, begaben sich alsobald zu Pferde, und fährten zurück in meines Vaters Behausung nach Thurlestane Castle in Lauderdale, wo sie diese Passage erzählten, dessen ich mich noch ganz genau erinnere. Man könnte noch viel mehr Exempel aus diesem Lande anführen, allein dieser lateinische Criticismus bey einer ganz ungelehrten, unwissenden Weibes-Persohn, wo kein Vorwand der Unbesessenheit war, ist meines Erachtens, Zeugniß genug. So weit der Lord Lauderdale. Non est ut quis scepticus sit sub examine hujus historiae, ut eludat scopum Authoris referentis, qui probare ista obsessionem veram voluit, quod Vetula Linguam Latinam calluerit; sed sponte in oculos & mentem incurrit, quam jejuna illa sit notitia linguae Latinae, quam ex morositate Vetulae oriunda verba Latine loquentium cum tædio, & quia illam non calluit vitiose repetentis, nostrates vocant nachsäuen; nihil ergo minus probet, nisi fortean in animis præoccupatorum, quales fuere hi allocutores Vetulae, quam hanc fuisse obsessam. Jungo huic juvenem, de quo Medicus quidam D. HANNEMANNUS a. 1673. d. 16. Jan. Buxtehuda ad Bartholinum literis scripsit his verbis, quæ habentur in Act. Hafniens. cent. 2. Observ. 8. *Habemus hic inter praesidiarios milites adolescentem annorum XVIII. circiter, hic nullum fere articulum eloquitur verbum, quod intelligi queat, & si quid interdum exprimat, cuilibet in ea respondet lingua, qua ipsum alloquitur quis, sive Gallica sive Latina sit, vel etiam alia. Ante biennium Diabolo per Schedam, proprio suo sanguine conscriptam ad IV. annos mancipasse sese colligitur.*

Hic in summo furore versans à quatuor Viris robustissimis vix contineba-
tur; quare quidam Decurio hoc dedit consilium, illius manus & pedes
tilia cortice constringerent, hoc facto manus & pedes quieverunt, sed tum
capite terram quatiebat; cum & hoc cortice tilia cingeretur, totus quievit.
Non habeo ut ego criticum hic agam, quando memoratus BAR-
THOLINUS l. c. verbis subnexis false insinuat: Epilepticos fuisse
insultus, quibus Juvenis iste vexatus fuerit, & eundem judicat
juvenem, aut huic similem, cujus paulo ante l. c. monuerat,
quem *Hafnia observaverit, tenuirois fortune, forsàn & ingenii, a Dæ-
mone se inquietari & verberari conquerentem. Unde publicis in Ecclesia
precibus suam causam DEO commendaverit.* Quid confessioni ejus
subfuerit veritatis, se ignorare fatetur, quia cætera sanus sit, nec
Dæmonis præsentia ullo indicio infallibili proftet, nisi propria
confessione, nocturno præsertim tempore hac experientis. Quomodo hic,
nullum fere articulatum proferens verbum in ea, qua allocutus
fuerit lingua, respondere potuerit, ex priori historia stupidissimus
etiam intelligere poterit, quando quod illic tædium, hic fucus
effecit, quem laudatus *Bartholinus* non injuria suboluit. Absti-
neo a pluribus historiis obsectorum linguas ignotas loquentium,
hinc inde in scriptis etiam Medicorum reperiundis, ne horum aut
inadvertentiam, aut nimiam credulitatem detegendo, ordini cui
me junctum esse contendo, levem maculam inurere velle accu-
sari possim. Non tamen possum, cum allegari ubivis fere iuve-
nerim historiam à JOH. FERNELIO Medico magni etiam post fa-
ta nominis in libr. 7. de *Abdit. rerum caus. cap. 16.* notatam, & ad
illam provocare passim omnes observaverim: ut moneam fi-
dem illius historicam non modo inde esse suspectam, quod,
de quo antea monui, in pontificia religione fuerit enutritus, sed
quam facilis admodum ad obsessos declarandos fuerit, inde col-
ligere est, quando juvenem noctu pomum quoddam pro siti
fallenda a vide devorantem obsessis annumerat, quia fauces sibi
manu quasi præcludi strangularique sensit, & si à prægrandi
nigerrimo cane devoraretur, sibi visus est, sed quod si histo-
riam de qua quæstio est, ipsam curatius intueamur, non re-
ferri sermonem in *Lingua ignota*, ab ipso habitum, sed verba quadam
protulisse in *sueta*, Latina & Græca legere est. ILLAM quod caluerit
ipse Author concedit, modo quod insuetæ, i. e. diu ab ipso non au-
dit a

dita fuerint, de Græca vero monet, quod ejus fuerit ignarus; sed, quod crinomenon hic est, non subdit, nec illius unquam habuerit quandam notitiam. Verosimile admodum est, si consideraverim (1) in ævo quo FERNELIUS vixit, vixit autem tempore *Henrici II. Regis Galliarum*, Græcam linguam hætenus sepultam, iterum fuisse & cum studio excultam (2) privatam & solitariam juvenes instituendi rationem nondum adeo invaluisse, interfuisse igitur alios informationi hujus juvenis qui edocti sint Græcam linguam, ipse, quamvis qui equesteris fuerit profapia, illam non deperierit: æque ac nostris temporibus nil familiarius est, quam puellas in scholis domesticis jungi pueris, hi ut latinam linguam, illæ ut germanam legere discant, quocirca obvenit has verba & sententias illis, ut memoriâ teneant, sæpius incultatas, non modo una apprehendere, sed non raro citius illis, sed & tenacius menti impressas recitare valere, habens vobis recitare non audeat. Majoris sane ponderis est, hominem illam quam nunquam didicit vel percepit linguam, distincte posse proferre, quam ut hoc tam facile tribuamus Caco-Dæmoni. Redit itaque controversia hætenus tacta eo, ut Medici consentiant, & Obsessos æque ac alios ægrotantes non obsessos hanc vel illam vocem citra quod illam calleant in hoc vel illo idiomate posse proferre; posse eosdem diu neglecta, & quasi memoria excussa iterum largo sermone proferre; posse itidem illos loqui idiomate peregrino sed nemini intelligibili; sed recedant in his momentis, nec valere obsessos sermone perfecto, intelligibili, nunquam apprehenso, quædam proferre nec unquam sermone perfecto, intelligibili, nunquam quædam protulisse: ut ita maneat hæc affirmantibus onus probationis quo evincant esse linguæ peregrinæ elocutionem extemporaneam, obsessionis veræ Signum fidum.

PROPOSIT. XXIV.

Robur singulare in homine, quod per interfalla se exserit, non est signum pathognomicum obsessionis veræ, nec quidem signum fidum.

DE-

DEMONSTRATIO.

Quia robur singulare in homine, per intervalla repetens, abesse & adesse potest in obsessione vera, se exserere potest & refera exserit ultra approximationem Caco-Dæmonis, (vi definit. 6. & Axiom. 6.) tum quoque malitia hominum obsessionem mentiri valet viribus insignibus mira præstando (vi Propos. 15.) at vero obsessio vera nunquam est sine approximatione specialissima Satanae, est quod robur singulare in homine quod per intervalla se exserit, non sit signum pathognomicum obsessionis veræ, nec quidem signum fidum
Q. E. D.

SCHOLION.

Gravissimum & indelebile, quo obsessionis suspicionem mature solent, elogium dudum commovere debuisset cordatiores, ut in signis illius criminis examinandis fuissent adhuc magis seduli. At, si historias & Acta obsessorum vel frivole pro talibus judicatorum evolvamus, quam non fuit perquam multis præjudicio, se ex causis corporeis spasms fuisse agitados, & tyrannide *tetani, opistotoni, emprostotoni* (vid. Schol. Definit. 6.) cruciatos hinc sub paroxysmo insigni adeo robore valuisse, ut plurimum se detinentium manus & vires eluserint. Est hinc solenne inter signa obsessionis veræ referri præternaturalem potentiam, sive excellens robur, gestationem gravissimorum ponderum &c. Sed, quidcum *Maniacis, Hystericis, Epilepticis* &c. multum versatus est, is intelliget & experietur spasmodicam efficaciam, de qua in Scholio Definit. 6. dixi, ut ad Dæmonem non habeat in quærenda ætiologia confugiendum. Accedit malitia hominum, quæ novit imponere Homini & nunc certis encheiresibus, & artificijs mechanicis tale sibi robur addere, quod illa ignorantibus non possit non suspicionem & formidinem de assistentia Diaboli injicere; quo spectant ludicra spectacula horum, qui calleant tollere & librare machinas bellicas, quas Canonem vocant, resistere audent se trahentibus equis jugalibus, imponi ventri jubent incudem, ut fabri cudendo ferrum se exerceant, ut quæ plura roboris non minimi

nimi criteria, non ita pridem hæc Urbs mirata est in Viro, qui sibi nomen secundi Simsonis imposuerat, sed cujus stratagemata detexerunt Collectores Uratislavienses in *denen Geschichten, Natur und Kunst*; nunc quæstus ergo, ut imponant spectatoribus, robur simulare didicerunt. Huc facit historia, quam in plurimis Authoribus reperio, hinc tot calamis canonifatam ac irrefragabilem in robore obsessorum probando habitam (modo quod solus B KORTHOLTUS pro sua modestia in *Tractatu vom besessenen Knaben*, illam de obsessione puellæ hujus assertionem in medio relinquat. D. DORSCHÆUS *perversitati hominis tribuat*, quam THUANUS l.c. Quæst. 3. refert. *Martham scilicet Parisiensem, Jacobi Brofferii filiam energumenum*; licet à sex robustis viris contineretur, at tamen 4. pedum sapio supra capita ipsorum in aerem sublatam, ibique cum admiratione atque stupore spectantium per aliquot tempus detentam fuisse. Quod si vero consulo ipsum Auctorem, simulatam sive spuriam obsessionem fuisse observo, impostorem nempe laborum pertæsum filiam obsessam mentiendo, quæstum, ex prodigioso illo spectaculo, ubique locorum fecisse & induxisse ad credendum non solum vulgum imperitum, sed non paucos Medicorum emunctioris naris. Quæ elevatio in altum mira habita, denuo in memoriam revocat, quæ ex ore Dn. PRÆSIDIS percepi, *Judici aliquando ad probandum personæ cujusdam pactum cum Diabolo relatum fuisse, Personam hanc non semel, vel bis, sed sæpius avis instar in cacumina sponda incomprehensibili celeritate esse delatam*; illo vero perquirente, an forte an sponda habeat ansas, quas manu potuerit attingere, responsio fuit imo per ansas illam ascendisse. Caveant ergo sibi Judices de obsessione decernentes à *punica Referentium fide*.

PROPOSIT. XXV.

Horrendæ vociferationes, latratus, ululatus, risus insolitus, imitationes vocum brutorum, non sunt signa pathognomica

K

mica obfessionis veræ, nec quidem
fida signa; majori jure ad Ob-
fessionem spuriam refe-
renda.

DEMONSTRATIO.

Quia horrendæ vociferationes, latratus, ulu-
latus, risus insolitus, imitationes vocum bruto-
rum instar, abesse possunt in verè obfessis, nec
sunt, quando adsunt, ultra & infra vires hominis viven-
tis; sed citra approximationem specialissimam Caco-
Dæmonis videntur ultra & infra suas vires esse: sub
obfessione vera autem, quæ ultra & infra vires homi-
nis viventis sunt, fiunt ex approximatione illa specia-
lissima Caco-Dæmonis (vi Definit. 1. & 2.) est quod
horrendæ vociferationes, latratus, ululatus brutorum
instar non sunt signa pathognomica obfessionis veræ, nec
hujus fida signa; sed majori jure ad obfessionem spuri-
am referenda. Q. E. D.

SCHOLION.

Non facile quis reperiri poterit, qui non viderit homines
per lulum, quas volunt voces animalium exprimere: ita nec
facile Clinicus erit, qui non in morbis *hystorico-hypochondriacis, me-
lancholicis, hydrophobis &c.* observaverit afflictos nunc pleno guttu-
re aures suas clamoribus imprægnare, nunc animos suos mul-
cere loquendo, nunc in explicito fari sermone, nunc parvo dice-
re murmure, nunc frendere torvum, nunc personare latratu,
nunc canere quasi tubam vel claviculum, nunc aves garrulas imi-
tari, & quis mille illas variationes exprimere potis est, quamvis
ipfi vertice læto

Nectat odoratas & Smyrna & Mantua lauros.

Sed

sed hos inter obsessos referre, vel tales affirmare religioni esto, quamvis plurimos inde olim in Alexandria obsessos esse habitos, annales referant.

PROPOSIT. XXVI.

Voracitas, inhumana commessatio, abstinentia diuturna a cibis, non sunt signa pathognomica obsessionis veræ, nec ejus fida signa; majori jure ad spuriam obsessionem referenda.

DENONSTRATIO.

Quia voracitas, inhumana commessatio, abstinentia diuturna a cibis abesse possunt in obsessis, videntur vero ultra & infra vires hominis esse citra specialissimam approximationem Satanæ: in obsessione vera autem, quæ fiunt ultra vires hominis fiunt ex specialissima approximatione Dæmonis (vi Definit. 1. & 2.) est quod voracitas, inhumana commessatio, abstinentia diuturna a cibis non sint signa pathognomica obsessionis veræ, nec hujus fida signa: majori vero jure ad Obsessionem spuriam referenda. Q. E. D.

SCHOLION.

En verba D. JOH. KAHLER, l. c. *Num omnes belluones cum spectantium admiratione vorantes atque ut udos Hectores potantes energumenos affirmabis, quod præter & contra naturam cibum capiant? Assere hoc & strenue tibi contradicent Medicorum filii, memorabuntque fidem prope omnem superantia voracium bibaciumque exempla: neque*

tamen illos obsessos dicent. Addit, retulisse sibi non ita pridem amicum (qui suis oculis illud conspexerit) hominem quendam in Westphalia non solum magnam crudam carnis portionem, sed & columbas nondum deplumatas, vulturis instar edacis, ventri ingerere solitum, ac his vorandi orexin nondum sedantibus, magno oris hiatu & nova quadam cupiditate, non aliter, ac si delitescens aliquis in ore genius ingesta avidissime hauriret, tubercinari coepisse, quem tamen Maniacum dixere, atque consuetudine hunc morem acquisivisse judicarunt. Qui possit salvis naturæ viribus citra approximationem Satanæ, abstinencia diuturna tolerari? pronuper DN. PRÆSES in Dissertatione de Jejunio quadragesimali demonstravit, ad quam me recipio.

PROPOSIT. XXVII.

Gestus & actus impuri, sævi, terribiles, autocheiria vel intentata, vel peracta, non sunt signa pathognomica obsessionis veræ, nec hujus fida signa; rectius ad signa obsessionis spuria referenda.

DEMONSTRATIO.

Quia gestus & actus impuri, sævi, terribiles, autocheiria vel intentata vel peracta, possunt abesse ab obsessis, nec quidem videntur ultra vires hominis esse, obtinent vero in morbis, & citra approximationem specialissimam Satanæ: ad obsessionem vero veram pertinet talia peragere hominem ex approximatione, specialissima Caco-Dæmonis, quæ ultra aut infra vires suas sunt

sunt, (vi Definit. 1.) est quod gestus & actus impuri, sævi, terribiles, avtocheiria vel intentata vel peracta, non sint signa pathognomica, nec quidem signa fida obsessionis veræ; rectius ad signa obsessionis spuria referenda. Q. E. D.

SCHOLION.

Gestus immundos tribuere Dæmoni, quia est spiritus immundus, impingit, quantum capio, in regulas logices, quando à locutione propria ad metaphoricam concludere valde improbant. Sed quicquid de hac illatione sit, longe minus ex illis ad obsessionem veram argumentari decet, quando in *nymphomania laborantibus*, in *deliriis febres acutas stipantibus*, in *male educatis vel moratis* frequentissimi tales gestus observantur cum horum tædio, illorum oblectamento. Pariter de facie torva, terribili pronuntiandum, talem nonnullis esse ex affectatione, quamvis culpanda, naturalem nec facile immutandam. Avtocheiria non negaverim se immiscere Satanam, ut vel intendatur vel absolvatur; haud tamen speraverim quempiam fore, qui omnes avtocheiriam patrantes vellet obsessos declarare. Novi studiosum quendam in hac Alma temperamento Melancholico præditum, animi tranquillum, modesti & studiis serio incumbentis, qui, cum corriperebatur febre acuta, citra quod adstantium quis piam illud observasset, in delirium cadit se capite esse, altero mane extra urbem à carnifice plectendum. Quo vero publicam talem ignominiam declinaret, secum constituit mortem sibi adsciscere: hinc ablegata, quæ fuit in servitiis foemina, è lecto surgit, arma quarit, sed nulla inveniens, quod Medicus delirium metuens illa remove jusserrat. cuspide atramentarii ferreo perfodere pectus tentat; sed cum frustra hoc fieret, omnia vitra, medicamentis morbi ergo ipsi præscriptis plena, deplet, quo horum vi exstingueretur, das solte ihm das Herz abstoßen, & in angulum conclavis se recipit, ex quo tamen rediens foemella illum iterum revocavit, & lectum ire coegit, quamvis causam quare in angulum surreperat? ignoraret. Morbo enim superato hoc suum delirium demum aliis narravit. An obsessum hunc dixisses, si vel etiam armis repertis se vitâ privasset?

PROPOSIT. XXVIII.

*Dolorum sensus, corporis cruciatus, ventris intumescencia, mirabilis membrorum contorsio, per intervalla increcentes, non sunt signa pathognomica, nec quidem signa fida obsessionis veræ; majori jure spectant ad signa obsessio-
nis spuria.*

DEMONSTRATIO.

Quia dolorum sensus, corporis cruciatus, ventris intumescencia &c. in obsessis abesse possunt: aut vero in morbis quibusdam adeo increscunt, ut ultra & infra vires hominis viventis esse videantur, hocque citra specialissimam approximationem Caco-Dæmonis; in obsessione vera autem, si quando, quæ ultra & infra vires sunt, fiunt ex specialissima approximatione Caco-Dæmonis (vi Definit. 1. 2.) est quod dolorum sensus, corporis cruciatus, ventris intumescencia, mirabilis membrorum contorsio per intervalla increcentes, non sint signa pathognomica obsessionis veræ, nec quidem fida signa; majori jure spectent ad signa obsessio-
nis spuria. Q. E. D.

SCHOLION.

Facit, non diffiteor, tristissimus aspectus cruciatuum corporis ex spectatoribus Censores, ut, dum causam illorum non
semper

semper detegere licet, ex animi impotentia illam conjiciant in
Dæmonem & hujus mancipia. Es müsse von bösen Leuten seyn, sey
über natürlich, sey nicht menschlich. Ipse afflictus, nisi animum pie-
tas corroboraverit, doloribus vincitur, ut illi sententiæ facile as-
surgat, & si forte fortuna lites cum suspecta habuerit, hanc habe-
at pro Tortore suo. Itur ergo ad remedia magica, man müsse einen
Teuffel durch den andern vertreiben, in verbis magis, quam herbis
quæritur solatium & medela. Quæ censuræ cum omnino censu-
ram mereantur, vereor, ne illi, qui dolores atroces inter signa ob-
sessionis veræ reponunt, frigidam suffundant & sibi ipsis laborem
isthæc, quæ dixi, ex animo hominum excutiendi imponant. Plena
sunt Medicorum volumina de doloribus interaneis intensissimis,
per intervalla recrudescentibus, vermibus, calculo, uteri vitiis,
intestinatorum torsionibus &c. Qui vel unicum libellum D. RUY-
SCHII, putat observationes hujus, perlegerit, cujus famam omnes
norunt, integritatem omnes admirantur, is reperiet Observ. 15.
*vehementissimos ventris crurumque dolores cum vomitu materia nigrican-
tis, à calculo in utero hærente & hunc admodum dilatatum: Observ. 18.
intolerabiles dolores à glomo duro è capillis intricatis & crispis conflato, in
omento reperiundo. Observ. 39. Dolores mortem inferentes ex tumore
schirroso ventriculi. Observ. 92. tormina ventris incassum tot medicamen-
tis tractata, mortem accelerantia ab extensione intestini Coli. Observ. 94.
Cruciatus ventris immanes, ut multoties mortem afflicta appetierit, ab ure-
tere dextro in immensum tumefacto. Horum dolorum veram ratio-
nem dum nec afflicti dare, nec Medica scientia hariolari potue-
rit, sed demum à morte fuerit detecta, corpore cultro Anatomico
referato, annon impium fuisset, vel ad technas veneficorum,
vel ad Diabolum hujusque fideles servos lamias atque striges,
referre? Ablego quemvis, qui legere cupit, quam monstrosi ef-
fectus citra approximationem specialissimam Caco-Dæmonis in
corpore possint produci, ad mirabilem casum Adolescentis cujus-
dam Argentoratensis, à serpente abdomen inhospitante misere cruciati
& enecati, quem D. MELCHIOR SEBIZIUS docto discursu expo-
suit, & adjecto icone Serpentis interitum afferentis typis impri-
mi curavit. Argentor. anno 1618.*

Quo-

PROPOSIT. XXIX.

Quandoquidem Medici non norunt signum pathognomicum obfessionis veræ, est quod sub *collectione signorum* ad illam evincendam afferri solitorum, sint pariter cauti, nec facile citra formidinem oppositi pro illa statuant.

DEMONSTRATIO.

Quia in morbis perquam multis Medici observant talia in corpore hominis fieri, vel hominem talia pati, quæ citra approximationem specialissimam Caco-Dæmonis ultra & infra vires hominis viventis fieri haud posse videntur (vi Observ. 1. & 2.) & vero a resecto tali corpore veram illorum causam naturalem intelligunt: est quod Medici dum non norunt signum pathognomicum obfessionis veræ, sub collectione signorum ad illam evincendam afferri solitorum, sint pariter cauti, nec facile citra formidinem oppositi pro illa statuant. Q. E. D.

SCHOLION.

Quam Medicorum animus roboratur in diagnosi morborum, si vel unum Signum pathognomicum se stiterit, tam sub *palindrome signorum*, ad quam habent aliquando recurrendum, manet semper animus dubius & hæsitat. Quam non ergo omnes illi, qui
de

de Obsessione vera statuere aut jubentur, aut proprio Marte au-
dent, habent ut deliberent diu, quam statuunt semel. Quando
in morbis hypochondriaco-hystericiis & horrenda vociferationis, &
voces miro modo inflexa, & voracitas & gestus impuri, & autocheiria in-
tentata, & robur singulare, & dolorum sensus, & cruciatus corporis, &
ventris intumescencia: in morbis maniacis, aspectus audax cum facie
pallida & oculis sanguine suffusis, & stupendum robur, & gestus im-
mundi, & dilaceratio proprii corporis &c.: in morbis convulsivis,
obnubilatio sensuum, stridor dentium, violenta jactationes & contorsiones
corporis artuumve, & aspectus faciei inaequaliter rubicundus &c. hæc-
que per intervalla obveniunt, quivis, cui fama & salus proximi
cordi est, me tacente videt, quam caute hic sit decidendum, &
quam circumspectos deceat esse Medicos!

PROPOSIT. XXX.

Obsessio tam vera quam spuria
non sunt *affectus breves*, sed sunt
inter *affectus diuturnos re-*
ferendæ.

DEMONSTRATIO.

Quia in utraque obsessione homo vivens, quæ per-
agit vel patitur; non simul & semel, vel in una serie
peragit aut patitur, operationes speciales, quæ sub
approximatione Caco-Dæmonis fiunt, sunt plures unâ;
spasmodicorum quoque affectuum ad obsessionem spu-
riam referendorum non unus modo, sed diversus im-
petus & insultus est, (vi Definit. 1. 2. & 6.) est quod
tam obsessio vera quam spuria non sint affectus breves,
sed inter affectus diuturnos referendæ. Q. E. D.

SCHOLION.

Obsessionem veram *ad annos* fuisse protractam, Sacræ
Pandectæ nos informant. De morbis obsessionem simulantibus
L itidem

itidem in confesso est, quod radices altas ponant, nec brevi temporis spatio eradicentur. *Maniacum*, qui per quadraginta annos morbo illo cum summo furore laboraverit, & tandem salvus evaserit, se vidisse refert PLATERUS in *observat. libr. 1. p. 81.* De Melancholia - Hypochondriaca Malachias GEIGERUS in *microcosm. hypochondr. cap. 11.* Passio hæc, in quocunque subjecto & à quacunque causa fiat, semper est morosa, longioris durationis, difficiliorisque curationis, quæque ad interitum sæpenumero comitatur; & quamvis tum Medicorum diligentia, tum agrorum obedientia, aliquod præbeat intervallum, penitus tamen unquam non tollitur; imò adeo est importuna, ut minima quaque occasione aut errore acerbior redeat quam antea, quantoque hominis ætas magis maturescit, tanto acrius infestat. Hystericam passionem SENNERTUS testatur *prax. libr. 4. part. 2. sect. 3. cap. 1. in juvenibus aliquando cessare, ubi parere incipiant; in senibus vero diu non modo perdurare, sed vix curari.* Sileo quam vermes, hereditaria dispositio, idiosyncrasia &c. per tot secula Medicos docuerint, si quando spasmos & violentas fibrarum tensiones in consortium assumpserint, quam difficile hoc vinculum rumpatur, sed exerceat & afflictorum corpora & Clinicorum animos, quia in habitum facile degenerant. Solet in morbis magnis hoc esse solatio, quod citò vel ad salutem, vel ad mortem terminentur: neutrum de obsessione sive vera sive spuria affirmari potest, quin sint morbi maximi, nec tamen citò terminentur.

PROPOSIT. XXXI.

Obsessio tam vera quam spuria
sunt affectus curatu valde difficiles.

DEMONSTRATIO.

Quia sub obsessione vera approximationem specialissimam cacodæmonis infringere grave (vi Definit. & axiomat. II. 12.) in qua cardo obsessionis illius consistit; sub obsessione spuria objecta sive vera, sive ficta removere perarduum, ad quorum qualitates anima motus corporeos insolitos instituit (vi Axiom. 7.) est quod obsessio tam vera quam spuria sint affectus curatu valde difficiles. Q. E. D.

SCHO-

SCHOLION.

Præter ea quæ in Scholio præcedenti sunt difficilis curationis ergo allata, *æque ex Sacra Scriptura* informamur, quam Diaboli opera infringere & confringere fit fortissimi, i.e. solius DEI opus. & quam homines fide mirifica & imperatoria apostolica potestate indiguerint, ut vere Obsessos liberaverint; ac hodierna praxi, extraordinariâ illâ potestate post constitutam Ecclesiam Christianam jam cessante. Quoad obsessionem spuriam, pertinent hanc simulantes morbi ad opprobria, prouti vulgo audiunt, Medicorum, ut vel maxime his sub cura tali incumbat, quod sub Promotionibus Doctoralibus solet novellis Doctoribus inculcari i.e. *ut non modo Libros apertos consulant, in quibus methodi curandi tales explicantur; sed & libris clausis meditentur, & proprio Marte experiantur, quæ conveniant & solatio sint.*

PROPOSIT. XXXII. In Obsessione vera Medicina non debet exulare.

DEMONSTRATIO.

Quia sub obsessione vera fit approximatio Caco-dæmonis ad animam humanam, ut ex illa conjunctione operationes speciales fluant (vi Definit. 4.) Anima humana, dum imperium habet in corpus (vi Axiom. 1. & 2.) & hoc imperium exercet pro objectorum qualitate ad quæ medicamenta pertinent: (vi Axiomat. 7.) est quod medicina non debeat exulare in obsessione vera. Q. E. D.

SCHOLION.

Præconcepta illa opinio, ac si ad animam, quod si immaterialis, non pertineant corporea extensionis medicamenta, frustra ergo in illis morbis medicinâ consulat; non leve damnum intulit studio medico; sed quoque exclusit hanc hypothesin, tanquam prolem sibi similem: nec ergo sub obsessione, quod diabolus res spiritualis, in quam res sensiles non agant, locum esse remediis pharmaceuticis, frustra ergo auxilium apud Medicos sub obsessione queri. Non Ego quidem credide-

rim assertores istos patronos fore nautæ, qui in puncto naufragii perpeffi in jus vocatus, quod venti non habuerit rationem, responderit: *ventum ad navim non pertinere, esse illum aeris, non aquæ, incolam. Navem suam, corpus esse solidum, aqua innatare se ergo respexisse navim suam, ut sarta tectare maneret, in sua potestate haud fuisse vento imperare; nec ergo male habeant, si dixerim quod medicamenta in animam habeant imperium, illud essetribuendum nexui, qui animam inter & corpus est, valde arcto. Ex hoc vinculo morali multum penes Medicum manet potestatis animam variis modis flectendi & medicamentis commovendi, ut ad nutum suum nunc blande agat, nunc gravius statuatur, nunc in agendo perseveret, nunc ab agendo resiliat. Obtinet idem sub obsessione vera, quæ vel maxime docet, quam anima hic laboret, velit ergo sibi subveniri. Dum in ea sententia sum &, nisi me omnia fallunt, rationibus physico-medicis evictum dedi, manere sub Obsessione vera animæ imperium in corpus suum, manere ipsi amorem corporis sui, manere ipsi, quod ex hoc amore fluit, desiderium corpori suo subveniendi: crediderim, quod sub animi pathematibus solenne est, ut longe graviora sint damna in corpore impuro, obtinere pariter in obsessione vera, ut, sicubi jam anxiosa sit de corporis sui vitiis corrigendis, quando fuderaccedunt suggestionis Caco-Dæmonis, quibus alliciatur ad graviter statuendum de corporis membris, illa longe maiore nisu & maiori contumacia; sed quoque magis confusa & perturbata, statuatur & extus & intus quæ sibi videantur esse statuenda, corpus ergo pilæ instar nunc hinc, nunc illinc, sive totum, sive quoad quædam membra, vibretur, rapiatur, exerceatur, & adstantium mentes sub miseratione æque confuse moveantur. Juvabit ergo uno saltem onere, hinc angustiis, corporis ergo illam stipantibus, animam liberare, quantum medicina noverit hoc præstare, & non citra justam spem illa aut resistere aut saltem moderatius agere valebit, infidiis Caco-Dæmonis se agentibus. Suboluisse hæc, qua polluit sagacitate, CLAUDERUM colligo, quando in observat. 136. anni 4. & 5. Miscellan. Natur. Curiosor. monet, licet in Diabolum ita non agant res physica, agere tamen, quando Satanas ad similia sua opera uti soleat humore melancholico, vel bile atra, aut impuritatibus massa sanguinea, summo incrassatis & corruptis. Nec abludunt verba*

verba D. GERHARDI, quæ profert in lrag. p. 611. *Dæmones, inquit, hos frequentius invadunt, in quibus atrabilis major copia, quia succus ille imprimis videtur idoneus, ut homines in furorem & insaniam vertantur, unde istis potissimum insidiantur & morbos inferunt melancholicos: quæ commovere D. DORSCHÆUM ut loc. cit. posuit. 66. concluderit: licet medicorum opera ad expellendos Dæmones non sit sufficiens, adhibendam tamen esse, ut succos malignos commodis medicamentis expurgent.*

PROPOSIT. XXXIII.

Est tamen Theologis præ Medicis sub cura obsessionis veræ major cura committenda.

DEMONSTRATIO.

Quia sub obsessione vera corporali, ex specialissima approximatione Caco-Dæmonis in corpore talia peraguntur, vel homo talia patitur, quæ ultra aut infra suas vires sunt, (vi Definit. 1.) hanc specialissimam approximationem Caco-Dæmonis Entium intelligentium Summus & infinitus tollere vel limitare valet (vi Axiom. 10. & 12.) modos illius vero in sacris Pandectis legere est, quarum experti interpretes sunt Theologi; est quod Theologis præ Medicis sub cura obsessionis veræ major cura committenda sit. Q. E. D.

SCHOLION.

Lubentissime hoc præfidii relinquunt Theologis Medici, sub cura obsessionis veræ, ut *injungendo veram pœnitentiam, commendando orationis sedulitatem, praeundo in adhibendo hoc remedio tam efficaci, suadendo fidei efficaciam, hacve verbis Scriptura Sacra roborando animam obsessi liberent à suggestionibus Satanæ sub specialissima sua approximatione, ipsamque deducant ad criteria institu-*

enda quod spiritus immundi sint, quibus mens & corpus affliguntur, incitamenta. Quod præterea methodos curandi vere obsessos per *exorcismum*, *adjurationem*, *circulos magicos* &c. attinet, cum extra aleas vagari viderer, si me in illis allegandis vel examinandis curiosum præberem, ablego scire isthæc avidum ad TIRÆI *Disput. de Dæmon.* & qui hujus prolata examinavit D. DORSCHÆUM l. c.

PROPOSIT. XXXIV.

Difficultas item oscitantia dignoscendi obsessionem veram ab obsessione spuria, confusionis in methodo medendi authores sunt.

DEMONSTRATIO.

Dum in obsessione spuria videntur, quæ homo vivens in suo corpore peragit vel patitur, esse ultra aut infra suas vires, hinc non absque specialissima approximatione Caco-Dæmonis fieri (vi Definit. 2.) & vero isthæc ab hoc vel illo remedio adhibito remiserunt; hinc remediis his virtus anti-dæmoniaca à minus peritis vel oscitanter attendentibus adscripta, & contra; est quod difficultas, item oscitantia dignoscendi obsessionem veram ab obsessione spuria, confusionis in methodo medendi authores sint. Q. E. D.

SCHOLION.

Laurum mereretur, imo statuam ex ære factam, qui spreta invidia & tædio, quod subeundum foret, conculcato, hoc sibi laboris sumeret, & condigne expediret, ut medicas in religionem, rectius falsam, versas regulas, item remedia naturalia sub hominum oscitantia in anilem superstitionem degenerantia, evolveret usum verum legitimum ab usu magico distingueret, ac superstitionis, cujus passim incusatur Medicina, explicaret historiam, illamve fidis testimoniis pessunderet.

ret. Hic quoque sub examen vocando curationes obsessorum haberet quæ essent polienda, expungenda, alio ordine collocanda, quo veritas, tanta traditionum spurcitie commaculata, resurgat florida, nitens ac amabilis. Ut leves modo lineas ejus reformationis ducam, *Hystericas* à suffumigiis foetidis blandius habere, paroxysmos mite sedari, est res pervulgata: contulere ergo in istis pro *Dæmoniacis* habitis. Ast hæc observatio vulgum induxit ut hanc eliceret regulam: conferre *suffumigia foetida pro Dæmonio expellendo*, hinc *asphaltum, sulphur, combustionem jecoris piscis, cornu caprinum, asam foetidam, stercora quævis, præcipue humana*, esse remedia obsessionem domantia; ratione hac subnexâ, quod *Caco-Dæmon* vel torqueatur, hinc fugetur tali foetore, vel quod in sui ignominiam talia fieri sentiens, ut suberbissimus, dum non impedire valeat, fugere malit quam pati. Hanc regulæ ætiologiam prudentiores damnando ab altero latere impingunt, qui remedia memorata referendo ad *magica illicita, ex superstitiosa fiducia efficacia à Christiano Medico releganda esse contendunt*. Pariter in confesso est, & praxis clinica edocet, in *Morbis hypochondriacis* salutaria admodum consilia horum esse, qui suadent medicinam parandum ex *herbis amaritie & balsamica vi præditis*; hinc convenire statuunt *Hypericum, Verbenam, Adianthum, antirrhinum, Succisam &c.* dum ergo graviter ex hypochondriaca passione laborantes, quos à Diabolo vexatos vulgus credulum judicavit (ex cujus numero Medicos indoctos non volo exemptos) ab usu herbarum talismodi convaluerunt, mox idem inductus est, ut concluderet: *virtutem istis melle antidæmoniacam adeo ut illas plantas inter, quam primo nominavi, passim Fuga Dæmonum*, Germanis *Jage-Teufel* audiat. Historiolam liceat addere, quo pateat connexionis ratio, quam ex fide *Episcopi* cujusdam in Bohæmia *SCIPIO MERCURIALIS* libr. obstetric. part. II. c. 38. p. 35. 7 refert: *Veneficam Dæmoniaci incestui adsuetam, quod deperiret alius Dæmon, hunc, quo à pristino amasio in sui amorem pelliceret, docuisse illam Hyperici usum, quo obtento ab utroque liberrima manserit*. In *Melancholicis* quam vomitoria conferant non est ut probem; reperire hoc est passim in libris praxin medicam tradentibus. Sed quod *Melancholicos* ab obsessis non omnes noverint distinguere, factum est ut quæ in illis saluti sint, ad horum quoque medelam sint adhibita, & ut unum modo referam, ratio hinc petenda, quare *Lapis Lazuli* quem

Cyanum

Cyanem à colore, à punctis aureis interspersis *stellatum* vocant, dicatur *cor roborare*, *letificare*, *animam exhilarare*, *illusiones phantasticas Diaboli vel appensum tollere*! nec enim præter vim emeticam quidquam in illo Medici detexerunt. Quæ cum insinuent, quanta præjudicia sub medicatione obsessorum sint à falsa illatione obsessionis spuria ad obsessionem veram enata, æque facile foret evincere, quam male imprudentiores à cura vere obsessorum ad falso obsessos concluderint, & quam illæ methodi per cantica, per verba sacra, per impositionem manuum, per halitus &c. morbos gravissimos cicurandi propullulaverint, ex mala imitatione tum sanctissimi SALVATORIS quam *Apostolorum*, nunc verbis, nunc gestuum quorundam collatione olim Dæmones cicurantium, nisi plagularum habenda esset ratio, hoc vero negotium scrutiny brevi haud possit absolvi.

PROPOSIT. XXXV.

Curatio methodica Obsessionis veræ, quantum ad Medicinam pertinet, absolvitur his binis indicationibus; ut *animæ fastidiosa in corpore hospitantia removeantur*; *admoveantur vero animæ grata, ad quæ se intime applicet.*

DEMONSTRATIO.

Quia anima humana intendit motus corporeos sub instanti periculo, ut superent multo vires, quas extra metum de periculo instruit (vi Axiom 6.) aberrat facile sub exercitio imperii in corpus, si fastidiosa objecta in corpore hæreant (vi Axiom. 9.) quæ aberratio observatur in spasms; pro objectorum vero præsentia amica amicum imperium in corpus exercet (vi Axiom.

7.) est quod curatio methodica obfessionis veræ quantum ad Medicinam pertinet, absolvatur his binis indicationibus: ut animæ fastidiosa in corpore hospitantia removeatur; admoveantur vero animæ grata, ad quæ se intime applicet.. Q. E. D.

SCHOLION.

Quæ regula solet *Gladiatoribus* dari, ut *sub certamine non Arma respiciant, sed manum quæ arma regit*, hanc Medici prudentiores sibi habent commendatam, ut in morbis non ad symptomata adeo & motus extraordinarios, quam ad originem horundem respiciant, cujus ergo à Principio vitali corporis instituantur. Distinguit hæc observatio curam morborum in *methodicam*, qua certa & tuta via ægri ad pristinam sanitatem reducuntur, & *empiricam*, qua soli experientiæ citra certitudinis vel cognitionis cujusdam fundamentum fides habetur; ad quam curatio *symptomatum* referenda est, quando tantum symptomatum vel accidentium habetur ratio, rami arboris luxuriosæ falce amputantur, radice fruticosa intacta. Quam ad diversitatem illam, sub praxi obviam, conferat diversitas Ingenii & Judicii, doctis modis enucleavit D. JO. CHRISTOPH. HEINTZ, Medicus Gustrovii inclutus, in *Disputat. de Differentia Ingenii & Judicii in Medico clinico*, hic loci a. 1718. habita, ad quam brevitatis ergo me recipio. Quoad præsens negotium, consuli Obsessis non in vanum reor, si Medici methodicam curationem prætulerint empiricæ; magis adhuc symptomaticæ, da man den Pels waschet, und ihn dennoch nicht naß machet; Considerent rationem moliminum naturæ extraordinariorum & insolitorum, quæ non modo fit reposita in suggestionibus Satanae, illam ad vim proprio corpori inferendam pellicientibus, sed insimul in metu Damni, ex præsentia rerum adversarum in corpore existentium, imminentis. Vix crediderim aliter hic obvenire, quam si quando anima ab objecto externo, imprimis morali, infenso, in hunc vel illum gravem affectum commoveatur, ut non modo ad illud objectum eludendum se accingat, sed simul exacerbata statuatur graviter de infensis in corpore, ut excutiantur; maxime si impar sit objecto illi infenso. Est hæc ratio, quare sub ira commota, præsertim non satiata, *nephritici, arthritici, podagrici*, novos insultus dolorosos habeant sustinendos? quare ex terrore *pregnantes* in metum

M
abortus

abortus ruant? quare ab *excandescencia sub pastu vomitus, fluxus al-
vini, biliosa excretiones* eveniant, & tam faciles sint? Quidni ergo
foret solatio animæ, dum habet cum Satanæ insufurrectionibus &
insultibus certandum, quod in piis obtinet: vel, ut illius nutui
deferat, allaborandum, quod fit in impiis, se non impediri ab ob-
jectis in corpore hærentibus, quæ sui curam etiam velint & atten-
tionem, hæc ergo removeri & abesse? Sed quoque, quidni ad ejus
liberationem ab Satanæ infidiis corpori jam gravibus conferret,
quando illa a curis anxiiis corpori impendendis liberata, majori
attentione percipere valeat, quæ Theologi ad suam methodum
Scripturæ Sacræ conformem ipsi afferant, insinuent & nuntient?
Quæ ipsa, prouti inferunt primam indicationem in propositione
allatarum, sub obsessione vera corporali locum omnino habere;
ita non minori fundamento video animæ obsessæ succurrendum
esse, *offerendo illi grata, ad quæ se intime applicet.* Qualia illa sint e
finu Theologiæ depromenda, merito committenda esse censeo
his, quibus Ecclesia munera sacra obeundi officium legitime
commisit, docendi donis instructis, & ratione vitæ irreprehen-
sibilibus; quibus se jungere solent in cribro Satanæ olim jactati,
multa prudentia, usu atque exercitatione præditi. Medicus
pro cynosura eligere poterit indolem Temperamenti, & pro
hujus inflexione eligere objecta acceptiora, hæcque omni, qua
pollet prudentia, alte illi commendare. Evenit quippe sub
hoc momento, quod videmus iratis, vel perterritis, vel meticu-
lofis evenire, qui ab accessu amici vel familiarissimi ægritudine
levantur, & maximum exin solatium reportant.

PROPOSIT. XXXVI.

Sub remotione objectorum tædi-
olorum in corpore hærentium,
quoad curam obsessionis veræ
corporalis respectus est habendus
Temperamentorum, ut in Sangvineis
Venæsectio, in Phlegmaticis *vomi-
toria,*

toria, in Cholericis evacuantia acida, in Melancholicis purgantia sint in usum vocanda.

DEMONSTRATIO.

Quia pro temperamenti diversitate variat præstandorum ab anima in corpore motuum modificatio (vi Axiom. 5.) & vero in sanguineis facilius plethora, in phlegmaticis seri abundantia, in cholericis biliosorum apparatus, in melancholicis spissitudo humorum respectu vasorum est; est ut sub remotione obsectorum tædioforum in corpore hærentium quoad curam Obsessionis veræ corporalis respectus sit habendus temperamentorum, ut in Sanguineis venæ sectio, in Phlegmaticis vomitoria, in Cholericis evacuantia acida, in Melancholicis purgantia sint in usum vocanda. Q. E. D.

SCHOLION.

Liberalis nimis est assertum D. ELIÆ HENR. HENCKELII, quod l. c. pag. 218. exstat, *Energumenos esse melancholicos*: magis liberalis hæc illatio, ergo curationem naturalibus remediis ad melancholicum affectum tollendum dirigendis absolvendam. Vereor dum ci tharædus.

Ridetur, chorda qui semper oberrat eadem,

Ne & Medicus se ignominie non modo dixerim Satanæ exponat, de quo, quod riserit Medicos, referuntur hinc inde historiae: sed & propriæ conscientie minus satis faciat, si Melancholicorum Obsessorum cothurnos omnibus obsessorum pedibus applicuerit. Non citra mentis emotionem observo indistinctim commendari, prouti in aliis morbis, ita quoque in curatione Obsessorum, vomitoria, purgantia, clysteres, venæsectionem, diuretica &c. quia subolet Comici Parisiensis, Mollieri, methodum, false medicis exprobatam, cum Tyrones, si non veterani Medici, essent informandi, quo imprimis evacuandi genere in hoc vel illo, vel isto, morbi fomes sit extinguendus, vel reapse fuerit extinctus? quæ methodus prævaluerit alterâ? in quo temperamento hæc vel illa aut nihil auxilii, aut parum, aut multum, attulerint?

rint? Sed ad propositionem meam. Vix reperire licet SANGUI-
NEOS, quos non ad hilaritatem composita mens seducat scande-
re regulas diæteticas, in assumendo cibo & potu: quandoqui-
dem, qua gaudent sanitate, minus abhinc læduntur. Hi excessus
tamen augent facile liquida in corpore, ut, quamdiu causæ exter-
næ occasionales absint, a quibus motus sanguinis fit acceleran-
dus, blande augmentum illud ferant; ast illis accedentibus se
sentiant admodum oppressos, *anxios, fessos*, & quod ipsis est nimis
quam solenne, *sub turbis animum despondeant*, dum imminet cor-
pori ex illa plenitudine *infarctus viscerum, stases* & pro his præoc-
cupandis recurrendum sit ad febres aut intermittentes majori astu mo-
lestas aut ad febres acutas per hamorrhagias excitatas finiendas. Fac
jam obsessum talem sanguineum curæ Medici committi, quandoqui-
dem hic undique anxiam offendit ejus animam, majus solatium
afferre haud poterit, quam, ex qua illa de corpore anxietas, san-
guinis quantitatem auferendo, sive fiat *incisione vena*, sive *arteria*
punctura, sive *hirudinum applicatione*, sive *appositione cucurbitularum*,
sive, si citra majorem sanguinis motum hoc præstare noverit &
ætas concesserit, *hamorrhoidum profectione*. Nolo prolixus esse in
examine memoratarum evacuationum sanguinearum, quænam
altera in obsessis præstet? Dum non equidem Tyrones Medicinæ
ad obsessos curandos solent vocari, Clinicis provectæ ætatis au-
tem constat, quam inter se differant, & quam hic sit dandum
consuetudini & phantasiæ afflictorum, modo sufficienter sangui-
ni detrahatur, illorum arbitrio erit quoad individua standum.
Accedo ad PHLEGMATICOS, qui ut sunt animi ad negligentiam
compositi, ita rarissime videas quorum sanguis non *muco* sca-
teat, qui originem trahit ex lenta subactione alimentorum in ven-
triculo & tarda distributione Chymi per intestina. In his Vomito-
ria esse apprime salutaria Schola Medicorum uno ore affirmat.
Offeratur ergo Obsessus talis *pituitosus* curæ Medici, sublevaverit il-
lum propinando *emetica*, & auferendo non parvam mucosorum
humidorum ex Ventriculo & hujus vicinia saburram, excutiet
simul torporem & negligentiam, ut vivide magis mens attendat
& quæ in corpore peraguntur, & quæ in corporis cruciatum obji-
ciuntur. Mitiora equidem vomitoria, quæ inter radix *Hypecaccana*-
na, punctum, illud non absolvent: eligenda erunt tam sapore in-
grata,

grata, quam effectū intensiora, ut ad *Vitriolacea, Asarina, Elleborina, Antimoniat* a fit accedendum, hæcque bis terve repetenda. **CHOLERICOS** quod attinet, si hos corporaliter obsessos Medicus curandos susceperit, caveat, ne animam jam satis pertinacem & impetuosam medicamentis incongruis i. e. sanguinem in motum rapientibus magis accendat, vel illam, quæ biliosorum sanguini immixtorum ergo jam est sollicita, in *deliria* conjiciat *furoris & violentie* plena. Scopum quem intendit, sublevare illam biliosa evacuando, felicius & suavius obtinebit propinando ex sic dictis cholagogis *Tamarindinata, Diacydoniata laxativa, Electuarium de Citro*, aut, si purgantia alia placuerint, *acida* immiscendo, quoin præiit Cel. D. **HOFFMANNUS** in *Disp. de Purgantibus select. & minus cognitis*. Nec alienas ab hoc scopo *acidulas* esse, quivis de harum viribus probe informatus judicaverit: quamvis pro reliqua circumstantiarum indole selectus locum habeat. De **MELANCHOLICIS** quod in his purgantia conferant, non est ut multis probem, quando nullus non Practicorum melancholicis illa commendare occupatus est, modo quod D. **PRÆSES**, experientiā edoctus, moneat: *non illud subsidium esse ab illis promiscue expectandum, quod communiter speratur, nisi sub exhibitione simul ad hemorrhoidum reserationem respectus habeatur*. Sibi fuisse, refert, *melancholia hypochondriaca laborantem*, cui quinquies in uno anno largiter sanguis ex pede & brachio prolektus fuerit, *pharmaca alvum sollicitantia liberaliter sint data, quorum etiam assumptionem vomitus exceperit, sponte accessisse biliosorum rejections; sed quod præter transitorios dolores circa regionem ossis sacri, nulla hemorrhoidum molimina, multo minus exclusio subsequuta, medela quoque nulla sit insecuta*. Spissum, ex quo animi melancholici diffidentia & suspicionum caterva, sanguinem diluentibus & abhinc amice depurantibus corrigat Clinicus, nec ab illa methodo facile remittat; eligat sibi potius illud: *sat cito, si sat bene*. Conferantur cautela in methodo melancholicos curandi, quæ non adeo a præsentī negotio abludunt, allatæ a DN. **PRÆSIDE** in *Palestra Medica Exercit. 9.*

PROPOSIT. XXXVII.

Sub repræsentatione objectorum

M 3

ad

ad animam obsessorum demulcendam una cum observatione *Temperamenti* respectus etiam *ætatis* habendus est.

DEMONSTRATIO.

Quia *Ætas* illa inter momenta est, quorum ergo anima variat in modificatione motuum vitalium, (vi Axiom. 5.) & vero sub concursu temperamenti conformis ætati, pertinacior est talis modificatio (vi Axiom. 5.) est quod sub præsentatione objectorum ad animam obsessorum demulcendam una cum observatione temperamenti respectus ætatis etiam habendus sit. Q. E. D.

SCHOLION.

Solem & ventum si inciderint in unam cœli plagam, admodum ferire & affligere aerem subiectum, nemo est qui non ex observatione quotidiana noverit. Dixerim ratione moduli vitalium actionum & quem animus in suis negotiis sequitur, obtinere eadem, ita ut si consonaverint *temperamentum & ætas* in homine, hic largo flumine se tradat ab ipsi ad illam indolem, quam temperamentum secum fert. Videmus quippe pueros venustos & speciosos, five *Sanguineos*, delectari lusionibus vel laboriosis; *Juvenes* tales cupidine captos & captas amoris indulgere; *Viros cholera* fœtos, quærere honores & strenue laborare, ut nominis famam inclytam reportent; *Senes melancholicos* in eo esse, ut ad votum opulenta fluant fata. Ad hanc concordiam ergo collimo, si quando Obsessi sint medici curæ subjiciendi, ut hic e applicet ad indagandam, quam animus deperit, propensionem, quo hanc, si repererit annis illius conformem, sibi eligat pro objecto ad quam tentet mentem flectere, ut se intimius applicet; sin minus, prudentis Magistri navium instar, teneat tamen cursum, luctetur cum obsessæ mentis anomaliis, eripiat animo ingrata & suavissimo modo sese illi accommodet, ut qualia vel sola temperies eligere solet diverticula (quæ si peccaminosa fuerint, noverit emendare) ad hæc recreandi animi causa obsessum deflectere studeat. Deducendi, meo iudicio,

cio forent *Obsessi sanguinei ad fontes amœnos, hortos aprieos, ut in his tantisper quiescant, frequentent agros, alea honesta ludent, pila se exercent, verbo: chari sint ipsi & reddantur magis tales sex sodales, prouti a PLAUTO vocantur, vita, amicitia, civitas, letitia, ludus, jocus; Obsessis phlegmaticis mediæ ætatis, ad labores olim si fuerint coacti, ab his concedatur tantisper remittere; optio vero datur negotiorum citra tantam vel corporis vel animi applicationem expediundorum, somno permittatur largius indulgere, in cibis standum foret illorum arbitrio, minæ ob rusticitatem in moribus jam cessent &c.* Quoad *Obsessos cholericos, hosve vel viros vel foeminas, his censerem fortitudinem animi esse speciosis verbis commendandam, vires mentis, quibus antea valuerint, in memoriam vocandas, quam obduraverint olim animum, periculosis rebus se offerentibus & hac constantia superaverint valde ardua & difficilima inculcandum, contemptum exprobrandum, qui ab hac obedientia versus Diabolum in se per omnem vitam redundaret, deducendos in consortia pristina, quæ uno ore priora repeterent &c.* *Melancholicis Obsessis* hisve *senibus* quidem *meticulositas* exprobranda, dandum tamen aliquid horum genio foret, ut citra omnes minas vel animi exacerbationes vel citra affectionem imperii in illos exponatur *damnum rei familias*, quod inde non possit non resultare, *valetudinis tantum decrementum*, quod multo tempore haud refarciendum impediturum sit omnes labores sibi suisque de necessariis ad victum & amictum prospiciendis; subveniendum *munusculis*, & si curta suppellex, etiam muneribus &c.: Reticeo hic & quidem studio *Musica*, non quod ignorem mirabiles ejus vires in placando furiosorum animo; jure enim ad objecta spectat animam etiam obsessorum demulcentia; sed quod illam abhinc inter *specifica* sim relaturus, sub cura obsessorum magni habenda.

PROPOSIT. XXXVIII.

Obsessionis veræ corporalis curatio empirica commendat *flagellationem, Ligaturas, Trepanationem, Ptarmica.*

DEMON-

DEMONSTRAT.

Quia anima humana imperium in corpus exercet Pro præsentia objectorum, (vi Axiom. 7.) si quando ergo objecta, quæ corpus valde affligunt, obveniunt, hæc animam ad se rapiunt, quo imperet fluidis & solidis partibus pro noxa inde imminente vel arcenda, vel, si arceri non possit, corrigenda; dum vero ad hæc attendit, illa minus attendit ad alia objecta sibi observantia, nec ergo adeo ad Cacodæmonis informationem: est quod obsessionis veræ curatio empirica commendet flagellationem, ligaturas, trepanationem, ptarmica. Q. E. D.

SCHOLION.

Quam empirica methodus suos habeat naves, est tamen quod non modo vulgo magis arrideat; sed etiam, si sub jugo Medici Dogmatici in usum veniat, quod non omnino sit explodenda. Quoad, præsens negotium omnia remedia quæ ad obsessorum curam ex illa depromuntur, in hoc centro conveniunt, *ut corpori agre fiat, an ex amore in corpus suum anima remittere velit in promptitudine assurgendi insurrectionibus & insidiis Cacodæmonis?* Videmus quippe quod de Lumine dicitur majus obscurare minus, in doloribus & morbis gravioribus etiam obtinere, ut morbi morbis, cruciatus cruciatibus, dolores doloribus aut tollantur aut certe mitigentur & cicurentur. *Podagra* tortura obmutescit ex moxæ gliscentis appositione; *dolores dentium* ex ustione aurium; *cephalalgia* ex fontanella in futura coronali. In præsenti negotio quoad flagellationem judicaverim illam Obsessis fuisse commendatam, quod Asalepiadis discipulus TITUS, qui sub Augusto vixit, jamdum *maniacos inasserit flagellis coercendos, ut sinistro mentis judicio depulso resipiscerent; & quod COELIUS AURELIANUS lib. 1. tardar. passion. cap. 5. Insanientes, si alia nihil possint, vapulare fortiter jusserit, saepe etiam errore discussa ad bonæ mentis frugem eo ingenio reduxerit.* Analogismum enim, aut, si mavis, Epilogismum facilius ego sub cura hac admiserim, ac quando Pater filiarum obsessarum Parchimensium, quas D. DORSCHOEUS se adspexisse refert, *Illas acriter virgis coedendo ad bonam mentem redire fecit*, ajendo: *Der Teuffel als ein eingebildeter Geist, könne keinen Schimpf leiden, noch weniger, daß*
die

Der Teufel, als ein eingebildeter Geist, könne keinen Schimpf leiden noch weniger, daß die Besessenen mit Ruthen gestrichen würden. De *Ligaturis* idem statuendum, quod, ut verbis D. WEDELLI utar, *bis aliorum divertatur archæus, interim aliis partibus magis liberatis.* Num cortice *tiliæ*, de quo dixi in Schol. Propos. 23. vel *betula ramulis*, vel *pelle canina*, vel *corio humano*, vel *lino novo* in fila contorto, vel alio quodam vinculo illæ fiant, crediderim perinde esse, quandoquidem omnis medela inde expectanda, in dolorosa constrictione reposita est. Accedo ad *Trepanationem* five perforationem calvariæ, & denuo mihi habeo persuasum, quod hæc operatio chirurgica teste RONDEL, *method. curandi l. 1. c. 41.* & RHODIO *Observ. Centur. 1. observ. 43.* olim in affectibus melancholicis & maniacis fuerit in subsidium vocata, per illationem ad obsessionem, illam quoque in hac fuisse commendatam. Quam cautelam D. Elias Henricus HENCKELIUS l. c. addit, ut intra *coronalem & sagittalem suturam trepanum sit admovendum*, non crediderim omnibus arrisuram, dum generale monitum Chirurgorum vult, *sub trepanatione suturæ esse evitandas.* Alia longe res est, *Fonticulum* in memorato loco excitare, utpote qui non futuras memoratas perforat, sed tantum illas superficialiter ferit; quem etiam in subsidium ejus non dissuaderem, quandoquidem non abludit ab intentione *dolores excitandi.* Quod tandem *Expurgationem humorum per nares* attinent, quæ *errhinis & ptarmicis* potest obtineri, indubium est, illa animæ subvenire posse, quando mucida plurima in Cerebri confiniis hærent, quæ meditationes profundas turbant. Qui vel semel coryza vel gravedine laboraverit, testatum facere poterit, quam præsentem illa minus valeat nervos ingenii intendere, da bey dem Schnupffen der Kopff auch müste ist; item Tabacomania correpti, die den Schnupff Toback nicht lassen können, magnum, *an justum?* sentiunt sub meditando impedimentum & stuporem quendam, si nova narium titillatio neglecta fuerit aut suspensa, wo sie nicht wieder eine neue Prise nehmen. Nec ergo adeo absolum judicaveris, si quando Empiricus sub obsessione ad remedia pituitam prolicentia accesserit, tam dolorificum sensum in sensili narium tunica excitando, quam magnam pituitæ copiam cerebro detrahendo. Eligenda quin sint acriora vellicantia, dubium nullum est; hinc illa inter *elleborus albus, radices cyclaminis, cucumer asinin, turpeih. pyretri*, aliis præstant. Quocirca non levis penes me suspicio est, huc collimasse methodum ELEASARIS illius, qui tempore Vespasiani

vixit, de quo Joseph. antiquit. Libr. 8. refert, quod caraverit à Dæmone vexatos, intrudendo naribus afflictorum annulum habentem sub signaculo radicem à Salomone monstratam, Baares dictam, qua Dæmonium per nares odorantis protractum fuerit & homo fuerit in terram prostratus.

PROPOSIT. XXXIX.

In Obsessione vera specifica sunt Jejunium & Musica.

DEMONSTRAT.

Quia sub Jejunio difficultas motus vitales, circa viscera abdominis instruendi corrigitur, ex qua in omnibus hominibus grave præjudicium, sic quoque in animo obsessi (vi Axiom. 8.) sub Musica vero animus obsessi ab insuetis & fastidiosis objectis ad grata objecta allicitur, hinc in aberratione sub exercitio imperii in corpus, & imprimis a debito majori musculorum intensione, quæ sub Obsessione obtinet, retrahitur (vi Axiom. 9.): est quod in obsessione vera specifica sint Jejunium & Musica.

SCHOLION.

Audiunt Specifica remedia, a quibus imprimis in hoc vel illo morbo certa quadam medela expectanda, licet illorum qualitas intrinseca non adeo pateat. In præsentī negotio ad talia & Jejunium refero & Musicam, nec, quantum concipere valeo, invita medendi Methodo. Quandoquidem abstinentia multi morbi magni curantur, in obsessione haud pariter leve est inde subsidium facilioris discussionis, & quoad paroxysmos & quoad morbum ipsum, expectandum. Attuli in præcedentibus, quam non animam sui adeo Juris sit, quando in corpore adfunt vel quantitate vel qualitate noxam aut inferentia, aut certo illatura; quidni plenus venter illam sibi velit, ut horas huic concedat quas posset impendere cogitationibus seriis de rebus se imprimis concernentibus? Accedit augeri illius anxietatem, quando sub illo momento vi objectorum aliorum ad rationis exercitium profundum vel etiam sanguinis celeriores cursum excitandum rapitur, dum non sufficit, quamvis Hercules sit, duobus his officiis, vitali & rationali æque strenue expediendis. Econtra subtrahitur in tantum ordinario cibandi modo: nec enim sub Jejunio omnem abstinentiam à cibis

cibis volo intelligi, ut cibi multum sanguinis foventes minori quantitate assumantur, potui generoso detrahatur, cœna aut exulet, aut sit frugalis, subtrahetur quoque sanguinis pro ratione ætatis excedendi quantitati, quæ noverca est animæ. Liberior ergo hæc ad actus rationis se accingere poterit, & si hoc, promptius longe examinare attentata Diaboli, ac vi mediorum, de quibus supra, his resistere. *De Musica* omnes consentiunt, quod in obsessorum Animos multum valeat, imprimis vero Hi, qui Regem Israelitarum *Saulem*, ab aliis Melancholicum habitum, in illorum classem reponunt, hunc enim à Davidis cythara refocillatum fuisse & ad se rediisse, ex Bibliis notissimum est. An Ætiologia, illius effectus omnibus arriifura sit, quam *Michael. Boudewyns in Ventilabr. Medico-Theologic. p. 75.* affert, penes alios iudicium esto; *Lenius*, ait, habuisse Regem, sedatis a dulci Melos humorum ebullitionibus; quam tranquilla suæ possessionis perturbationem agre tulerit *Satanas*, ut maluerit ad tempus cedere in montibus *Gilboæ*, donec inducia exspiraverint. Referendus est, quantum ego judicare valeo, omnis effectus ad intimiorem applicationem Animæ pro Musices modulatione bene intelligenda, Et ex hac applicatione ad remissionem ab omnibus aliis objectis, quæ possent turbas dare, vel ad minimum infringere illam applicationem adeo gratam & dulcissimam: hinc quoque Satanæ turbis. In quo negotio effectum promiserim certiore, non modo si obsessus ipse calluerit musicam, tantum illam deperierit: sed, si quando modus inflectatur ad genium vel ingenium afflicti, in quo temperamenti notitia denuo posset cynosuræ loco esse. Consulerem itaque *Sanguineis Genus Dorium*, aut mixto *Lydium*: *pblegmaticis Jonicum*: *Cholericis Lydium*, *Melancholicis Æolium* aut *Phrigium*. Conferatur *KIRCHERI Musurgia Libr. 2. c. 1.* quo sub harmonico concentu, five eutonia, qui arridet modulus eo altius ad animum penetret, & hic sibi illam vindicet. Quod si cantus instrumentorum musicorum foret condimentum, cum primis si esset, qui teneras imitetur gutture Nymphas, longe certius sponderem Diaboli fugam, ac quando à cantu galli illum recedere vulgus statuit.

PROPOSIT. XL.

Obsessionis Spuriæ methodica curatio consistit in remotione causarum proximarum & remotarum.

DEMONSTRATIO.

Quia in obsessione spuria anima agit pro objectorum insuetorum aut fastidiosorum qualitate, & sub hac actione facile aberrat ut spasmos excitet (vi Axiom. 9.) item ad obsessionem spuriam conferant vermes (vi Propos. 18) est quod Obsessionis spuriae methodica curatio consistat in remotione causarum proximarum & remotarum.

Q. E. D.

SCHOLION.

Brevis esse potero in curatione obsessionis spuriae evolenda, non modo quum jam in praecedentibus monuerim, quantum momentum in remotione objectorum animam huc illuc trahentium sit repositum; sed quod remotio eadem variet pro diversitate objectorum, quorum ergo anima irretitur, ut a blando suo regimine in Tyrannum abeat. Quae medelae cum tradantur passim in Libris Practicis, nolo de charta in papyrum illas conijcere. Hoc habeo ut addam, cum curationis fundamentum sit repositum in ablatione causarum, haec vero perquam frequenter in abyssu delitescant, ne Clinici facile remittant in scrutinio illarum, quo tandem compareant. Quid juvat v. g. sub obsessione spuria a vermibus, *venam incidere, dare antispasmodica, illinire nervinis & caput & nucham & membra, commendare balnea, absorbentia, precipitantia &c.* die das Geblüth versüssen sollen, die Schärffe des Geblüths tilgen, die Nerven stärcken, die Lebens-Geister in Ordnung bringen, die Circulation wieder reguliren? quando ab anthelmintico cum successu prospero exhibitio homotalis athletice valeat, und von der Schärffe des Geblüths nichts mehr sich aufsert noch findet, die Circulation von selbst da 2c. Videantur huius commatis plura mendacia in Machiavell. Medico, quem omnibus talibus Medicastris in emendationem commendatum volo.

PROPOSIT. XLI.

Obsessionis spuriae curatio empirica provolat ad *opiata & martialia.*

DEMONSTRATIO.

Quia sub obsessione anima facile aberrat sub intentione debito majori musculorum n. i. e. spasmis (vi Axiom. 9.) intensionem hanc debito majorem cito infringunt
opiata

opiata & martialia; est quod obsessionis spuriae curatio empirica provolet ad opiata & martialia. Q. E. D.

SCHOLION.

Habet hoc curatio empirica, quod jamdum in antecedentibus monui, ut spreto examine rigoroso, quales sint *Indicationes* & *Indicantia*, provolet ad experientiam, & in hac subsistat. Nihil vero gratius in illa obvenire potest, ac quando, quæ promit media, cito succurrant & solatio sint, etiam si abhinc vel idem morbus recurrat, vel, quod nimis quam frequenter obtinet, mutata facie & longius perduret; nec enim valet afflictorum animus hæc capere, citius causam hujus catastrophes in longe aliam rejiciendo. *Opiata* in perquam multis morbis sunt fasciæ, quæ constringitur Natura in salutari sua intentione, ne agat, aut saltem non tam libere agat; sed, quando ad effectum attenderimus, non prudenter, ac si sub incendio domus Pater-familias hos ligari jusserit, qui occurrunt, ut igne extincto domus fervetur, ex hac gravi ratione, *se nolle tumultum in domo sua*. De Martialibus D. STAHLII sententia satis nota est: plures à Marte in medicamenta converso obire, quam à Marte in gladium formato. Quoad negotium obsessionis spuriae lubentissime concesserim Medicos ac melancholia laborantes ab exhibitione & opiatorum & martialium fuisse gavisos, quia dolorosæ contusiones fibrarum, presiones hypochondriorum, hinc quærelæ injucundæ remiserint; adeo, ut sub praxi ampissimi cujusdam Practici Pharmacopæus speciatim hominem conduxerit, qui martem in pollinem redigeret. Sed annon hæc dolorum cura spectat ac Judaicam Caco-Dæmonis expulsionem, die den Teufel durch Beelzebub austreiben; loquantur per methodum illam tractati. Spondet Dn. PFÆSES neminem vel hypochondriacum, vel melancholicum unquam opiatis & martialibus fuisse tractatum, quem non abhinc longe acerbiora fata dolorosa & triistia exceperint, nisi Naturæ vigore, hoc tamen in perquam paucis, fluxus hæmorrhoidum damna illata refarcierit. Quod si vero vel sub ignorantia alius methodi, vel sub tædio perferendo, quod obsessione spuria correpti inferunt, vel sub habituali affectuum indole sit ad palliativa hæc & empiricam hanc methodum accedendum, suaderem, qua liceat modestia illa propinare & sedatis tantisper paroxysmi gravioribus ab illis iterum recedere. Manet illis quam blandiantur, *indoles felina, die ferne lecken und hinten kratzen*. PRO-

PROPOSIT. XLII.

In Obsessione spuria pro specifico habendum est remedium, quo musculorum caput & artus flectentium paralyfis inducitur, abhinc facile iterum auferenda: item hæmorrhoidum blanda confert prolectio.

DEMONSTRATIO.

Quia in Obsessione Spuria anima ut plurimum excedit intensione debito majori musculorum, imprimis caput & artus flectentium (vi Axiom. 9.) & vero sub paralyfi horum musculorum cogitur abstinere ab intensione illa debito majori; item sub blanda prolectione hæmorrhoidum difficultas motus vitales circa viscera abdominis instruendi cessat (vi Axiom. 8.) est quod pro specifico habendum sit remedium, quo musculorum caput & artus flectentium paralyfis inducitur, abhinc facile iterum auferenda; item hæmorrhoidum blanda prolectio conferat.

SCHOLION.

Impedior glagellarum angustia, quin specifici illius largam historiam afferam, vel de usu multa subnectam. Consistit vero, ut brevis sim, in oblitione fibrarum per fumum album, quem fumus insensibilis iterum excutere valet ex lignorum strue per aquam accensa obtinendus.

F I N I S.

Detharding, Georg,

Disp. med. inaug. de obsessione, eademque spuria, von Besessenen und vor
besessen gehaltenen Menschen

Rostochium 1724

4 Diss. 3132,3

urn:nbn:de:bvb:12-bsb10956681-6

VD18 14895889-001